

HANFA

HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR
FINANCIJSKIH USLUGA

Godišnje izvješće 2006.

Sadržaj

Sadržaj.....	3
Uvod	5
Tržište kapitala	13
Varaždinska burza	18
Regulatorne aktivnosti.....	20
Licenciranje	22
Nadzor tržišta kapitala.....	26
Program edukacije	30
Javna informacijska knjižnica	32
Investicijski fondovi	37
Otvoreni investicijski fondovi	37
Zatvoreni investicijski fondovi.....	40
Regulatorne aktivnosti.....	41
Licenciranje	42
Nadzor investicijskih fondova	43
Mirovinski fondovi	49
Obvezni mirovinski fondovi.....	50
Dobrovoljni mirovinski fondovi.....	54
Regulatorne aktivnosti i licenciranje	58
Nadzor mirovinskih fondova	59
Nadzor Središnjeg registra osiguranika.....	61
Program edukacije	62
Tržište osiguranja.....	67
Uvod.....	67
Opis tržišta	69
Regulatorne aktivnosti.....	90
Licenciranje	92
Nadzor nad poslovanjem tržišta osiguranja.....	93
Mirovinska osiguravajuća društva	99
Opis tržišta	99
Regulatorne aktivnosti.....	100
Nadzor nad poslovanjem mirovinskih osiguravajućih društava	101
Leasing	105
Uvod.....	105
Opći podaci	106
Imovina, kapital i obveze	112
Pokazatelji solventnosti i likvidnosti djelatnosti leasinga	126
Regulatorni okvir	129
Nadzor nad poslovanjem leasing društava.....	131
Metodološke napomene	132
Factoring.....	137
Suradnja i zaštita potrošača.....	141
Suradnja s domaćim i stranim institucijama i međunarodnim organizacijama.....	141
EU Screening	143
Zaštita potrošača.....	145
Edukacija zaposlenika Agencije	146
Financijsko izvješće Agencije.....	151
Dodaci.....	157

Uvod

Nadzor nebankovnog financijskog sektora u Republici Hrvatskoj do 1. siječnja 2006. godine, bio je, u skladu sa posebnim zakonima koji su regulirali ovo područje, u nadležnosti triju institucija - Komisije za vrijednosne papire, Agencije za nadzor mirovinskih fondova i osiguranja i Direkcije za nadzor društava za osiguranje.

Kao pretpostavka za osnivanje jedinstvenog tijela nadzora nebankovnog financijskog sektora, 17. studenog 2005. godine, donesen je Zakon o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga¹, a stupanjem na snagu ovog Zakona 1. siječnja 2006. godine postojeće nadzorne institucije nebankovnog financijskog sektora objedinjene su u Hrvatsku agenciju za nadzor financijskih usluga.

Agencija je samostalna pravna osoba s javnim ovlastima odgovorna Hrvatskom saboru. Temeljni ciljevi Agencije su promicanje i očuvanje stabilnosti financijskog sustava i nadzor zakonitosti poslovanja subjekata nadzora.

U ostvarivanju svojih ciljeva Agencija se rukovodi načelima transparentnosti, izgradnje povjerenja među sudionicima financijskog tržišta i izvješćivanja potrošača.

Temeljem Zakonom propisanog djelokruga i nadležnosti, Agencija je ovlaštena:

- donositi propise o provedbi Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga, Zakona o tržištu vrijednosnih papira, Zakona o investicijskim fondovima, Zakona o privatizacijskim investicijskim fondovima, Zakona o preuzimanju dioničkih društava, Zakona o Fondu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, Zakona o Umirovljeničkom fondu, Zakona o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima, Zakona o mirovinskim osiguravajućim društvima i isplati mirovina na temelju individualne kapitalizirane štednje, Zakona o osiguranju i drugih zakona kada je zakonom ovlaštena;
- obavljati nadzor nad poslovanjem: burzi i uređenih javnih tržišta, ovlaštenih društava i izdavatelja vrijednosnih papira; društava za upravljanje investicijskim, privatizacijskim investicijskim i mirovinskim fondovima, investicijskim fondovima, privatizacijskim investicijskim fondovima, mirovinskim fondovima, Fondom hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji i Umirovljeničkim fondom; brokerskih društava, brokera i investicijskih savjetnika; institucionalnih ulagatelja; Središnje depozitarne agencije, Središnjeg registra osiguranika; društava za osiguranje, mirovinskih osiguravajućih društava, zastupnika i posrednika u osiguranju; pravnih osoba koje se bave poslovima leasinga i faktoringa, osim ako ih banke obavljaju unutar svoje registrirane djelatnosti, a sve u skladu s Zakonom o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga i zakonima koji reguliraju predmetnu materiju;
- nalagati mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti;
- izdavati i oduzimati dozvole, odobrenja, suglasnosti, licencije, autorizacije u okviru svojeg djelokruga i nadležnosti;
- poticati, organizirati i nadgledati mjere za učinkovito funkcioniranje financijskog tržišta;
- voditi knjige i registre u skladu s odredbama Zakona iz svojeg djelokruga i nadležnosti;
- pokretati inicijativu za donošenje zakona i drugih propisa i informirati javnost o načelima po kojima djeluje financijsko tržište.
- donositi podzakonske akte radi propisivanja uvjeta, načina i procedura za jedinstveno obavljanje nadzora unutar svog djelokruga i nadležnosti.

¹ Narodne novine 140/05

- davati mišljenje o provedbi ovoga Zakona i posebnih zakona iz svojeg djelokruga i nadležnosti na zahtjev stranaka u postupku ili osoba koje dokažu svoj pravni interes;
- izvješćivati ostala nadzorna, upravna i pravosudna tijela o svim pitanjima koja se neposredno ili posredno tiču njihove nadležnosti i djelokruga, povodom postupaka koja se vode pred tim tijelima, a u svezi su s postupcima iz djelokruga i nadležnosti Agencije.

Hrvatski sabor je na sjednici 10. ožujka 2006. godine donio Odluku o potvrđivanju Statuta Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga. Na temelju Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga i Statuta Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga², Agencija je u svibnju 2006. godine donijela Pravilnik o unutarnjem organizacijskom obliku i sistematizaciji radnih mjesta.

Ovime je postavljena nova funkcionalna organizacijska struktura, kojom Agencija provodi svoje aktivnosti kroz 5 sektora - Sektor za licenciranje i provođenje zakonskih mjera, Sektor za superviziju I, Sektor za superviziju II, Sektor za procjenu rizika, istraživanje i statistiku te Sektor za suradnju i unapređenje poslovanja te stručne službe.

Na kraju 2006. godine, u Agenciji je bilo zaposleno ukupno 97 djelatnika.

Tablica 1. Broj zaposlenika na dan 31.12.2006. godine

Organizacijska jedinica	Broj zaposlenika
Uprava	4
Ured Uprave	9
Odjel za financije i računovodstvo	3
Odjel za unutarnju reviziju	1
Ured za sigurnost, zaštitu podataka i informatičku tehnologiju	4
Odjel za administrativne poslove i ljudske resurse	2
Sektor za licenciranje i provođenje zakonskih mjera	16
Sektor za superviziju I	14
Sektor za superviziju II	17
Sektor za procjenu rizika, istraživanje i statistiku	7
Sektor za suradnju i unapređenje poslovanja	6
Pripravnici	14
UKUPNO	97

Izvor: HANFA

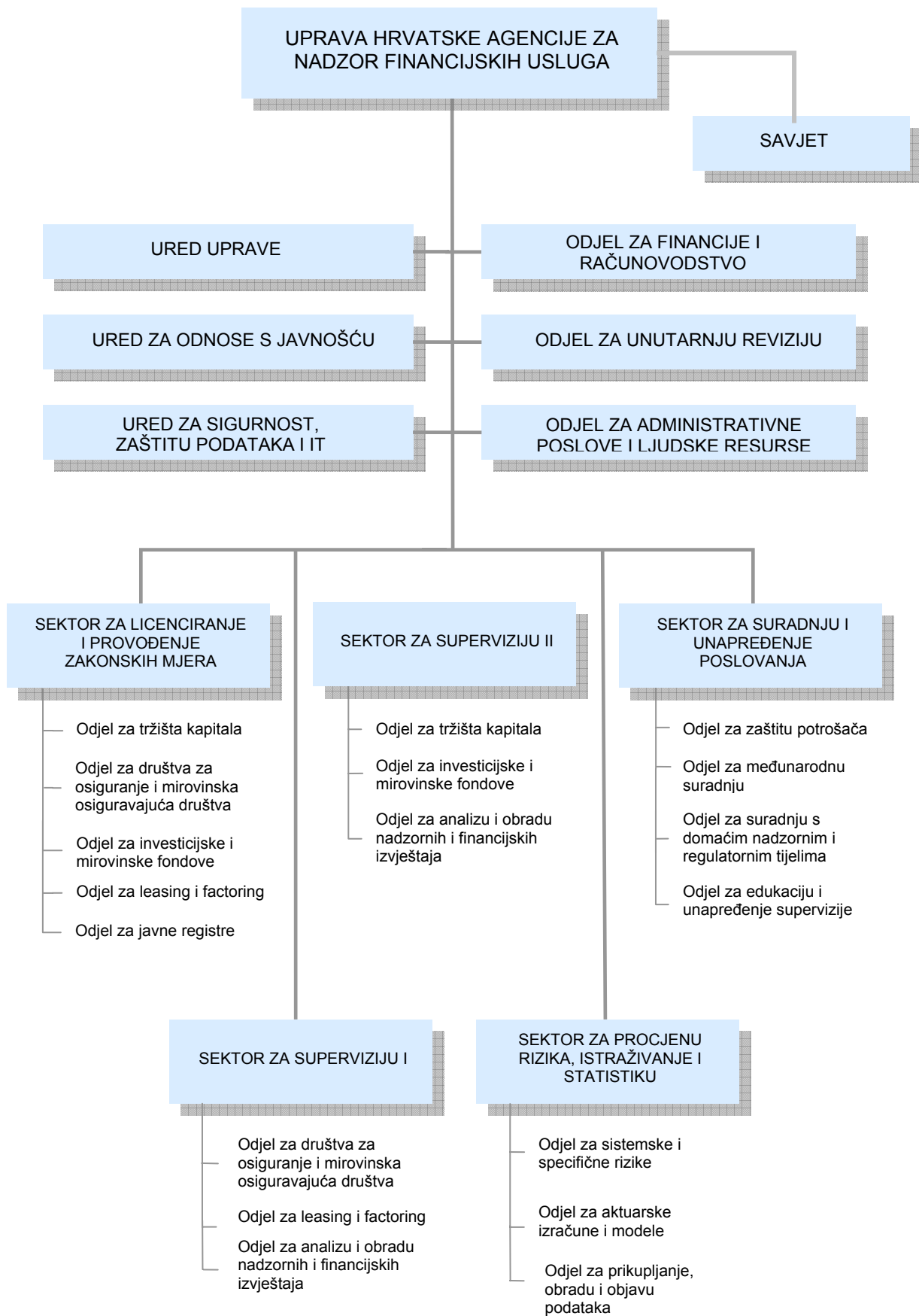
Članovi Uprave:

- Ante Samodol - predsjednik Uprave,
- Ivica Letinić - zamjenik predsjednika Uprave,
- Ivo Šulenta - član Uprave,
- Ivan Vrljić - član Uprave.

Direktori Sektora:

- Tomislav Ramljak - Sektor za licenciranje i provođenje zakonskih mjera,
- Jolan Ivanda - Sektor za superviziju I,
- Senada Durrigl - Sektor za superviziju II,
- Oliver Rohtek - Sektor za procjenu rizika, istraživanje i statistiku,
- Tomislava Pavić-Kramarić - Sektor za suradnju i unapređenje poslovanja.

² Narodne novine 31/06

Paralelno s početkom rada Agencije započela je i primjena niza novih zakona, usklađenih s europskim zakonodavstvom, čime je izmijenjen dosadašnji način rada i položaj pojedinih financijskih institucija i financijskog tržišta te je poboljšana zakonodavni i nadzorni okvir nebankovnog financijskog sektora. Tijekom 2006. godine, a u cilju usklađivanja s pravnom stečevinom Europske Unije, zaposlenici Agencije sudjelovali su na eksplanatomnom i bilateralnom Screeningu u okviru pristupnih pregovora Republike Hrvatske za punopravno članstvo u Europske Unije. Slijedom navedenog, Agencija je donijela brojne podzakonske akte u okviru svog djelokruga.

Proteklu godinu tržište kapitala obilježila su dva događaja, preuzimanje Plive d.d. i javna ponuda dionica INA-e. Zbog značaja oba događaja za razvoj tržišta, Agencija je posvetila posebnu pozornost u nadzoru zakonitosti provedbe ova dva postupka. U 2006. godini nastavljen je rast imovine institucionalnih ulagača, posebice otvorenih investicijskih fondova i obveznih mirovinskih fondova, čime je nastavljen trend promjena u ukupnoj strukturi pružatelja financijskih usluga.

Tržište osiguranja u 2006. godini obilježila je primjena i usklađenje osigurateljne djelatnosti s novim Zakonom o osiguranju, te na temelju njega donesenih podzakonskih akata, koji uređuju osnivanje i poslovanje društava za osiguranje i reosiguranje, zastupanje i posredovanje u osiguranju te ovlasti nadzornog tijela, a sve u cilju zaštite potrošača odnosno korisnika usluga društava za osiguranje.

Donošenjem Zakona o leasingu, koji je stupio na snagu 21. prosinca 2006. godine, započeto je sustavno i cjelovito nadziranje i tog segmenta financijskih usluga na hrvatskom tržištu. Ovim Zakonom prvi put se uređuju uvjeti za osnivanje, poslovanje i prestanak rada leasing društava, te prava i ovlasti nadzornog tijela u svezi s provođenjem nadzora nad poslovanjem leasing društava.

Tablica 2. Imovina financijskih institucija nebankovnog financijskog sektora 31.12.2006. godine³

Subjekti nadzora		Broj	Imovina (u mil. kn)	Udio u BDP-u
1.	Društva za osiguranje i reosiguranje	22	19.662,80	7,83%
2.	Mirovinski fondovi - društva za upravljanje	8	0,00	0,00%
	obvezni	4	15.919,42	6,34%
	dobrovoljni	16	457,64	0,18%
3.	Investicijski fondovi - društva za upravljanje	26	0,00	0,00%
	otvoreni	71	16.038,99	6,39%
	zatvoreni	7	2.443,43	0,97%
4.	Leasing društva	58	26.968,59	10,74%
5.	Factoring društva	8	1.687,13	0,67%
UKUPNO			82.720,36	33,14%

Izvor: HANFA

³ BDP u 2006. godini iznosio je 251.000 mil. kn

1

Tržište kapitala

Tržište kapitala

Tržište kapitala u Republici Hrvatskoj nastavilo je s rastom u 2006. godini. Godišnji rast prometa dionicama u 2006. godini na Zagrebačkoj burzi iznosio je 121,1%, a na Varaždinskoj 70,65%. Dionički indeks Zagrebačke burze CROBEX u 2006. godini ostvario je rast od 60,7%, dok je u istom razdoblju Indeks Varaždinske burze VIN ostvario rast od 49,72%.

Dva događaja, preuzimanje Plive i javna ponuda INE, značajno su pridonijela porastu trgovanja dionicama u 2006. godini što je vidljivo u udjelu ove dvije dionice u ukupnom prometu na Zagrebačkoj burzi. Dionice Plive sudjelovale su u ukupnom prometu sa 36%, a dionice INA-e sa 4% što također čini značajan udjel uzevši u obzir činjenicu da se dionicama INA-e počelo trgovati tek u prosincu 2006. godine.

Na rast burzovnih indeksa utjecaj je imao i kontinuirani rast likvidnosti institucionalnih ulagača prvenstveno obveznih mirovinskih fondova i otvorenih investicijskih fondova, posebice dioničkih fondova čija se imovina u 2006. godini povećala pet puta te mješovitih fondova čija se imovina u istom razdoblju udvostručila.

Promet obveznicama također je zabilježio rast u 2006. godini. Kao i u prethodnom razdoblju većina trgovanja činile su institucionalne i prijavljene transakcije čiji je godišnji rast prometa na Zagrebačkoj burzi iznosio 17,7% odnosno 23,6%. Redovan promet obveznicama ostao je na gotovo istoj razini kao i u 2005. godini. Obveznički indeks CROBIS tijekom 2006. godine zabilježio je pad od 4,5%.⁴ Promet obveznicama na Varaždinskoj burzi također se nije značajnije mijenjao u odnosu na prethodnu godinu pa je u 2006. godini zabilježen rast od svega 2,2%.

2006. godina završila je sa još jednim značajnim događajem za razvoj domaćeg tržišta kapitala, a to je postizanje dogovora o pripajanju Varaždinske burze Zagrebačkoj burzi koji se realizirao u 2007. godini. Ovaj događaj će zacijelo pomoći Zagrebačkoj burzi da se profilira u vodeću burzu u jugoistočnoj Europi.

Preuzimanje dionica PLIVA-e

Preuzimanje koje je obilježilo 2006. godinu svakako je preuzimanje društva PLIVA d.d., Zagreb. Bio je to najveći dosadašnji postupak preuzimanja, koji je Agencija, zbog složenosti, veličine novčane transakcije i činjenice postojanja konkurentske ponude, pojačano nadzirala. U tom smislu Agencija je svojim rješenjima nalagala poduzimanje određenih radnji, kao i upozoravala sudionike postupka preuzimanja na radnje i ponašanja protivna odredbama Zakona o preuzimanju dioničkih društava.

Nakon što je objavila konkurentsku ponudu za preuzimanje, tvrtka ACTAVIS GROUP povukla je svoju ponudu, a tvrtka BARR LABORATORIES EUROPE je Plivnim dioničarima, koji su prihvatili njezinu ponudu, isplatila 820,00 kuna po dionici te je po završetku preuzimanja, raspolagala je s 91,74% redovnih dionica društva PLIVA d.d. Zagreb.

⁴ U sastav indeksa CROBIS ulaze sve državne obveznice i obveznice državnih agencija koje su uvrštene na Zagrebačku burzu pod uvjetom da im je nominalna vrijednost veća ili jednaka 75 milijuna eura, da je dospijeće dulje od 18 mjeseci i da su izdane uz fiksnu kamatnu stopu.

Javna ponuda dionica INA-e

Temeljem Odluke o načinu prodaje, cijeni, vremenu i uvjetima prodaje dionica INA – Industrija nafte d.d. (dalje u tekstu: INA d.d.) javnom ponudom i posebnim pogodnostima prodaje hrvatskim građanima Vlada Republike Hrvatske izložila je prodaji 1.500.000 redovnih dionica društva Ina d.d. uz mogućnost opcije dodatne alokacije u odnosu na najviše 200.000 dodatnih dionica. Agent izdanja i voditelj knjige ponuda bila je Raiffeisenbank Austria d.d., dok je jedini globalni kordinator bio Merrill Lynch International.

Nakon javnog poziva voditelj knjige ponuda prikupio je ponude i uplate u roku od 13. do 23. studenog 2006. godine do 20 sati, za hrvatske državljane koji kupuju dionice s pravom prvenstva i uz posebnu pogodnost.

Rok za podnošenje ponuda za osobe koje kupuju bez prava prvenstva i posebnih pogodnosti bio je od 13. do 27. studenog 2006. godine do 15 sati.

Javna ponuda je u potpunosti uspjela te je Vlada Republike Hrvatske prodala 1.700.000 dionica društva INA d.d. po cijeni od 1.690,00 kn za jednu dionicu. Građani Republike Hrvatske su po povlaštenim uvjetima kupili 976.001 dionicu (44.640 građana), dok su ostale domaće fizičke i pravne osobe kao i strane pravne osobe kupile 723.999 dionica.

Tablica 1. Javna ponuda dionica INA-e

Vrsta investitora	Broj raspoređenih dionica	Udjel	Prihvaćen iznos ponude	Udjel
POVLAŠTENE PONUDE				
Državljeni s pravom prvenstva	895.633	52,68%	1.513.619.770	55,30%
Dopunske dionice	80.368	4,73%		
Ukupno povlaštene ponude	976.001	57,41%	1.513.619.770	55,30%
NEPOVLAŠTENE PONUDE				
Fizičke osobe bez prava prvenstva	9.042	0,53%	15.280.980	0,56%
Domaće pravne osobe	244.358	14,37%	412.965.020	15,09%
Strane pravne osobe	470.599	27,68%	795.312.310	29,06%
Ukupno nepovlaštene ponude	723.999	42,59%	1.223.558.310	44,70%
UKUPNO	1.700.000	100,00%	2.737.178.080	100,00%

Izvor: HANFA

Agencija je detaljno pratila postupak prodaje dionica, preventivno upozorivši građane da ne zloupotrebjavaju punomoći te nije utvrdila nepravilnosti tijekom javne ponude dionica društva INA d.d.

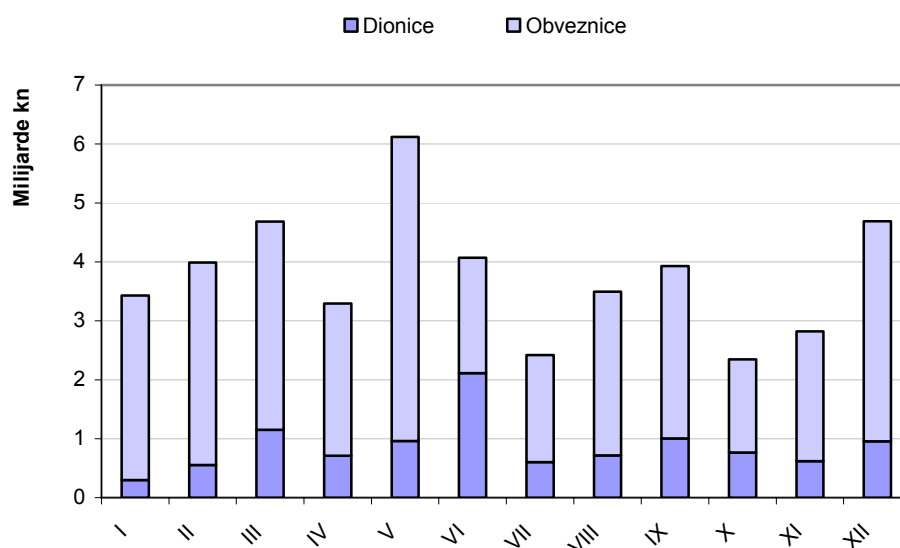
Zagrebačka burza

U 2006. godini na Burzi se aktivno trgovalo s 197 izdanja vrijednosnih papira, što je 16,6% više u odnosu na 2005. godinu. Ukupni promet u 2006. godini dosegao je 45.328,9 mil. kn, što iznosi povećanje od 32,5 % u odnosu na ukupan promet u 2005. godini. Tržišna kapitalizacija veća je za 75,2%.

Trgovina obveznicama u 2006. godini između institucionalnih ulagača (ZTVP određuje da status institucionalnog ulagača ima domaći ili strani investicijski fond, mirovinski fond, banka ili društvo za osiguranje, te pravne osobe koje od Agencije rješenjem dobiju status institucionalnog ulagača) iznosila je 29.390,5 mil. kn što predstavlja povećanje od 17,7% u odnosu na 2005. godinu. Redovni promet obveznicama na burzi ostvaren je u iznosu od 513,0 mil. kn, što je za 0,7% manje nego u 2005. godini. Prijavljeni promet, odnosno promet ostvaren transakcijama većim od 4,9 mil. kn između članova Zagrebačke burze državnim dužničkim vrijednosnim papirima se udvostručio u odnosu na prethodnu godinu.

U 2006. godini prosječni dnevni promet porastao je sa 136,3 na 181,3 mil. kn, što je porast od 33,0%. Ono što je znakovito za daljnji razvoj tržišta je veliko povećanje broja vrijednosnih papira uvrštenih u najvišu i najtransparentniju burzovnu kotaciju, Službeno tržište, za 42,9%. Naime, 2005. godine u ovom segmentu tržišta bilo je 28, a na kraju ove godine 40 vrijednosnih papira (8 dionica, 3 zapisa, 29 obveznica). Zamjetan je trend rasta broja uvrštenja korporativnih obveznica (ove godine u Službeno tržište uvršteno je 6 novih). Broj transakcija povećao se za čak 41,5% u odnosu na prethodnu godinu, sa 402 na 569 transakcije dnevno.

Grafikon 1. Ostvareni mjesečni promet dionicama i obveznicama⁵ na Zagrebačkoj burzi

Izvor: Zagrebačka burza d.d.

⁵ Promet obveznicama uključuje institucionalni i prijavljeni promet

Tablica 2. Usporedba prometa na Zagrebačkoj burzi ostvarenog u 2005. i 2006. godini

	2005.	2006.	% Promjene
Redovni promet:			
Dionice	4.729,9	10.459,1	121,1
Obveznice	516,4	513,0	-0,7
Prava	2,4	13,6	466,7
Komercijalni zapisi	0,0	5,6	-
Prijavljeni promet	4.002,7	4.947,2	23,6
Institucionalni promet	24.953,1	29.390,5	17,8
Sveukupno	34.204,4	45.328,9	32,5
Redovni volumen:			
Dionice	13.273.663	20.109.649	51,5
Obveznice	243.239.287	256.973.317	5,6
Prava	3.082.955	17.938.482	481,9
Komercijalni zapisi	0	5.800.000	-
Prijavljeni volumen	1.308.165.456	2.786.650.000	113,0
Institucionalni volumen	9.155.996.886	16.273.430.236	77,7
Sveukupno	10.723.758.247	19.360.901.684	80,5
CROBEX©	1.997,50	3.209,50	60,7
CROBIS©	105,8208	101,0577	-4,5
Ukupni broj transakcija	101.018	142.194	40,8
Broj aktivnih vrijednosnih papira	169	197	16,6
Tržišna kapitalizacija:			
Dionice	80.724,5	161.692,2	100,3
Obveznice	34.399,4	40.011,3	16,3
Ukupno	115.123,9	201.703,5	75,2
Broj dana trgovanja	251	250	-0,4
Broj uvrštenih dionica:			
Službeno tržište	6	8	33,3
Tržište JDD	126	132	4,8
Usporedno tržište	62	62	0,0
Prosječni dnevni:			
Promet	136,3	181,3	33,0
Volumen	42.724.136	77.443.607	81,3
Broj transakcija	402	569	41,5

Izvor: Zagrebačka burza d.d.

Tablica 3. Dionice s najvećom tržišnom kapitalizacijom

	Tržišna kapitalizacija 29.12.2006.	Relativni udjel u tržišnoj kapitalizaciji (%)	Kumulativni udjel (%)
INA-R-A	22.920,0	14,2	14,2
PBZ-R-A	21.401,9	13,2	27,4
ZABA-R-A	19.971,5	12,4	39,8
PLVA-R-A	15.246,0	9,4	49,2
RIBA-R-A	8.323,8	5,1	54,3
STBA-R-A	5.918,7	3,7	58,0
KNZM-R-A	4.792,8	3,0	61,0
CROS-R-A	3.337,4	2,1	63,0
ERNT-R-A	3.275,9	2,0	65,1
ADRS-P-A	2.896,8	1,8	66,8
Ostali	53.607,3	33,2	100,0
Ukupno	161.692,2		

Izvor: Zagrebačka burza d.d.

Tablica 4. Dionice s najvećim prometom (u mil. kn)

	Promet	Relativni udjel u prometu (%)	Kumulativni udjel (%)
PLVA-R-A	3.764,9	36,0	36,0
ADRS-P-A	1.076,6	10,3	46,3
PODR-R-A	671,8	6,4	52,7
INA-R-A	421,6	4,0	56,7
ATPL-R-A	303,4	2,9	59,6
VIRO-R-A	283,3	2,7	62,4
DLKV-R-A	240,1	2,3	64,6
PBZ-R-A	235,4	2,3	66,9
PTKM-R-A	219,9	2,1	69,0
KOEI-R-A	177,6	1,7	70,7
Ostali	3.064,6	29,3	100,0
Ukupno	10.459,1		

Izvor: Zagrebačka burza d.d.

Varaždinska burza

Ukupan redovni promet u 2006. godini iznosio je 3,7 mlrd. kn što je porast za 66,28% u odnosu na prethodnu godinu. Tržišna kapitalizacija porasla je za 15,09%, prosječan dnevni promet za 66,95%, a indeks VIN za 49,72%.

Na Varaždinskoj burzi je tijekom 2006. godine ukupno uvršteno 427 vrijednosnih papira. Broj aktivnih vrijednosnih papira porastao je sa 194 u 2005. godini na 220 u 2006. Ukupan broj transakcija u 2006. godini bio je 120.367 što je porast od 99,7% u odnosu na 2005. godinu.

Tablica 5. Usporedba prometa na Varaždinskoj burzi ostvarenog u 2005. i 2006. godini

	2005.	2006.	% promjene
Promet:			
Prva kotacija	137.681.872,83	127.415.814,38	-7,46%
Druga kotacija	276.041,63	17.085.147,86	6089,34%
Kotacija JDD	990.010.550,49	2.002.889.820,50	102,31%
Kotacija Prava	40.725.053,18	82.308.912,17	102,11%
Slobodno tržište	1.072.725.002,50	1.497.406.401,25	39,59%
UKUPNO	2.241.418.520,63	3.727.106.096,16	66,28%
Međuinstitucionalni promet	7.462.000,00	-	-
Javne dražbe (u Pravima) ⁶	42.997.852,00	49.746.570,00	15,70%
VIN (na 31. prosinca)	1.993,53	2.963,45	49,72%
Ukupni broj transakcija	60.248	120.367	
Broj aktivnih vrijednosnih papira	194	220	13,40%
Tržišna kapitalizacija	63.281.407.390,90	72.828.086.652,74	15,09%
Prosječni dnevni promet:			
Prva kotacija	548.533,36	509.663,26	-7,09%
Druga kotacija	1.099,77	68.340,59	6114,09%
Kotacija JDD	3.944.265,14	8.011.559,28	103,12%
Kotacija Prava	162.251,21	329.235,65	102,92%
Slobodno tržište	4.273.804,79	5.989.625,61	40,15%
UKUPNO	8.929.954,27	14.908.424,38	66,95%

Izvor: Varaždinska burza d.d.

⁶ Prosječna ponderirana cijena obje emisije Prava za 2006. godinu iznosi 76,64%.

U sveukupnom prometu na Varaždinskoj burzi najviše se trgovalo redovnim dionicama Ericsson Nikola Tesle (11,01%), Slatinske Banke (6,68%) i Dom holdinga (5,33%)

Tablica 6. Vrijednosnice s najvećim prometom (u kn)

	Postotak promjene	Zaključna	Količina	Promet	Udio
ERNT-R-A	30	2.500,00	188.581	410.538.790	11,01%
SNBA-R-A	-63,23	342,02	267.941	248.802.886	6,68%
KORF-R-A	17,35	159,00	1.320.413	198.677.062	5,33%
BLJE-R-A	183,13	267,50	880.890	169.881.546	4,56%
TNSA-R-A	202,86	6.645,00	31.601	157.161.908	4,22%
ADPL-R-A	57,36	174,00	889.749	125.293.773	3,36%
LKRI-R-A	60,37	269,99	450.406	124.041.354	3,33%
DDJH-R-A	61,31	149,00	666.681	90.791.177	2,44%
VDKT-R-A	34,39	1.249,50	68.199	80.071.729	2,15%
RHMF-A-A	24,28	87,00	102.366.954	78.312.523	2,10%
OSTALI			74.107.840	2.043.533.348	54,83%
UKUPNO			181.239.255	3.727.106.096	100,00%

Izvor: Varaždinska burza d.d.

Tijekom 2006. godine održano je 6 javnih dražbi za dionice iz portfelja Hrvatskog fonda za privatizaciju. Prodani su udjeli u ukupno 117 društava, a ostvareni promet iznosio je 49,7 mil. Prava.

Tablica 7. Pregled ostvarenog prometa na javnim dražbama za Prava tijekom 2006. godine

Redni broj dražbe	Datum početka dražbe	Datum završetka dražbe	Broj prodanih udjela	Početna vrijednost prodanih paketa (u Pravima)	Promet (zaključna vrijednost prodanih paketa) u Pravima	% promjene
44	7.2.2006.	9.2.2006.	13	3.090.738	3.876.962	25,44%
45	3.4.2006.	5.4.2006.	25	3.319.387	5.430.979	63,61%
46	29.5.2006.	31.5.2006.	21	9.565.351	14.590.983	52,54%
47	24.7.2006.	24.7.2006.	20	6.437.078	20.404.252	216,98%
48	28.9.2006.	2.10.2006.	25	1.999.547	4.353.507	117,72%
49	12.12.2006	12.12.2006.	13	764.556	1.089.887	42,55%
UKUPNO			117	25.176.657	49.746.570	97,59%

Izvor: Varaždinska burza d.d.

Regulatorne aktivnosti

Tijekom 2006. godine usvojene su izmjene i dopune Zakona o tržištu vrijednosnih papira⁷. Za **ovlaštena društva** uveden je pojam kvalificiranog udjela (10%) i reguliran način njegovog stjecanja koji zahtijevati prethodnu suglasnost Agencije. Također su propisani dodatni kriteriji koje moraju zadovoljavati članovi uprave i rukovoditelji navedenih društava.

Pri uplati temeljnog kapitala kod osnivanja društva, kao i kod svakog stjecanja dionica ili udjela u društvu, novim odredbama je propisano da sredstva za stjecanje udjela ili dionica ne mogu potjecati iz zajmova i kredita niti biti opterećena na bilo koji način. Zakonom je uveden pojam blok transakcija, a brokerskim društvima dan je status institucionalnog ulagatelja.

Kada je riječ o zaštiti ulagatelja, u Zakon su ugrađene odredbe koje reguliraju sukob interesa između menedžera, zaposlenika i klijenata društva, a koji se pojavljuje tijekom obavljanja poslova. Također Zakon predviđa razvrstavanje klijenata prema njihovom znanju, iskustvu, financijskoj situaciji i ulagačkim ciljevima.

Ovim Zakonom jasno su definirane okolnosti u kojima Agencija može poništiti transakciju sklopljenu na burzi, pa su time i mjere koje po tom pitanju provodi Agencija dobile na efikasnosti. U Zakon su također ugrađene i nove mjere koje uključuju zabranu raspolaganja imovinom ovlaštenog društva, nalaganje provođenja izvanredne revizije poslovanja i imenovanje posebne uprave kako društava tako i burzi, uređenih javnih tržišta i Središnje depozitarne agencije.

Kod upravljanja portfeljem ukinuta su postojeća ograničenja ulaganja, čime je ukinuto ograničenje slobode kretanja kapitala i proširena mogućnost ulaganja sredstava nalogodavaca. Također, omogućeno je davanje zbirnog naloga, u ime ovlaštenog društva, a za račun više nalogodavaca kojima društvo upravlja portfeljem temeljem ugovora o istom.

U izmjenama i dopunama Zakona kojima se reguliraju uređena tržišta predviđena je mogućnost da dioničari burze ne moraju biti samo ovlaštena društva.

Uvedeno je ograničenje kojim pojedini dioničar burze može imati najviše 10% dionica, ali je omogućeno dodatno stjecanje uz prethodnu suglasnost Agencije. Povećan je temeljni kapital burzi i uređenih javnih tržišta te je dodatno propisano da se stjecanje dionica uređenih tržišta i burzi ne može financirati putem zajmova ili kredita. Također su propisani dodatni kriteriji koje moraju zadovoljavati članovi uprave.

Kako su zatvoreni investicijski fondovi ovim izmjenama izuzeti iz primjene članka 114. Zakona koji se odnosi na javna dionička društva, propisana je obveza burze za najmanje 3 kotacije, u koje je uvrštena i nova kotacija za zatvorene investicijske fondove. Uveden je pojam izvedenica i način njihovog uvrštenja na burzu, čime je istima omogućeno regulirano trgovanje na organiziranim tržištima.

Propisane su dodatne mjere koje **sprječavaju zlouporabe tržišta**, u smislu zabrana i ograničenja poslova s vrijednosnim papirima kod korištenja povlaštenih informacija, manipulacija tržištem i usklađenog djelovanja radi stjecanja protupravne materijalne ili financijske koristi.

U cilju **povećavanja transparentnosti tržišta** skraćeni su sadašnji rokovi izvješćivanja o promjeni vlasničke strukture javnih dioničkih društava, uvedena je obveza

⁷ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu vrijednosnih papira (NN 138/06) usvojen je 13. prosinca 2006. godine

izdavatelja na izvješćivanje prilikom stjecanja vlastitih dionica i uvedene su nove odredbe koje se odnose na dodatne podatke koje su izdavatelji vrijednosnih papira uvrštenih na burzi dužni objavljivati.

Uvedena je obveza dnevnog obnavljanja podataka o identitetu 10 najvećih vlasnika bilo kojeg vrijednosnog papira i podataka o količini papira u njihovom vlasništvu, u apsolutnim i relativnom pokazateljima. Izdavateljima nematerijaliziranih vrijednosnih papira uvedena je promptna obveza izvješćivanja Središnje depozitarne agencije o svim promjenama koje se odnose na nematerijalizirane vrijednosne papire i ostvarivanje prava iz istih.

Prilikom izrade navedenih izmjena i dopuna implementirane su odredbe Direktive 2004/39/EEZ o tržištu financijskih instrumenata i Direktive 2003/6/EZ o zlouporabi tržišta te Direktive 2004/109/EZ o usklađivanju transparentnosti u svezi s informacijama o izdavateljima čiji su vrijednosni papiri uvršteni na trgovanje na uređenim tržištima.

Potpuno usklađenje hrvatskog zakonodavstva s područja investicijskih usluga s pravnom stečevinom Europske Unije koja predstavlja regulatorni okvir tržišta vrijednosnih papira i investicijskih usluga predviđeno je donošenjem novog zakona u drugom tromjesečju 2008. godine, a što je uvjetovano početkom primjene temeljenog propisa s ovog područja u samim zemljama članicama Europske Unije, Direktive 2004/39/EZ o tržištu financijskih instrumenata kao i njenih provedbenih mjera, koje je predviđeno za 01. studeni 2007. godine.

Licenciranje

Tijekom 2006. godine izdana je 21 dozvola za obavljanje poslova brokera, 7 dozvola za obavljanje poslova investicijskog savjetnika, te 12 dozvola ovlaštenim društvima za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima.

U istom razdoblju oduzete su 22 dozvole za obavljanje poslova brokera, 13 dozvola za obavljanje poslova investicijskog savjetnika, te 3 dozvole ovlaštenim društvima. Brokerima i investicijskim savjetnicima dozvole su oduzimate zbog tzv. administrativnih razloga, odnosno zbog toga što su prestali biti zaposlenici u ovlaštenim društvima. U dva slučaja oduzimanja dozvola ovlaštenim društvima, dozvole za pojedine poslove s vrijednosnim papirima bile su uvjetno oduzete (Volksbank d.d. Zagreb, Complete line d.o.o. Sisak), a u jednom slučaju (Prospectus invest d.o.o. Zagreb) dozvola je trajno oduzeta.

Tablica 8. Usporedba izdavanja i oduzimanja dozvola u 2005. i 2006. godini

	2005.	2006.	Promjena
IZDVANJE DOZVOLA			
brokeri	13	21	61,54%
investicijski savjetnici	12	7	-41,67%
ovlaštena društva	7	12	71,43%
ODUZIMANJE DOZVOLA			-
brokeri	6	22	266,67%
investicijski savjetnici	3	13	333,33%
ovlaštena društva	3	3	0,00%

Izvor: HANFA

Tijekom 2006. godine Agencija je donijela 2 rješenja kojima se društvima odobrava objavljivanje podataka pri uvrštenju vrijednosnih papira u prvu kotaciju (Viro d.d. Virovitica, Ina d.d. Zagreb), te 7 rješenja kojima se društvima odobrava objavljivanje podataka pri uvrštenju vrijednosnih papira u kotaciju javnih dioničkih društava (Helios Faros d.d., Siemens d.d., Pounje trikotaža d.d., Terra Mediterranea d.d., Coning turizam d.d., Dioki d.d., Hotel Kompas d.d.).

Tablica 9. Prospekti i uvrštenja tijekom 2005. i 2006. godine

	2005.	2006.	Promjena
PROSPEKTI UVRŠTENJA			
1-kotacija	2	2	0,00%
JDD-kotacija	13	7	-46,15%

Izvor: HANFA

Tijekom 2006. Agencija je donijela 3 rješenja kojima je, temeljem članka 82. ZTVP-a, odobrila interne akte burzi.

Izdavanje dionica

Agencija je u 2006. godini zaprimila 17 zahtjeva za odobrenje prospekata o izdavanju dionica privatnom ponudom, od čega je 16 zahtjeva odobreno rješenjima Agencije, a 1 je zahtjev rješenjem Agencije odbijen.

Isto tako, Agencija je u 2006. godini zaprimila 1 zahtjev za odobrenje prospekta o izdavanju dionica javnom ponudom, a koji je rješenjem Agencije odbijen.

U 2006. godini, Agencija je zaprimila i 44 informacije o provedenom izdanju dionica privatnom ponudom, za koja izdanja su izdavatelji, prema odredbama Zakona o tržištu vrijednosnih papira, bili oslobođeni izrade prospekta.

Tablica 10. Usporedba izdanja dionica u 2005. i 2006. godini

	2005.	2006.	Promjena
IZDANJA DIONICA			
prospekti-javna ponuda	4	-	-
(1) UKUPNA VRIJEDNOST IZDANJA	139.166.700	-	-
odbijeni zahtjevi	-	1	-
prospekti-privatna ponuda	16	16	0,00%
(2) UKUPNA VRIJEDNOST IZDANJA	130.155.400	1.505.226.420	1.056,48%
odbijeni zahtjevi	-	1	-
informacije o izdanju-izdanje bez prospekta	32	44	37,50%
(3) UKUPNA VRIJEDNOST IZDANJA	1.406.764.444	1.166.328.230	-17,09%
(1)+(2)+(3)	1.676.086.544	2.671.554.650	59,39%

Izvor: HANFA

Izdavanje obveznica

U 2006. godini došlo je do značajnog povećanja izdanja obveznica u Republici Hrvatskoj u odnosu na 2005. godinu. Tijekom 2006. godine, Agencija je odobrila 13 zahtjeva za odobrenje prospekata o izdavanju obveznica javnom ponudom, ukupne vrijednosti izdanja 3 mlrd kn i 16,2 mil. €, dok je u 2005. godini odobren svega jedan zahtjev, onaj MEDIKE d.d., Zagreb, ukupne vrijednosti izdanja od 16, 5 mil. €.

Izdavatelji obveznica, pored trgovačkih društava, bili su i Grad Rijeka i Grad Split, sa izdanjima municipalnih obveznica za financiranje kapitalnih projekata grada.

Tablica 11. Usporedba izdanja obveznica u 2005. i 2006. godini

	2005.	2006.	Promjena
IZDANJA OBVEZNICA			
prospekti-javna ponuda	1	13	1.200,00%
UKUPNA VRIJEDNOST IZDANJA	16.500.000	3.118.845.639	18.802,09%

Izvor: HANFA

Izdavanje komercijalnih zapisa

Komercijalne zapise u Republici Hrvatskoj u 2006. godini izdalo je 14 trgovačkih društava U usporedbi s vrijednošću komercijalnih zapisa izdanih u 2005. godini koja je iznosila 106,2 mil. kn, ukupna vrijednost komercijalnih zapisa izdanih u 2006. godini iznosi 873,5 mil. kn, a što je povećanje od gotovo 8,5 puta.

INGRA d.d., Zagreb, LURA d.d., Zagreb, BELIŠĆE d.d., Belišće, ATLANTIC GRUPA d.o.o., Zagreb i MEDIKA d.d., Zagreb, nastavili su sa svojim Programima izdavanja komercijalnih zapisa. Svoj Program izdavanja komercijalnih zapisa u 2006. godini uspostavili su i DALEKOVOD d.d., Zagreb, MAGMA d.d., Zagreb, ATLANTSKA PLOVIDBA d.d., Dubrovnik, PBZ CARD d.o.o., Zagreb, M SAN GRUPA d.o.o., Zagreb, OKTAL PHARMA d.o.o., Zagreb, ISTRATURIST UMAG d.d., Umag i JADRAN-GALENSKI LABORATORIJ d.d., Zagreb.

Tablica 12. Usporedba izdanja komercijalnih zapisa u 2005. i 2006. godini

	2005.	2006.	Promjena
IZDANJA KOMERCIJALNIH ZAPISA			
izdavatelji	7	14	100,00%
UKUPNA VRIJEDNOST IZDANJA	106.200.000	873.500.000	722,50%

Izvor: HANFA

Preuzimanje dioničkih društava

Tijekom 2006. godine, Agencija je odobrila ukupno 31 zahtjev za odobrenje objavljivanja ponude za preuzimanje, dok je 1 zahtjev odbačen.

Od 31 ponude za preuzimanje odobrene tijekom 2006. godine, jedna se odnosila na preuzimanje društva za osiguranje (SUNCE OSIGRANJE d.d., Zagreb), dok se njih 5 odnosilo na preuzimanje banaka (KREDITNA BANKA ZAGREB d.d., Zagreb, NAVA BANKA d.d., Zagreb, GOSPODARSKO-KREDITNA BANKA d.d., Zagreb, BANKA SONIC d.d., Zagreb i PARTNER BANKA d.d., Zagreb.

Od ukupno odobrenih ponuda, 6 ponuda za preuzimanje završilo je bez pohrane i jedne dionice od strane dioničara. Radi se o preuzimanjima društava BELJE d.d., Darda, NAVA BANKA d.d., Zagreb, MGK-PACK d.d., Rijeka, LAVČEVIĆ d.d., Split, HOTEL DUBROVNIK d.d., Zagreb i KONČAR-ELEKTROINDUSTRIJA d.d., Zagreb.

Isto tako, Agencija je po službenoj dužnosti tijekom 2006. godine provela postupke nadzora u svezi stjecanja dionica u javnim dioničkim društvima i utvrđivanja eventualno nastalih obveza na objavljivanje ponude za preuzimanje vezano uz određena stjecanja dionica. U tako provedenim postupcima nadzora, utvrđen je nastanak obveze na objavljivanje ponude za preuzimanje u 9 javnih dioničkih društava u kojima stjecatelji dionica nisu u zakonom propisanom roku objavili ponudu za preuzimanje. U 8 takvih društva proveden je postupak preuzimanje (KOESTLIN d.d., Bjelovar, ZVEČEVO d.d., Požega, SOLARIS d.d., Šibenik, MARASKA d.d., Zadar, CHROMOS BOJE I LAKOVI d.d., Zagreb, MGK-PACK d.d., Rijeka, LAVČEVIĆ d.d., Zagreb i BRESTOVAC d.d., Garešnički Brestovac), dok u društvu JADRAN d.d. TMN, Zagreb, stjecatelj nije objavio ponudu za

preuzimanje pa je stoga Agencija donijela rješenje kojim se utvrđuje nastanak obveze na objavljivanje ponude za preuzimanje.

Tablica 13. Usporedba ponuda za preuzimanje u 2005. i 2006. godini

	2005.	2006.	Promjena
PONUDE ZA PREUZIMANJE			
odobreno	42	31	-26,19%
odbačeno	-	1	-
odbijeno	1	-	-
Isplaćeno za pohranjene dionice	192.159.573	14.077.773.454	7.226,08%
Rješenjem utvrđen nastanak obveze	-	1	

Izvor: HANFA

U 2006. godini, u svim društvima u kojima je objavljena ponuda za preuzimanje, malim dioničarima koji su pohranili svoje dionice isplaćeno je ukupno 14,1 mlrd kn, od čega je 14,0 mlrd kn isplaćeno malim dioničarima u postupku preuzimanja PLIVE d.d., Zagreb. Kada se preuzimanje PLIVE d.d., Zagreb isključi iz navedenog izračuna, dobije se podatak da je malim dioničarima u 2006. godini u postupcima preuzimanja isplaćeno svega 91,1 mil. kn, dok je tijekom 2005. godine isplaćeno ukupno 192,2 mil. kn. Ovaj podatak posljedica je činjenice da je većina javnih dioničkih društava već bila predmetom ponude za preuzimanje u prethodnim godinama nakon čega je stečen većinski udjel od strane određene pravne ili fizičke osobe.

Odredbom članka 32. stavka 7. Zakona o preuzimanju dioničkih društava, propisano je da ako osoba koja je obvezna objaviti ponudu za preuzimanje, to ne učini u zakonskom roku, Agencija će postojanje njezine obveze na objavljivanje ponude za preuzimanje utvrditi rješenjem, koje će dostaviti izdavatelju, dioničarima putem izdavatelja, odnosno depozitara, depozitaru i burzi ili uređenom javnom tržištu na kojem su uvrštene dionice izdavatelja.

Budući da trgovačko društvo JADRAN-PRODUKT d.o.o., Zagreb, nije sukladno odredbi članka 13. stavak 1. Zakona o preuzimanju dioničkih društava, Komisiji za vrijednosne papire Republike Hrvatske niti Agenciji, kao pravnom slijedniku Komisije za vrijednosne papire Republike Hrvatske, podnijelo zahtjev za odobrenje objavljivanja ponude za preuzimanje, ponudu i isprave iz članka 12. stavak 2. Zakona o preuzimanju dioničkih društava, niti je objavilo ponudu za preuzimanje Izdavatelja, Agencija je rješenjem od dana 05. listopada 2006. godine utvrdila da je za trgovačko društvo JADRAN-PRODUKT d.o.o., Zagreb, Tomislavova 11, prijenosom 121.152 dionice javnog dioničkog društva JADRAN d.d. TMN, na račun vrijednosnih papira u Središnjoj depozitarnoj agenciji, dana 27. lipnja 2003. godine, nastala obveza objavljivanja ponude za preuzimanje toga društva.

Nadzor tržišta kapitala

Svakodnevno prateći trgovanje na burzama u Republici Hrvatskoj, Agencija obavlja kontrolu naloga za kupnju i prodaju vrijednosnih papira, obavljenih transakcija, kontrolu knjige naloga, računa sredstava nalogodavca, te nadzire izdavatelje vrijednosnih papira. Nadzor se obavlja rukovodeći se kriterijima oscilacije u cijeni, protrgovane količine vrijednosnih papira, podacima o nalogodavateljima te koristeći razne druge dostupne izvore informacija.

Agencija u obavljanju posrednog nadzora prikuplja, analizira i obrađuje mjesečna izvješća brokerskih društava o pokazatelju neto likvidnih sredstava te tromjesečna financijska i poslovna izvješća.

Agencija vodi evidenciju o zaprimljenim obavijestima javnih dioničkih društava o stjecanju vlastitih dionica, kao i obavijestima koje su članovi uprave i nadzornog odbora obvezni dostavljati prilikom stjecanja ili otpuštanja dionica izdavatelja.

Pored tako opisanog posrednog nadzora Agencija je u 2006. godini obavila i 111 neposrednih nadzora nad subjektima nadzora.

Neposredni nadzor obuhvaća analizu i uvid u financijska i poslovna izvješća, poslovnu dokumentaciju i ostale podatke koje nadzirane osobe vode. Pri provođenju neposrednog nadzora uzima i izjave i očitovanja od odgovornih osoba i ostalih zaposlenika nadziranih osoba te od fizičkih osoba koje imaju saznanja od interesa za nadzor.

Temeljem provedenih nadzora Agencija je u 2006. godini zbog utvrđenih nepravilnosti kao što su zlouporaba povlaštenih informacija i manipulacija tržištem poništila više transakcija.

Agencija je u 2006. godini podnijela državnom odvjetništvu 4 kaznene prijave, koje se odnose na:

- korištenje povlaštenih informacija,
- navođenje lažnih podataka i krivo prikazivanje materijalnih činjenica u prospektu,
- nedostavljanje podataka o vlasništvu u javnom dioničkom društvu,
- nenamjensko korištenje sredstava nalogodavaca.

Agencija je u 2006. godini podnijela 71 zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, pri čemu se mogu istaknuti prijave koje se odnose na sljedeće nepravilnosti:

- obavljanje transakcija s ciljem stvaranja privida cijene,
- nevođenje knjige naloga sukladno zakonu i pravilniku,
- obavljanje brokerskih poslova bez neophodne dozvole Agencije,
- neobjavljivanje ponude za preuzimanje javnog dioničkog društva,
- neuvršavanje dionica u kotaciju javnih dioničkih društava burze,
- nedostavljanje podataka o promjeni vlasničke strukture.

Također, Agencija je podnosila i prekršajne prijave zbog stjecanja vlastitih dionica suprotno odredbama Zakona o trgovačkim društvima.

Tijekom 2006. godine Agencija je donijela 21 rješenje kojim je naložila poduzimanje radnji u cilju uspostavljanju zakonitosti i usklađivanju rada sa zakonima i drugim propisima, pri čemu se mogu istaknuti rješenja kojima se:

- utvrđuje nastanak obveze na objavljivanje ponude za preuzimanje,
- zabranjuje raspolaganje s dionicama,
- obustavljaju sve radnje prijenosa vlasništva s računa prenositelja na račun stjecatelja,
- poništenju transakcija sklopljenih na burzi.

U cilju promicanja i očuvanja stabilnosti financijskog sustava Agencija je aktivno sudjelovala u provođenju nadzora nad zakonitošću i transparentnosti preuzimanja društva Pliva d.d. Zagreb.

Opažanja i iskustva stečena prilikom obavljanja postupka posrednog i neposrednog nadzora Agencija je ugradila u izmjene i dopune Zakona o tržištu vrijednosnih papira.

Nadzor nad subjektima koji su sudjelovali u obavljanju poslova i transakcija s dionicama Plive d.d. u razdoblju od 01.01.2006. do 12.07.2006. godine

Postupkom nadzora obuhvaćene su sljedeće pravne i fizičke osobe (dalje: subjekt nadzora) i to:

- PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb,
- AUCTOR d.o.o., za poslovanje s vrijednosnim papirima, Zagreb,
- PBZ CROATIA OSIGURANJE – OBVEZNI MIROVINSKI FOND, Zagreb,
- RAIFFEISEN – OBVEZNI MIROVINSKI FOND, Zagreb,
- ERSTE - OBVEZNI MIROVINSKI FOND, Zagreb,
- PBZ INVEST, Zagreb,
- ERSTE VRIJEDNOSNI PAPIRI, Zagreb,
- HRVATSKA POŠTANSKA BANKA d.d., Zagreb,
- PLIVA d.d., Zagreb,
- fizičke osobe koje su sudjelovale u obavljanju poslova i transakcijama dionicama Plive d.d.

Agencija je u postupku nadzora utvrdila da se društvo Privredna banka Zagreb d.d. i odgovorne osobe nisu u cijelosti pridržavali odredbi Zakona o tržištu vrijednosnih papira i to odredbi koje uređuju pitanja o tome kojim fizičkim osobama je dopušteno obavljati poslove s vrijednosnim papirima. Radi utvrđenih činjenica podnesen je zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka protiv Privredne banke Zagreb d.d. i odgovornih osoba jer su suprotno odredbi članka 53. stavka 5. Zakona o tržištu vrijednosnih papira, omogućili i naložili osobama koje nemaju dozvolu Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima da u razdoblju od 28. do 29. lipnja 2006. godine neovlašteno pružaju brokerske usluge.

Agencija je i protiv osoba koje su obavljale poslove s vrijednosnim papirima bez dozvole Agencije podnijela prekršajne prijave.

Također, Agencija je iz prethodno navedenih razloga donijela Rješenje kojim se Privrednoj banci Zagreb d.d. uvjetno na godinu dana oduzima dozvola za obavljanje svih poslova s vrijednosnim papirima.

Nadalje, Agencija je podnijela kaznenu prijavu Općinskom državnom odvjetništvu zbog sumnje da je jedan zaposlenik Privredne banke Zagreb d.d., ovlašteno raspolažući povlaštenim podacima koji nisu bili poznati javnosti, a odnose se na vrijednosni papir izdavatelja Pliva d.d., Zagreb, koji bi podaci, da su bili poznati javnosti, utjecali na cijenu vrijednosnog papira, znajući za povlaštenost tih podataka, iste iskoristio na način da je isti dan kupio i prodao dionice Plive, s ciljem da sebi pribavi imovinsku korist što predstavlja motiv počinjenja kaznenog djela.

Agencija je u postupku nadzora nad PBZ Croatia osiguranjem d.d. utvrdila da su isti dali brokerskoj kući Auctor d.o.o. nalog za prodaju 228.000 dionica Plive d.d. po cijeni od 723,00 kune po dionici. Kupac predmetnih dionica bilo je društvo Actavis Group hf, temeljem Sporazuma o prodaji redovnih dionica Plive kojeg je PBZ Croatia osiguranje d.d. zajedno sa svojim osnivačem (50% vlasnikom) Privrednom bankom Zagreb d.d. i PBZ Investom zaključilo s Actavis Group hf, dakle prodaja dionica iz portfelja mirovinskog fonda izvršena je uz posredovanje povezane osobe, osnivača i 50% vlasnika - Privredne banke Zagreb d.d., što je protivno odredbi članka 74. točka 4. Zakona o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima, a radi čega je Agencija podnijela zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka.

Provedbom nadzora nad ovlaštenim društvom Erste vrijednosni papiri d.o.o. u svezi trgovanja dionicama Pliva d.d., Agencija je utvrdila nepravilnosti koje se odnose na neizvršavanje naloga prema prioritetu iz knjige naloga, neupisivanje naloga za kupnju i prodaju u knjigu naloga kronološkim redoslijedom te nepostupanje ovlaštenog društva s pažnjom dobrog stručnjaka. Zbog utvrđenih nepravilnosti Agencija je podnijela zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka.

Nadzor nad izdavateljem Pliva d.d. Zagreb u svezi obveze izdavatelja :

1. Nakon što je izdavatelj Pliva d.d. Zagreb dana 28. lipnja 2006. godine zaprimio namjeru objave ponude za preuzimanjem, dana 21. srpnja 2006. godine, predsjednik uprave izdavatelja je bez odobrenja glavne skupštine odlučio otuđiti vlastite dionice temeljem Ugovora o prijenosu dionica od 21. srpnja 2006. godine. Počevši s danom 28. lipnja 2006. godine, izdavatelj je bio u režimu primjene Zakona o preuzimanju dioničkih društava, dakle i odredbe članka 11. stavak 1. točka 3. istog Zakona. Agencija je u postupku nadzora utvrdila postojanje elemenata opisanih prekršajem iz članka 35. stavka 3. točke 2. i stavka 5. istog članka Zakona o preuzimanju dioničkih društava, te je podnijela odgovarajuću prekršajnu prijavu protiv odgovornih osoba.
2. Agencija je dana 18. siječnja 2007. godine donijela rješenje kojim je bio utvrđen nastanak obveze dana 13. ožujka 2006. godine da izdavatelj bez odgode o istima izvijesti javnost te kojim se naložilo izdavatelju da rješenje dostavi dioničarima društva koji su bili dioničari društva u razdoblju od 13. ožujka 2006. godine do 17. ožujka 2006. godine te su istim dionicama raspolagali na način da su ih prodali. Agencija smatra da je pismo društva Actavis Group hf, zaprimljeno od izdavatelja, odnosno 13. ožujka 2006. godine, sadržavalo materijalne činjenice (članak 106. Zakona) koje su mogle utjecati na cijenu dionica izdavatelja. Slijedom navedenog, datumom zaprimanja predmetnog pisma nastala je obveza za izdavatelja da o istome bez odgode izvijesti javnost (burzu).

Agencija smatra da prijedlog za kupnju 100% dionica Pliva d.d. i to po cijeni koja je 35% iznad prosječne cijene u zadnja tri mjeseca do 07. ožujka 2006. godine (kako se to i navodi u dopisu Actavis Group hf) predstavlja materijalnu činjenicu koja je mogla utjecati na cijenu dionica te da ju je valjalo bez odgode učiniti dostupnom javnosti. Agencija navodi da su člankom 107. Zakona propisane Iznimke od obveze obavješćivanja. Društvo nije postupilo niti sukladno navedenom članku 107. Zakona, odnosno radi zaštite vlastitih legitimnih interesa nije od Agencije zatražilo oslobođenje od obveze obavješćivanja.

3. Agencija je utvrdila i opravdanu sumnju da su predsjednik uprave, druge osobe iz društva kojima je bio poznat sadržaj dopisa od 13. ožujka 2006. godine te vanjski pravni savjetnici zloupotrijebili povlaštene informacije odnosno da su sami ili preko trećih osoba iskoristili povlaštene informacije da bi kupili dionice PLVA-R-A, s ciljem da sebi ili drugome pribave imovinsku korist.

Agencija posebno sumnja da trgovina dionicama PLVA-R-A dana 16. ožujka 2006. godine ukazuje na korištenje povlaštenih informacija. Tog dana je cijena dionice porasla 6,03% uz značajan volumen od 88.625 dionica čime je ukupno trgovano dionicama u vrijednosti od 43,7 mil. kuna. Navedeni iznosi predstavljaju višemjesečne rekordne iznose dok porast dionice od 6,03% također predstavlja rekordni porast cijene dionice u jednom danu u promatranom razdoblju od više mjeseci.

Tek 17. ožujka 2006. godine i to tek nakon što je Actavis Group hf objavio sadržaj dopisa investicijskoj javnosti, društvo je priznalo postojanje i zaprimanje pisma koje je sadržavalo materijalne činjenice.

Kako postoji osnovana sumnja da je počinjeno kazneno djelo opisano u članku 149. stavak 1. točka 2. te stavka 2. Zakona o tržištu vrijednosnih papira, jer se radnjama odgovorne osobe stječu sva obilježja kaznenog djela neovlaštenog korištenja povlaštenih informacija, Agencija je podnijela odgovarajuću kaznenu prijavu.

Program edukacije

Temeljem članka 54. Zakona o tržištu vrijednosnih papira⁸ te Pravilnika o uvjetima za stjecanje i provjeru stručnih znanja potrebnih za dobivanje dozvole ili licence za obavljanje poslova brokera, investicijskog savjetnika i ovlaštenog upravitelja mirovinskim fondovima⁹, Agencija organizira i provodi obrazovni program i ispite za obavljanje poslova brokera i investicijskog savjetnika. Obrazovni program u trajanju od 60 sati pohađalo je ukupno je 334 kandidata.

Ispit za provjeru stručnih znanja za dobivanje dozvole za obavljanje poslova brokera obuhvaćao je područja:

- Regulativa i praksa trgovanja s vrijednosnim papirima;
- Vrijednosni papiri i investicije;
- Osnove financijske matematike i prezentacija sekundarnih podataka;
- Statističke metode i analize;
- Čitanje financijskih izvještaja;
- Računovodstveno i financijsko izvještavanje;
- Platni promet;
- Uvod u korporacijske financije;
- Rješavanje praktičnih zadataka trgovine vrijednosnim papirima;
- Etički standardi u trgovini vrijednosnim papirima.

Ispit za provjeru stručnih znanja za dobivanje dozvole za obavljanje poslova investicijskog savjetnika obuhvaća područja:

- Regulativa i praksa investicijske industrije;
- Kvantitativne metode za makroekonomske i mikroekonomske analize;
- Statističke metode i analize;
- Principi i interpretacije računovodstva;
- Principi ekonomike;
- Korporacijske financije;
- Analiza financijskih izvještaja i upotreba financijskih pokazatelja;
- Računovodstveno i financijsko izvještavanje;
- Platni promet;
- Vrijednosni papiri i investicije;
- Portfolio menadžment;
- Analiza slučajeva iz investicijskog savjetovanja;
- Etički standardi u trgovini vrijednosnim papirima.

Za polaganje ispita za investicijskog savjetnika u prvom ispitnom roku prijavilo se ukupno 294 kandidata, od čega je ispitu pristupilo ukupno 270 kandidata. Ispit se polagao u pisanom obliku te je određen prag prolaznosti od 60% točno odgovorenih pitanja. Ispit se

⁸ Narodne novine br. 84/02

⁹ Narodne novine br. 97/06

sastojao od ukupno 50 pitanja te je najviši mogući broj bodova iznosio 100. Od ukupnog broja kandidata koji su pristupili ispitu, njih 135, odnosno 50% uspješno je položilo ispit.

Za polaganje ispita za brokera u prvom ispitnom roku prijavilo se ukupno 203 kandidata od čega je ispitu pristupilo ukupno 190 kandidata. Od ukupnog broja kandidata koji su pristupili ispitu, njih 127, odnosno 67% uspješno je položilo ispit.

Za kandidate koji su se prijavili na prvi ispitni rok, a nisu s uspjehom položili, Agencija je organizirala drugi ispitni rok. Tako je na drugom ispitnom roku za investicijskog savjetnika od 90 kandidata koji su pristupili ispitu uspješno položilo njih 20, odnosno 22%. Od ukupno 43 kandidata koji su pristupili drugom ispitnom roku za brokera, njih 25, odnosno 58% je uspješno položilo ispit.

Temeljem navedenih podataka utvrđena je ukupna prolaznost prvog i drugog roka koja iznosi 57 % na ispitu za investicijskog savjetnika i 80% na ispitu za brokera.

Tablica 14. Rezultati ispita za brokere i investicijske savjetnike 2006. godine

	Investicijski savjetnici	Prolaznost	Brokери	Prolaznost
PRVI ROK				
ukupno pristupilo	270		190	
položili	135	50%	127	67%
nisu položili	135	50%	63	33%
DRUGI ROK				
ukupno pristupilo	90		43	
položili	20	22%	25	58%
nisu položili	70	78%	18	42%
UKUPNA PROLAZNOST	155	57%	152	80%

Izvor: HANFA

Javna informacijska knjižnica

Javna dionička društva obvezna su sukladno članku 114. stavak 4. Zakona o tržištu vrijednosnih papira izraditi i u roku od 30 dana od posljednjeg dana u tromjesečju dostaviti Agenciji tromjesečna financijska i poslovna izvješća, a u roku od 45 dana konsolidirana izvješća. Financijska i poslovna izvješća za četvrto tromjesečje javna dionička društva obvezna su izraditi i dostaviti Agenciji u roku od 90 dana po isteku poslovne godine. Sadržaj i oblik tromjesečnih i financijskih izvješća te način i rok dostave istih, propisan je Pravilnikom o sadržaju i obliku financijskih i poslovnih izvješća javnih dioničkih društava¹⁰.

Navedena tromjesečna financijska i poslovna izvješća, Agencija sukladno članku 114. stavak 6. Zakona o tržištu vrijednosnih papira čini dostupnima javnosti u svojoj Javnoj informacijskoj knjižnici na Internet stranici Agencije (<http://www.hanfa.hr>) ili na CD-u nakon što pisanim putem zatraže da im ovlaštena osoba Agencije poštom dostavi ispis određenih podataka. Agencija također omogućava zainteresiranim korisnicima Javne informacijske knjižnice i preuzimanje cijele baze podataka na CD ROM-u, u kojem slučaju korisnik s Agencijom sklapa poseban ugovor. Preuzimanje cijele baze podataka, za razliku od korištenja podataka prikazanih na Internet stranicama Agencije, korisniku omogućava i analizu podataka za vlastite potrebe.

Važnost Javne informacijske knjižnice očituje se u činjenici da je jedini registar u kojem se prikupljaju tromjesečna financijska i poslovna izvješća javnih dioničkih društava, za razliku od ostalih registara u Republici Hrvatskoj koji se temelje na podacima na godišnjoj razini. Tako javna informacijska knjižnica svim sudionicima na tržištu kapitala, odnosno svim potencijalnim investitorima pravovremeno pruža ažurne podatke o financijskom i poslovnom položaju javnih dioničkih društava, temeljem kojih isti mogu racionalnije i objektivnije procijeniti eventualnu dobit ili rizik ulaganja te donijeti odluku o ulaganju.

¹⁰ Narodne novine 118/03

2

Investicijski fondovi

Investicijski fondovi

Zaključno s 31. prosincem 2006. godine u Republici Hrvatskoj registrirano je 72 otvorena investicijska fonda, 7 zatvorenih investicijskih fondova te dva fonda osnovana posebnim zakonima, Fond hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji te Umirovljenički fond. Na kraju 2006. godine u Republici Hrvatskoj sveukupno je registrirano 27 društva za upravljanje investicijskim fondovima, što je za pet više u odnosu na prethodnu godinu.

Tablica 15. Usporedba broja investicijskih fondova u 2005. i 2006. godini

	2005.	2006.	Promjena
Otvoreni investicijski fondovi	56	72	28,57%
- s javnom ponudom	56	62	10,71%
Novčani	13	15	15,38%
Obveznički	15	14	-6,67%
Mješoviti	15	18	20,00%
Dionički	13	15	15,38%
- s privatnom ponudom	-	9	
- otvoreni investicijski fondovi rizičnog kapitala	-	1	
Zatvoreni investicijski fondovi	6	7	16,67%

Izvor: HANFA

Otvoreni investicijski fondovi

Tijekom 2006. godine odobreno je osnivanje 16 novih otvorenih investicijskih fondova. Razloge veće zastupljenosti broja otvorenih fondova u odnosu na broj zatvorenih fondova treba tražiti kako u jednostavnom pristupanju u fond tako i u činjenici da su banke najveći osnivači otvorenih investicijskih fondova iz razloga proširenja svojih usluga, a kako bi se što bolje odgovorilo zahtjevima tržišta.

Zastupljenost pojedine vrste otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom je i dalje ujednačena, no u 2006. godini broj mješovitih fondova je najviše porastao. Društava koja upravljaju otvorenim investicijskim fondovima u pravilu nude svojim ulagačima mogućnost ulaganja u barem jedan fond u svakoj pojedinoj kategoriji. Novoosnovana društva koja upravljaju manjom imovinom obično prvo osnivaju mješoviti fond uz pretpostavku da će na takav način privući veći broj ulagača.

Također, u 2006. godini sa poslovanjem je započelo i prvih 9 otvorenih investicijskih fondova sa privatnom ponudom kojim upravljaju 4 društva. Ova vrsta fondova definirana je Zakonom o investicijskim fondovima donesenim krajem 2005. godine. Naime, radi se o posebnoj vrsti investicijskog fonda koji smije biti nuđen privatnom ponudom isključivo osobama kojima se osnovom ispunjenja uvjeta utvrđenim ovim zakonom priznaje status kvalificiranog ulagatelja.

U 2006. godini osnovano je prvo društvo za upravljanje otvorenim investicijskim fondovima rizičnog kapitala s privatnom ponudom. Ova vrsta društva za upravljanje može upravljati samo otvorenim fondom rizičnog kapitala s privatnom ponudom čija imovina mora iznositi najmanje 75 mil. kn od upisa do cijelo vrijeme trajanja fonda, a maksimalan broj

ulagatelja ne smije prijeći granicu od 20 ulagatelja. U fondove rizičnog kapitala mogu ulagati samo kvalificirani ulagatelji.

Povećanje broja otvorenih investicijskih fondova ujedno je rezultirao i povećanjem ukupne imovine otvorenih investicijskih fondova i to za 81,5% u odnosu na isto razdoblje 2005. godine. Ukupna imovina otvorenih investicijskih fondova u Republici Hrvatskoj sa 31. prosincem 2006. godine iznosi 16,0 mlrd. kn, od toga na fondove s javnom ponudom otpada 15,7 mlrd. kn, dok su novoosnovani fondovi sa privatnom ponudom godinu završili sa ukupnom imovinom od 320 mil. kn.

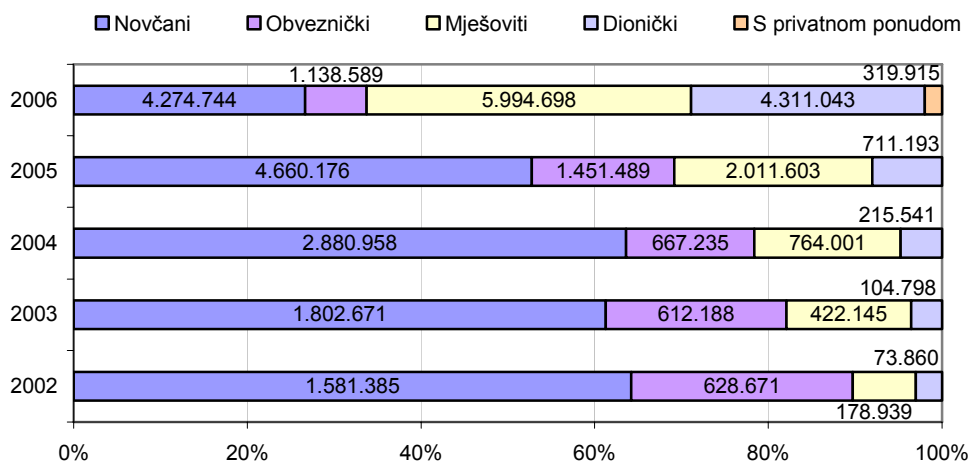
Tablica 16. Neto imovina investicijskih fondova (u 000 kn)

	2005.	2006.
Otvoreni investicijski fondovi	8.834.460	16.038.989
- s javnom ponudom	8.834.460	15.719.074
Novčani	4.660.176	4.274.744
Obveznički	1.451.489	1.138.589
Mješoviti	2.011.603	5.994.698
Dionički	711.193	4.311.043
- s privatnom ponudom	0	319.915
- otvoreni investicijski fondovi rizičnog kapitala	0	0
Zatvoreni investicijski fondovi	1.537.356	2.443.431

Izvor: HANFA

Otvoreni investicijski fondovi nastavljaju sa rastom i postaju sve značajniji institucionalni ulagači ne samo u Republici Hrvatskoj već i u zemljama jugoistočne Europe. Ukupna neto imovina otvorenih investicijskih fondova porasla je u 2006. godini za 81,6% što je nešto manje u odnosu na 2005. godinu kada je ukupan godišnji rast iznosio 95,1%. Tijekom 2006. godine došlo je do značajne promjene u strukturi ulaganja po pojedinim vrstama otvorenih investicijskih fondova sa javnom ponudom. Značajan pad udjela u ukupnoj neto imovini zabilježili su novčani fondovi, sa 52,7% na 27,2%, te obveznički fondovi sa 16,4% na 7,4%. Mješoviti fondovi su u istom razdoblju povećali svoj udjel sa 22,8% na 38,1%, a dionički sa 8,05% na čak 27,4% ukupne neto imovine.

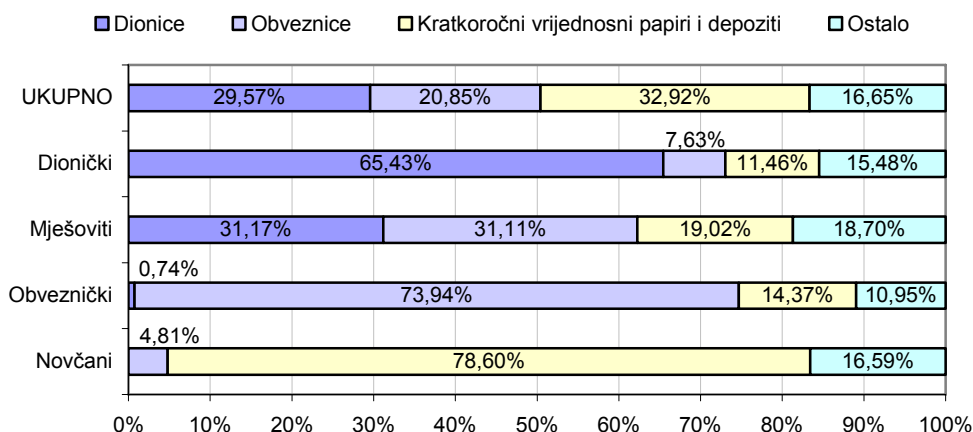
Grafikon 2. Udjeli u ukupnoj neto imovini otvorenih investicijskih fondova (u 000 kn)

Izvor: HANFA

Otvoreni investicijski fondovi sa javnom ponudom 2006. godinu su završili sa 30,0% imovine u dionicama, 20,9% imovine u obveznicama (pretežno državnim, ali i korporativnim i municipalnim) i 33,0% imovine u kratkoročnim vrijednosnim papirima i depozitima. No struktura ulaganja znatno varira po pojedinoj vrsti fonda tako da su dionički fondovi 65,4% imovine uložili u dionice, obveznički su fondovi 73,9% imovine uložili u obveznice (69,5% u državne obveznice, 29,6% u korporativne i tek 0,9% u municipalne obveznice), a novčani su fondovi 78,6% imovine uložili u kratkoročne vrijednosne papire i depozite.

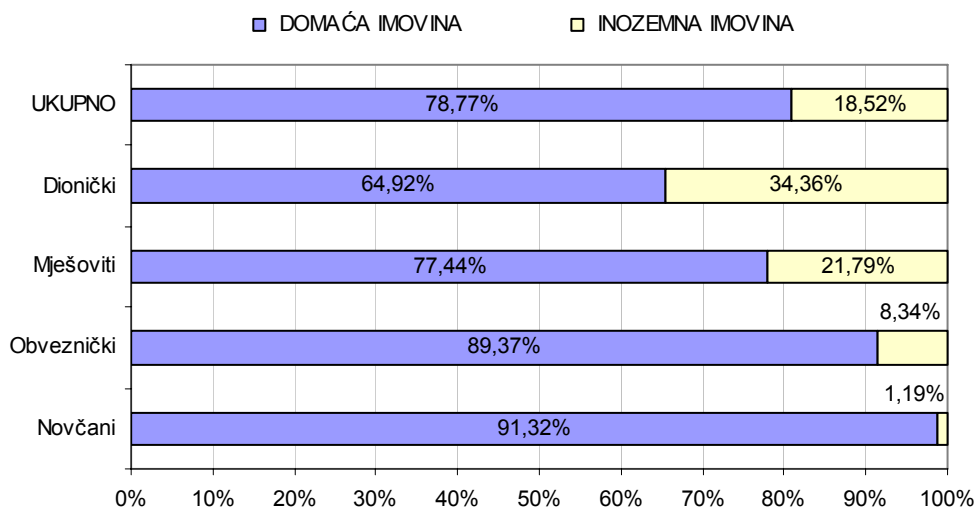
Grafikon 3. Struktura ulaganja otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom

Izvor: HANFA

Otvoreni investicijski fondovi sa javnom ponudom i dalje ulažu većinu svoje imovine na domaće tržište vrijednosnih papira (78,8%), s tim da dionički i mješoviti fondovi imaju značajna ulaganja u inozemnu imovinu.

Grafikon 4. Udjeli domaće i inozemne imovine u imovini otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom

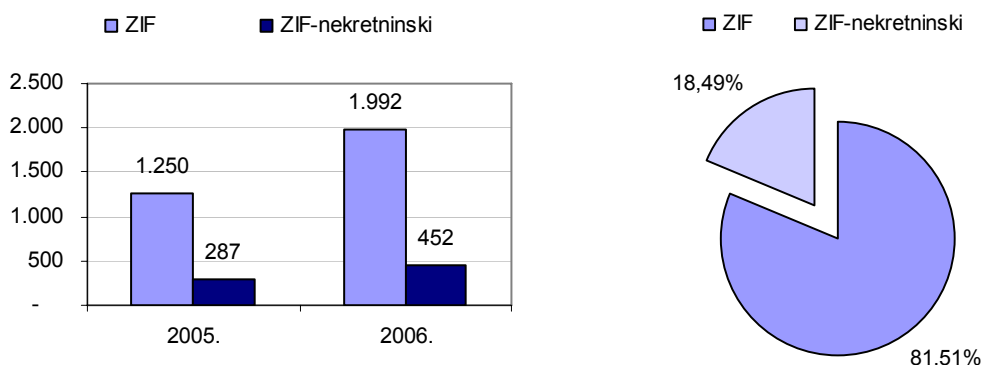
Izvor: HANFA

Zatvoreni investicijski fondovi

U Hrvatskoj je 31. prosinca 2006. godine poslovalo ukupno devet zatvorenih investicijskih fondova, od kojih je pet fondova registrirano za ulaganje u nekretnine. Ukupna imovina svih zatvorenih investicijskih fondova u Republici Hrvatskoj sa 31. prosincem 2006. godine iznosila je 2,4 mlrd. kn, u kojoj nekretninski fondovi sudjeluju s 18,5%. Ovaj omjer nije se znatno promijenio u odnosu na prethodnu godinu, s tim da je ukupna imovina zatvorenih investicijskih fondova porasla za 59,0%. Tijekom 2006. godine osnovan je jedan zatvoreni investicijski fond za ulaganje u nekretnine.

Grafikon 5. Neto imovina zatvorenih investicijskih fondova 2005. i 2006. (u mil. kn)

Grafikon 6. Udio nekretninskih fondova u ukupnoj imovini zatvorenih investicijskih fondova

Izvor: HANFA

Uz otvorene i zatvorene fondove u 2006. godini poslovala su dva fonda osnovana posebnim zakonima, Fond Hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji i umirovljenički fond.

Na dan 31. prosinca 2006. godine ukupna imovina Fonda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji iznosila je 2,9 mlrd. kn što čini povećanje u od gotovo 40% u odnosu na prethodnu godinu. Imovina Umirovljeničkog fonda sa 31. prosincem 2006. iznosila je 6,6 mlrd. kn.

Tablica 17. Investicijski fondovi osnovani posebnim zakonom, na dan 31. prosinca 2006. godine (u 000 kn)

Investicijski fond	Društvo za upravljanje	Neto imovina
Fond hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji	ERSTE INVEST d.o.o.	2.945.131
Umirovljenički fond	HPB INVEST d.o.o.	6.621.595

Izvor: HANFA

Regulatorne aktivnosti

Novim Zakonom o investicijskim fondovima¹¹ koji je stupio na snagu s 01. siječnja 2006. godine, Agencija je obvezna nizom pod zakonskih akata podrobnije regulirati poslovanje društava za upravljanje investicijskim fondovima, kao i samih fondova. Donesenim pravilnicima obuhvaćena su područja: upravljanja investicijskim fondom, promidžba fondova, vođenje registra fondova, uvjeti pripajanja otvorenih investicijskih fondova, iznos temeljnog kapitala, ograničenja ulaganja, vođenje poslovnih knjiga i financijska izvješća itd. Zbog sve veće važnosti na tržištu kapitala u Republici Hrvatskoj te rastućeg broja fondova i društava za upravljanje bilo je potrebno regulirati institucionalni okvir pri osnivanju i upravljanju samim fondovima te uvjete koje je pri tome potrebno zadovoljiti od strane društava za upravljanje i osoba zaposlenih u društvima. Da bi se osigurala transparentnost fondova s javnom ponudom i objektivnost promidžbenih informacija društva mogu objaviti ili distribuirati samo one promidžbene informacije, koje sadrže točne izračune i podatke na koje je Agencija dala svoju suglasnost.

Razvojem novih oblika fondova povećavao se i interes za pronalaženjem novih vidova ulaganja radi ostvarenja većih prinosa te potrebe raspršivanja rizika između različitih tržišta, kao i samih financijskih instrumenata u koje se ulaže. Stoga su doneseni pravilnici koji reguliraju ulaganja nekretninskih fondova, kao i fondova rizičnog kapitala.

Izmjenama Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (MSFI) kao i Zakona o računovodstvu, bilo je nužno uskladiti metode vrednovanja, učestalost i način izračuna kao i sadržaj, rokove i oblik obveznih izvješća o radu pojedinih vrsta investicijskih fondova, društava za upravljanje i depozitne banke. Ovo usklađenje provedeno je kroz dva pravilnika (Pravilnik o sadržaju izvješća dioničara i imatelja udjela u fondu i vođenju poslovnih knjiga društva za upravljanje investicijskim fondovima i Pravilnik o utvrđivanju vrijednosti imovine investicijskog fonda i izračunu neto vrijednosti imovine po udjelu ili po dionici investicijskog fonda). Ovim je omogućena usporedba između fondova kao i utvrđivanje vrijednosti imovine i udjela po kojoj se svakodnevno vrše uplate i isplate u fond. Radi unapređenja provođenja nadzora i prikupljanja nadzornih i statističkih informacija prvenstveno prikupljanjem informacija u elektronskom obliku koje će kasnije poslužiti za analizu i sastavljanje baze podataka donesen je Pravilnik o obveznom sadržaju, rokovima i obliku obveznih izvješća o radu investicijskih fondova, društava za upravljanje i depozitne banke.

¹¹ Narodne novine 150/05

Licenciranje

Agencija izdaje i oduzima licence, autorizacije, odobrenja, dozvole i suglasnosti, daje mišljenja, donosi prijedloge propisa, podnosi prekršajne i kaznene prijave, pokreće druge postupke iz djelokruga i nadležnosti propisanih Zakonom o investicijskim fondovima, Zakonom o privatizacijskim investicijskim fondovima, Zakonom o Fondu Hrvatskih branitelja iz domovinskog rata, Zakonom o Umirovljeničkom fondu, Zakonom o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga i podzakonskih akta donesenih na temelju tih zakona.

Jedna od novina koja je uvedena Zakonom o investicijskim fondovima je i promidžba investicijskih fondova tako da je u 2006. godini zaprimljen 91 zahtjev za odobrenje promidžbe fondova, koji se većinom odnose na investicijske fondove. Odobravanjem promidžbe investicijskih fondova, uvedena je veća transparentnost oglašavanja u fondovskoj djelatnosti.

Tijekom 2006. godine Agencija je izdala rješenja za 24 zahtjeva za dobivanje suglasnosti na imenovanje članova uprave društva za upravljanje investicijskim fondovima i 1 zahtjev za dobivanje suglasnosti za članove Nadzornog odbora društva za upravljanje investicijskim fondovima.

Nadzor investicijskih fondova

Agencija je tijekom 2006. godine značajno podigla razinu svog djelovanja u području kako izravnog, tako i neizravnog nadzora investicijskih fondova, a donošenjem podzakonskih akata vezanih uz Zakon o investicijskim fondovima, postavljen je regulatorni okvir kojim je nadzor poslovanja društava za upravljanje investicijskim fondovima i investicijskih fondova značajno unaprijeđen.

Stupanjem na snagu novog Zakona o investicijskim fondovima društva za upravljanje investicijskim fondovima bila su dužna uskladiti unutarnje ustrojstvo, akte i poslovanje sukladno odredbama Zakona na što je Agencija tokom godine, s posebnom pažnjom na strukturu imovine i troškove fondova, usmjerila nadzorne aktivnosti.

U sklopu neizravnog nadzora investicijskih fondova Agencija obavlja analizu i obradu dnevnih i periodičnih izvještaja što obuhvaća poštivanje ograničenja ulaganja, računovodstvenih politika, pravilnika i odluka Agencije koji reguliraju djelokrug financijskog i investicijskog poslovanja, te odredbi propisanih statutom i prospektom pojedinih investicijskih fondova, a u svrhu maksimalne zaštite imatelja udjela u otvorenim investicijskim fondovima, odnosno dioničara zatvorenih investicijskih fondova.

Agencija je osuvremenila način izvješćivanja investicijskih fondova, a i dalje radi na poboljšanju i kvaliteti prikupljanja podataka u suradnji s djelatnošću, a u skladu s pravnom regulativom. Depozitna banka obavještava Agenciju o izračunu neto vrijednosti imovine po udjelu ili po dionici fonda svakog dana vrednovanja putem propisanog obrasca.

Društva za upravljanje investicijskim fondovima obvezna su Agenciji dostavljati godišnja izvješća o poslovanju i revidirana financijska izvješća u roku od četiri mjeseca od završetka poslovne godine, a polugodišnja izvješća u roku od dva mjeseca od završetka šestomjesečnog obračunskog razdoblja.

Izravnim nadzorom izvršena je kontrola vjerodostojnosti podataka i dokumentacije koji su prezentirani Agenciji, kako bi se uočili mogući rizici u poslovanju navedenih subjekata.

Izravni nadzori obuhvaćala su sljedeća područja:

- kontrola usklađenosti poslovanja sa zakonskim i podzakonskim aktima, te prospektom i statutom,
- institucionalni status i organizacija poslova upravljanja investicijskim fondovima,
- kontrola vođenja računovodstva i izrade financijskih izvještaja društva i fonda,
- kontrola procesa donošenja investicijskih odluka, poslova trgovanja i izvršenja namire,
- kontrola izračuna vrijednosti udjela fondova i ustroja i vođenja registra udjela.

Obavljeni su izravni nadzori sljedećih subjekata:

- Aureus Invest d.o.o. društvo za upravljanje investicijskim fondovima i fond Aureus Equity,
- Raiffeisen Invest d.o.o. društvo za upravljanje investicijskim fondovima i fondovi Raiffeisen Cash, Raiffeisen Bond, Raiffeisen Balanced, Raiffeisen Active i Raiffeisen Central Europe,
- HPB Invest d.o.o. i Umirovljenički fond,
- Erste Invest d.o.o. i Fond hrvatskih branitelja domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

U promatranom razdoblju nije bilo većih povreda zakonskih odredbi, izuzev uočenih manjih nepravilnosti, za koje su društvima propisani konkretni rokovi ispravaka, što su oni i ispoštovali.

3

Mirovinski fondovi

Mirovinski fondovi

Mirovinskom reformom, koja je zaživjela 2002. godine, sa radom su započeli i mirovinski fondovi. Mirovinski fondovi predstavljaju posebnu vrstu investicijskih fondova kroz koje njihovi članovi ulažu radi ostvarivanja mirovinskih primanja. Zakonom¹² su definirane dvije vrste mirovinskih fondova:

- obvezni mirovinski fondovi, tj. fondovi gdje je članstvo obvezno za sve zaposlene osobe (koje su prilikom početka rada ovih fondova, odnosno prvog zaposlenja, bile mlađe od 40 godina, s tim da su osobe između 40 i 50 godina starosti mogu birati hoće li će postati članovima obveznih mirovinskih fondova) i
- dobrovoljni mirovinski fondovi u kojima je članstvo dobrovoljno, a mogu biti fondovi otvorenog tipa, tj. za sve građane Republike Hrvatske ili zatvorenog tipa, kada je pokrovitelj fonda poslodavac, sindikat ili udruga samostalnih djelatnosti.

Promatrano globalno, mirovinski fondovi su najznačajniji institucionalni ulagači no značaj mirovinskih fondova znatno varira od zemlje do zemlje. U zapadnoj Europi i Sjevernoj Americi prevladavaju mirovinski fondovi koje osnivaju poslodavci, udruge samostalnih djelatnosti ili pojedine strukovne i industrijske branše. U Južnoj Americi a potom i u istočnoj Europi znatan broj zemalja je prema preporukama Svjetske banke uvelo obveznu mirovinsku kapitaliziranu štednju pa su stoga obvezni mirovinski fondovi postepeno postali iznimno značajni institucionalni ulagači.

Iako mirovinski fondovi za hrvatske prilike predstavljaju značajne institucionalne ulagače na domaćem tržištu kapitala, u usporedbi sa većinom zemalja OECD-a, ukupna imovina fondova, kao udio u BDP-u, još uvijek je jako niska.

¹² Zakon o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima (NN 49/99, 63/03, 103/03, 177/04)

Tablica 18. Imovina i udio imovine u BDP-u mirovinskih fondova u svijetu (u mil. kn)

Država	Ukupna imovina mirovinskih fondova		Porast %	Udio u BDP-u %	
	2004.	2005.		2004.	2005.
Austrija	13.299	14.291	7,46	4,5	4,7
Belgija	14.508	15.430	6,36	4,1	4,2
Bugarska	553	776	40,33		
Češka	3.884	5.022	29,30	3,6	4,1
Danska	73.095	87.032	19,07	29,8	33,6
Estonija	234	449	91,88		
Finska	84.271	127.691	51,52	45,3	66,1
Francuska	123.624	123.660	0,03	6,0	5,8
Njemačka	104.161	107.856	3,55	3,8	3,9
Hrvatska	1.452	1.961	35,06	0,7	0,8
Mađarska	6.989	9.338	33,61	6,9	8,5
Island	14.103	19.517	38,39	108,0	123,2
Irska	77.405	96.856	25,13	42,0	52,8
Italija	44.351	49.520	11,65	2,6	2,8
Luksemburg	116	131	12,93	0,3	0,4
Nizozemska	659.839	779.843	18,19	108,7	124,9
Norveška	16.939	20.266	19,64	6,6	6,8
Poljska	17.022	26.325	54,65	7,0	8,7
Portugal	18.868	23.591	25,03	10,6	12,9
Slovačka	7	291	4057,14	0,0	0,6
Slovenija	597	879	47,24		
Španjolska	95.185	112.207	17,88	9,0	9,1
Švedska	43.402	51.716	19,16	12,4	14,5
Švicarska	389.497	428.634	10,05	108,5	117,4
Turska	209	919	339,71	0,1	0,3
Velika Britanija	1.467.118	1.541.100	5,04	68,8	70,1
UKUPNO	3.270.728	3.645.301	11,45		

Izvor: OECD, Global Pension Statistics i 1

Obvezni mirovinski fondovi

U 2006. godini poslovala su četiri obvezna mirovinska fonda i to:

- AZ obvezni mirovinski fond (pod upravljanjem Allianz ZB OMD-a),
- Erste Plavi obvezni mirovinski fond (pod upravljanjem Erste OMD-a),
- PBZ Croatia osiguranje obvezni mirovinski fond (pod upravljanjem PBZ Croatia osiguranje OMD-a) i
- Raiffeisen obvezni mirovinski fond (pod upravljanjem Raiffeisen OMD-a).

Tijekom 2006. godine u obvezne mirovinske fondove učlanilo se ukupno 77.492 osoba, dok je u istom razdoblju iz fondova istupilo ukupno 4.410 osoba. Kao i u prethodnim godinama, i u 2006. godini većina osiguranika (78,5%) nije svojevrijedno odabrala fond već ih je Središnji registar osiguranika po isteku razdoblja za odabir rasporedio u jedan od postojećih fondova.

Tablica 19. Članstvo u obveznim mirovinskim fondovima

	AZ OMF	Erste OMF	PBZ/CO OMF	Raiffeisen OMF	Ukupno
Stanje na 31.12.2005.	489.979	139.759	212.016	407.381	1.248.935
Prve prijave	2.492	1.868	3.393	3.621	11.374
Naknadno dovršene prijave	1.636	985	948	1.722	5.291
Raspored Regosa	23.576	7.045	10.312	19.894	60.827
Ukupno novih članova	27.703	9.897	14.649	25.235	77.484
Prelasci u drugi fond	12.493	2.179	4.756	5.987	25.415
Prelasci iz drugih fondova	1.380	13.006	1.876	9.153	25.415
Neto promjena	-11.113	10.827	-2.880	3.166	0
Ukupan prestanak članstva	1.547	560	954	1.349	4.410
Stanje na 31.12.2006.	504.822	159.923	222.832	434.433	1.322.010

Izvor: HANFA

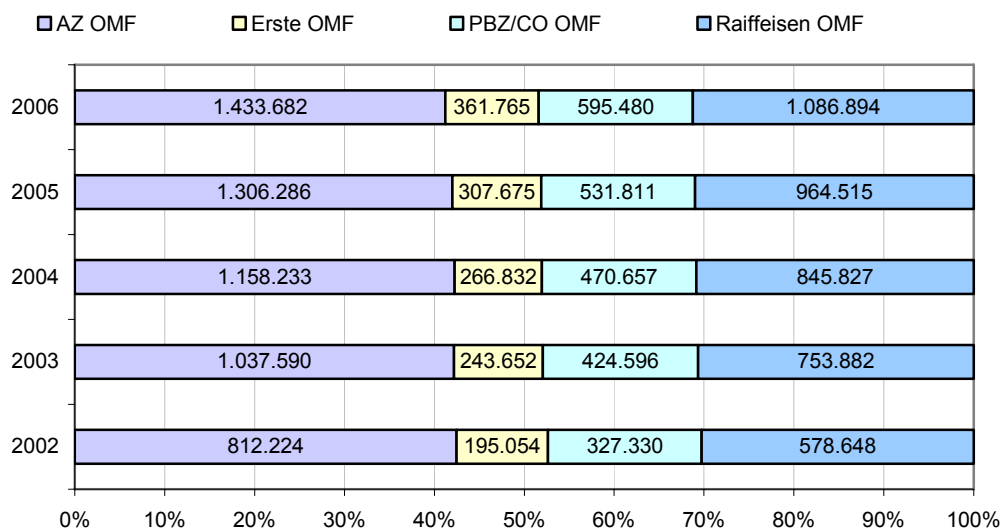
U 2006. godini ukupno je u obvezne mirovinske fondove uplaćeno 3,5 mlrd. kn doprinosa, dok su isplate iz fondova radi zatvaranja osobnog računa iznosile 51,5 mil. kn. Isplate će se u idućim godinama postepeno povećavati, no obzirom na starosnu strukturu članstva, možemo očekivati nastavak rasta uplata u obvezne mirovinske fondove.

Tablica 20. Neto doprinosi obveznih mirovinskih fondova u 2006. godini (u 000 kn)

	AZ OMF	Erste OMF	PBZ/CO OMF	Raiffeisen OMF	Ukupno
Neto doprinosi	1.433.682	361.765	595.480	1.086.894	3.477.820
Uplate iz drugih OMF-ova	8.305	101.824	10.745	92.662	213.536
Isplate u druge OMF-ove	115.202	18.014	38.786	42.425	214.427
Isplate sredstava po ispravicima	3.318	1.076	1.422	2.979	8.796
Isplate sredstava po zatvaranju OR	17.360	6.315	13.018	14.825	51.518

Izvor: HANFA

Grafikon 7. Neto doprinosi obveznih mirovinskih fondova u posljednjih 5 godina (u 000 kn)

Izvor: HANFA

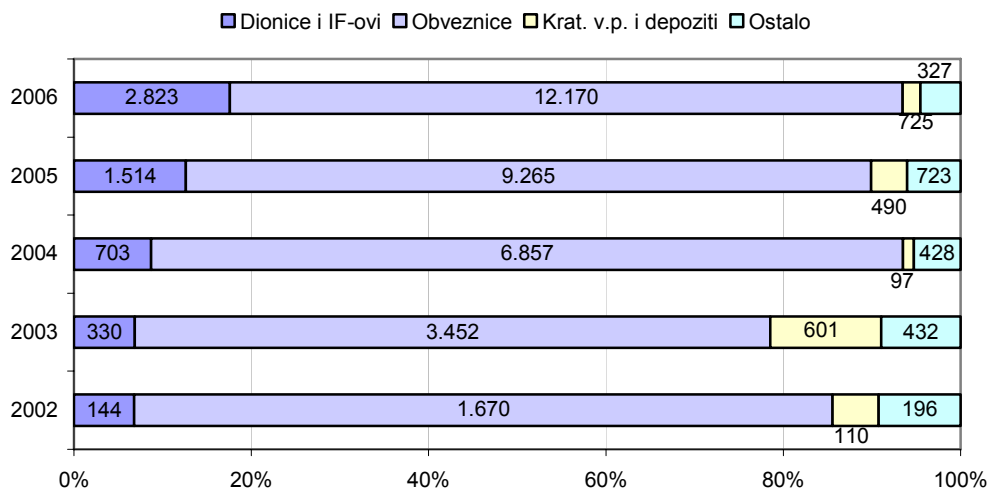
Obvezni mirovinski fondovi i dalje najviše ulažu u državne obveznice (71,4%) ukupne imovine). Tijekom 2006. godine znatno su se povećala ulaganja obveznih mirovinskih fondova u domaće dionice i otvorene investicijske fondove, no ta ulaganja ne prelaze 12,5% ukupne imovine. U istom razdoblju došlo je blagog pada ulaganja u inozemne vrijednosne papire.

Tablica 21. Struktura ulaganja obveznih mirovinskih fondova (u 000 kn)

	31.12.2005.		31.12.2006.	
	Iznos	Udjel	Iznos	Udjel
(1) DOMAĆA IMOVINA	10.673.953	89,01%	14.588.033	90,92%
Vrijednosni papiri i depoziti	10.294.567	85,85%	14.313.666	89,21%
Dionice + GDR	333.484	2,78%	851.845	5,31%
Državne obveznice	8.709.190	72,63%	11.447.577	71,35%
Municipalne obveznice	60.016	0,50%	62.810	0,39%
Korporativne obveznice	442.878	3,69%	476.121	2,97%
Zatvoreni investicijski fondovi	0	0,00%	0	0,00%
Otvoreni investicijski fondovi	258.985	2,16%	1.147.996	7,15%
Kratkoročni vrijednosni papiri	163.563	1,36%	11.682	0,07%
Depoziti	326.450	2,72%	315.635	1,97%
Novčana sredstva	148.781	1,24%	138.521	0,86%
Potraživanja	230.604	1,92%	135.845	0,85%
(2) INOZEMNA IMOVINA	1.318.030	10,99%	1.456.965	9,08%
Dionice	134.902	1,12%	218.338	1,36%
Državne obveznice	208.561	1,74%	232.649	1,45%
Municipalne obveznice	0	0,00%	0	0,00%
Korporativne obveznice	52.765	0,44%	183.122	1,14%
Zatvoreni investicijski fondovi	0	0,00%	0	0,00%
Otvoreni investicijski fondovi	921.801	7,69%	822.855	5,13%
Kratkoročni vrijednosni papiri	0	0,00%	0	0,00%
Depoziti	0	0,00%	0	0,00%
UKUPNA IMOVINA (1) + (2)	11.991.983	100,00%	16.044.997	100,00%
Neto imovina	11.714.215		15.919.423	

Izvor: HANFA

Grafikon 8. Struktura ulaganja obveznih mirovinskih fondova u posljednjih 5 godina (u mil. kn)

Izvor: HANFA

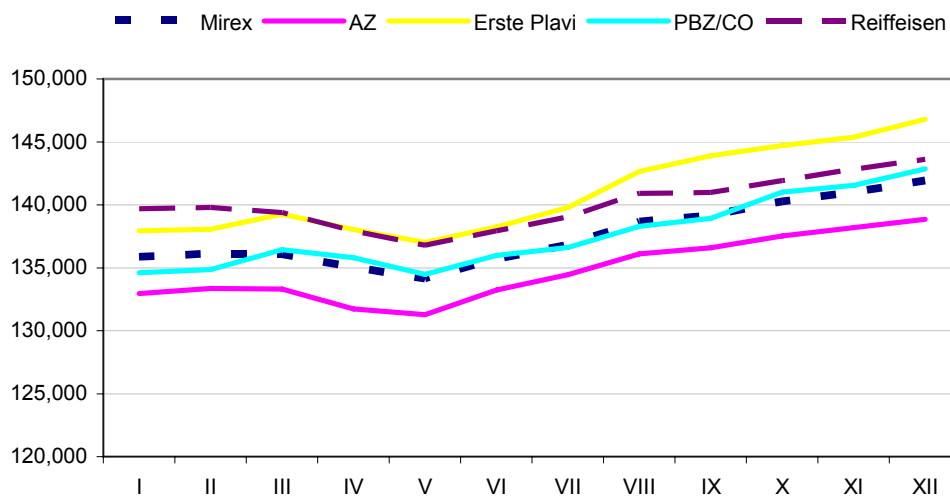
Prinos indeksa Mirex, odnosno prosječni ponderirani prinos obveznih mirovinskih fondova u 2006. godini, iznosio je 5,7%, što je manje od prosječnog prinosa od početka poslovanja koji iznosi 7,8%.

Tablica 22. Vrijednost obračunskih jedinica i indeksa Mirex

	Vrijednost obračunskih jedinica				
	31.12.2005.	31.3.2006.	30.6.2006.	30.9.2006.	31.12.2006.
AZ OMF	131,2816	133,3072	133,2278	136,4811	138,8635
Erste Plavi OMF	135,4920	139,2633	138,2411	143,6741	146,8004
PBZ/CO OMF	133,2243	136,4398	135,9671	138,7503	142,8526
Raiffeisen OMF	138,1216	139,3923	137,9370	140,8471	143,6204
Mirex	134,1982	136,3698	135,6932	139,0050	141,9054

Izvor: HANFA

Grafikon 9. Kretanje vrijednosti obračunskih jedinica i indeksa Mirex tijekom 2006. godine

Izvor: HANFA

Osim u drugome kvartalu, kada su svi obvezni mirovinski fondovi ostvarili negativan prinos, prinos svih fondova pa time i indeksa Mirex bio je pozitivan. Obzirom na značajan udio imovine fondova u eurima, promjena tečaja i dalje znatno utječe na kretanje vrijednosti obračunskih jedinica.

Tablica 23. Prinosi obveznih mirovinskih fondova

	Prinosi u razdoblju					Prinos na godišnjoj razini
	I. - III. 2006	IV. - VI. 2006	VII. - IX. 2006	X. - XII. 2006	I. - XII. 2006	
AZ OMF	1,54%	-0,06%	2,44%	1,75%	5,78%	7,28%
Erste Plavi OMF	2,78%	-0,73%	3,93%	2,18%	8,35%	8,56%
PBZ/CO OMF	2,41%	-0,35%	2,05%	2,96%	7,23%	7,93%
Raiffeisen OMF	0,92%	-1,04%	2,11%	1,97%	3,98%	8,05%
MIREX	1,62%	-0,50%	2,44%	2,09%	5,74%	7,78%

Izvor: HANFA

Dobrovoljni mirovinski fondovi

Kao i prethodne godine, u 2006. godini poslovalo je šest otvorenih dobrovoljnih mirovinskih fondova (ODMF) pod upravljanjem četiri društva:

- AZ benefit ODMF (pod upravljanjem Allianz ZB d.o.o. DMD-a),
- AZ profit ODMF (pod upravljanjem Allianz ZB d.o.o. DMD-a);
- Croatia osiguranje ODMF (pod upravljanjem Croatia osiguranje DMD-a),
- Erste Plavi expert ODMF (pod upravljanjem Erste DMD-a),
- Erste Plavi protect ODMF (pod upravljanjem Erste DMD-a) i
- Raiffeisen ODMF (pod upravljanjem Raiffeisen DMD-a).

Iako još uvijek dobrovoljni mirovinski fondovi imaju znatno manje članova nego obvezni mirovinski fondovi, ukupan broj osiguranika kontinuirano raste. U 2006. godini broj osiguranika je porastao za više od 46,9% u odnosu na 2005. godinu i na kraju godine je iznosio 75.160 članova.

Tablica 24. Članstvo u otvorenim dobrovoljnim mirovinskim fondovima

	Stanje na 31.12.2005.	Ukupno povećanje članstva	Stanje na 31.12.2006.
AZ benefit ODMF	4.054	1.462	5.516
AZ profit ODMF	17.047	9.066	26.113
Croatia osiguranje ODMF	7.125	3.152	10.277
Erste Plavi expert ODMF	2.076	3.528	5.604
Erste Plavi protect ODMF	905	742	1.647
Raiffeisen ODMF	19.951	6.052	26.003
Ukupno	51.158	24.002	75.160

Izvor: HANFA

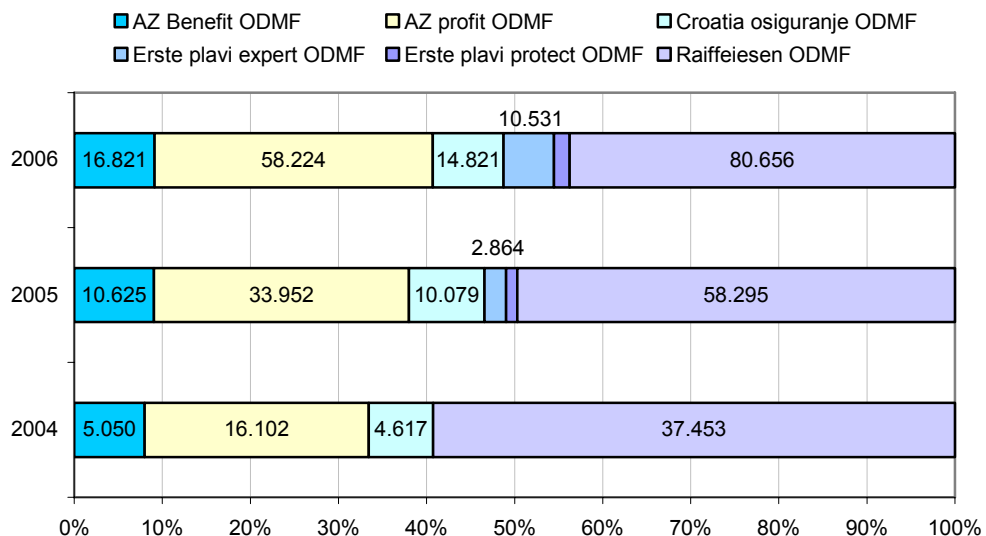
Sukladno povećanom članstvu u 2006. godini nastavio se rast uplata koje su iznosile 184,3 mil. kn, što je za 57,1% više u odnosu na prethodnu godinu.

Tablica 25. Bruto doprinosi članova ODMF-ova (u 000 kn)

	Bruto doprinosi u 2005	Bruto doprinosi u 2006
AZ benefit ODMF	10.625	16.821
AZ profit ODMF	33.952	58.224
Croatia osiguranje ODMF	10.079	14.821
Erste Plavi expert ODMF	2.864	10.531
Erste Plavi protect ODMF	1.481	3.247
Raiffeisen ODMF	58.295	80.656
Ukupno	117.295	184.300

Izvor: HANFA

Grafikon 10. Bruto doprinosi članova ODMF-ova u posljednje 3 godine (u 000 kn)

Izvor: HANFA

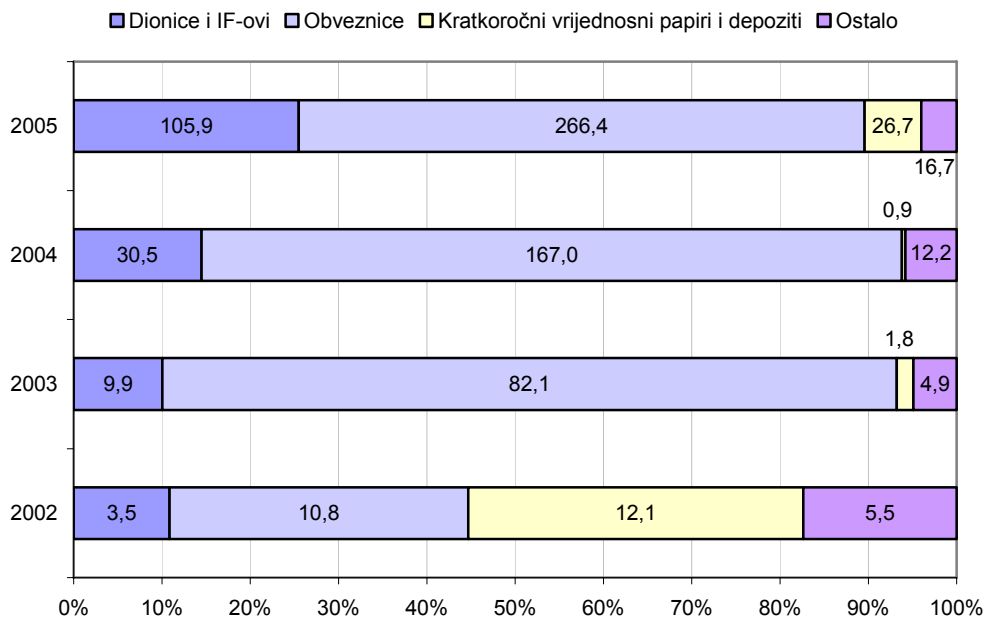
Imovina ODMF-ova se gotovo udvostručila u 2006. godini, pri čemu se struktura ulaganja značajno promijenila. Tako su se ulaganja u državne obveznice smanjila sa 72,8% na 51,2% ukupne imovine, dok su se u istom razdoblju znatno povećala ulaganja u domaće dionice, otvorene investicijske fondove i korporativne obveznice.

Tablica 26. Struktura ulaganja otvorenih dobrovoljnih mirovinskih fondova (u 000 kn)

	31.12.2005.		31.12.2006.	
	Iznos	Udjel	Iznos	Udjel
(1) DOMAĆA IMOVINA	198.645	94,35%	392.823	94,51%
Vrijednosni papiri i depoziti	186.430	88,54%	376.158	90,50%
Dionice + GDR	5.227	2,48%	32.619	7,85%
Državne obveznice	153.251	72,79%	212.871	51,22%
Municipalne obveznice	3.113	1,48%	1.788	0,43%
Korporativne obveznice	10.600	5,03%	51.753	12,45%
Zatvoreni investicijski fondovi	0	0,00%	0	0,00%
Otvoreni investicijski fondovi	13.384	6,36%	50.457	12,14%
Kratkoročni vr. Papiri	49	0,02%	0	0,00%
Depoziti	805	0,38%	26.669	6,42%
Novčana sredstva	12.212	5,80%	14.623	3,52%
Potraživanja	4	0,00%	2.042	0,49%
(2) INOZEMNA IMOVINA	11.905	5,65%	22.818	5,49%
Dionice	0	0,00%	1.889	0,45%
Državne obveznice	0	0,00%	0	0,00%
Municipalne obveznice	0	0,00%	0	0,00%
Korporativne obveznice	0	0,00%	0	0,00%
Zatvoreni investicijski fondovi	0	0,00%	0	0,00%
Otvoreni investicijski fondovi	11.905	5,65%	20.930	5,04%
Kratkoročni vr. Papiri	0	0,00%	0	0,00%
Depoziti	0	0,00%	0	0,00%
UKUPNA IMOVINA (1) + (2)	210.550	100,00%	415.641	100,00%
Neto imovina	206.269		397.335	

Izvor: HANFA

Grafikon 11. Struktura ulaganja ODMF-ova u posljednje 4 godine

Izvor: HANFA

U 2006. godini ODMF-ovi su ostvarili prinose između 5,3% i 16,4%, što je usporedivo sa prinosima na godišnjoj razini koje su fondovi ostvarili od početka poslovanja. Promatrano po kvartalima, vidljivo je da su prinosi tijekom godine znatno varirali, s tim da su u drugom kvartalu ODMF-ovi ostvarili negativan prinos odnosno prinos približno jednak nuli. Prinosi između pojedinih fondova također su znatno varirali tokom cijele godine, a jedan od razloga za to su i različite investicijske politike pojedinih fondova. Zakon o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima daleko manje restriktivno regulira ulaganja OMF-ova pa pojedina društva nude konzervativnije i riskantnije portfelje.

Tablica 27. Vrijednost obračunskih jedinica ODMF-ova

	Vrijednost obračunskih jedinica				
	31.12.2005.	31.03.2006.	30.06.2006.	30.09.2006.	31.12.2006.
AZ benefit	117,5851	119,0167	119,7049	122,7840	124,9274
AZ profit	124,8151	130,0258	131,1953	136,6907	140,7790
Croatia osiguranje	112,8280	114,5639	114,5078	118,2587	121,2594
Erste Plavi expert	109,9721	118,1739	117,4865	125,0084	128,0476
Erste Plavi protect	105,1318	108,5040	107,4010	110,0511	110,7152
Raiffeisen	130,7163	132,1249	131,8140	136,5941	140,4768

Izvor: HANFA

Tablica 28. Prinosi ODMF-ova

	Prinosi u razdoblju					Prinos na godišnjoj razini
	I. - III. 2006.	IV. - VI. 2006.	VII. - IX. 2006.	X. - XII. 2006.	I. - XII. 2006.	
AZ benefit	1,22%	0,58%	2,57%	1,75%	6,24%	7,49%
AZ profit	4,17%	0,90%	4,19%	2,99%	12,79%	11,07%
Croatia osiguranje	1,54%	-0,05%	3,28%	2,54%	7,47%	6,26%
Erste Plavi expert	7,46%	-0,58%	6,40%	2,43%	16,44%	14,72%
Erste Plavi protect	3,21%	-1,02%	2,47%	0,60%	5,31%	5,82%
Raiffeisen	1,08%	-0,24%	3,63%	2,84%	7,47%	8,02%

Izvor: HANFA

Osim otvorenih dobrovoljnih mirovinskih fondova, društva za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima također upravljaju i zatvorenim dobrovoljnim mirovinskim fondovima (ZDMF) čije članovi mogu poslati zaposlenici određenog poslodavca, članovi sindikata i članovi udruga samostalnih djelatnosti. U 2006. godini osnovana su dva nova ZDMF-a, čime je ukupan broj tih fondova porastao na deset.

Tablica 29. Zatvoreni dobrovoljni mirovinski fondovi

Dobrovoljno mirovinsko društvo	Zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond	Datum početka poslovanja
Allianz ZB DMD	AZ VIP ZDMF	08.03.2004.
	AZ Dalekovod ZDMF	14.12.2004.
	AZ Hrvatska kontrola zračne plovidbe ZDMF	14.03.2005.
Croatia osiguranje DMD	Sindikat pomoraca Hrvatske ZDMF	21.10.2004.
	CROATIA OSIGURANJE ZDMF	20.09.2005.
	ZDMF HEP grupe	09.05.2006.
Raiffeisen DMD	Hrvatski liječnički sindikat ZDMF	01.07.2004.
	Erikson Nikola Tesla ZDMF	21.02.2005.
	Novinar ZDMF	14.10.2005.
	T-HT ZDMF	20.12.2006.

Izvor: HANFA

Ukupan broj članova ZDMF-ova je usprkos značajnom povećanju u 2006. godini još uvijek neznatan i iznosi svega 10.663 članova dok je ukupna neto imovina svih fondova 60,3 mil. kn. Obzirom na trend povećanja broja ZDMF-ova tijekom 2006. godine za očekivati je da će broj korisnika ZDMF-ova nastaviti rasti posebno zato što sve veći broj velikih poslodavaca u Republici Hrvatskoj pokazuje zainteresiranost za osnivanjem ove vrste mirovinskog fonda.

Tablica 30. Osnovni pokazatelji za ZDMF-ove

	31.12.2005.	31.12.2006.
Ukupno članova ZDMF-ova	5.336	10.663
Ukupni doprinosi ZDMF-ova (u tisućama kuna)	19.115	55.919
Ukupna neto imovina ZDMF-ova (u tisućama kuna)	21.511	60.303

Izvor: HANFA

Zatvoreni dobrovoljni mirovinski fondovi su u 2006. godini ostvarili prinose u rasponu od 0,1% do 14,2%. Prinosi od početka poslovanja svedeni na godišnju razinu kretali su se u rasponu od 3,2% od 16,7%.

Tablica 31. Vrijednosti obračunskih jedinica i prinosi ZDMF-ova

	Vrijednosti obračunskih jedinica		Prinosi	
	31.12.2005.	31.12.2006.	2006.	Prinos na godišnjoj razini
AZ VIP ZDMF	120,4869	134,957	12,01%	11,23%
AZ Dalekovod ZDMF	117,7568	131,6709	11,82%	14,39%
AZ Hrvatska kontrola zračne plovidbe ZDMF	114,2356	128,1181	12,15%	14,76%
CROATIA OSIGURANJE ZDMF	99,4843	104,8353	5,38%	3,76%
Ericsson Nikola Tesla ZDMF	115,2193	128,0394	11,13%	14,23%
Hrvatski liječnički sindikat ZDMF	119,8826	136,883	14,18%	13,37%
Sindikat pomoraca Hrvatske ZDMF	103,1038	107,2315	4,00%	3,23%
Novinar ZDMF	107,1869	120,6357	12,55%	16,72%
ZDMF HEP grupe		101,956	1,96%	
T-HT ZDMF		100,1054	0,11%	

Izvor: HANFA

Regulatorne aktivnosti i licenciranje

Stupanjem na snagu novog Zakona o računovodstvu¹³ 01. siječnja 2006. godine u skladu sa novim izmjenama u Međunarodnim računovodstvenim standardima, izmijenjena je i podzakonska regulativa kojom se propisuju načini financijskog izvještavanja i prikazivanja poslovanja fondova i društava za upravljanje te načini utvrđivanja i mjerenja vrijednosti njihove imovine. Stupanjem na snagu ovog zakona bilo je neophodno napraviti izmjene i dopune postojećih pravilnika na koje se ovaj zakon odnosi (Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o računovodstvu i financijskim izvještajima mirovinskih društava i mirovinskih fondova i Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o vrednovanju imovine i obveza mirovinskog fonda).

Tijekom 2006. godine sa radom su započela dva nova zatvorena dobrovoljna mirovinska fonda za koje je Agencija izdala odobrenje za rad. U istom razdoblju Agencija je izdala rješenja za 5 zahtjeva za imenovanje članova uprave mirovinskih društava i 11 zahtjeva za članstvo u Nadzornim odborima mirovinskih društava.

¹³ Narodne novine 146/05

Nadzor mirovinskih fondova

Agencija je kontinuirano nadzirala poslovanje mirovinskih društava i mirovinskih fondova i njihovu usklađenost sa zakonskim i podzakonskim aktima u svrhu zaštite interesa članova obveznih i dobrovoljnih mirovinskih fondova.

U sklopu nadzora mirovinskih fondova tijekom 2006. godine Agencija je svoje djelovanje usmjerila na:

Analiza dnevnih i periodičnih izvještaja (neizravan nadzor)

Obuhvaćala je vrednovanje imovine obveznih i dobrovoljnih mirovinskih fondova, poštivanje ograničenja ulaganja, poštivanje računovodstvenih politika, pravilnika i odluka Agencije, te dnevno praćenje događanja na tržištima kapitala u Republici Hrvatskoj i tržištima kapitala zemalja članica OECD-a.

Uz navedene svakodnevne kontrole, Agencija je nadzirala i redovitost dostavljanja i ispravnost sastavljanja periodičnih financijskih izvještaja.

Temeljem dostavljenih podataka, dnevno se izračunavaju prinosi fondova i vrijednost indeksa Mirex, a periodično su vršene analize uspješnosti poslovanja mirovinskih društava i fondova, te procjena kvantitativnih i kvalitativnih rizika poslovanja navedenih subjekata. Analizom su obuhvaćene promjene u kapitalu, usklađenost ulaganja sredstava sa zakonskom regulativom, praćenje broja članova, usklađenost jamstvenog pologa, praćenje potencijalne obveze za isplatu zajamčenog prinosa, izračun likvidnosti i profitabilnosti te praćenje strukture i odnosa troškova i prihoda, kao i točnost izračuna naknada.

Izravan nadzor

Izvršena je kontrola vjerodostojnosti podataka i dokumentacije koji su prezentirani Agenciji, kako bi se uočili mogući rizici u poslovanju navedenih subjekata.

Izravni nadzori obuhvaćali su sljedeća područja:

- kontrola vođenja računovodstva i izrade financijskih izvještaja mirovinskog društva i fonda,
- kontrola stanja računa jamstvenog pologa i sve njegove promjene,
- kontrola visine pozajmljenog novca od strane mirovinskog društva,
- praćenje izvješćivanja o prinosu mirovinskih fondova,
- praćenje zabrane prodaje i kupnje imovine, te davanja kredita i jamstava osobama povezanim s mirovinskim društvom,
- praćenje ugovornih obveza između banke skrbnika i mirovinskog društva,
- praćenje poslova pohrane i čuvanja imovine mirovinskog fonda, namire i vlasništva nad vrijednosnim papirima te
- kontrola nad isplatom dividendi, kupona ili kamata koje pripadaju mirovinskom fondu.

Također, Agencija je provela i izvanredne izravne (on site) nadzore za poslovnu godinu 2006. i to u sljedećim društvima:

- PBZ Croatia osiguranje d. d. društvo za upravljanje obveznim mirovinskim fondom i PBZ Croatia osiguranje obvezni mirovinski fond,
- Erste d.o.o. za upravljanje obveznim mirovinskim fondom i Erste plavi obvezni mirovinski fond te
- Raiffeisen mirovinsko društvo za upravljanje obveznim mirovinskim fondom i Raiffeisen obvezni mirovinski fond.

U promatranom razdoblju nije bilo većih povreda zakonskih odredbi, izuzev uočenih manjih nepravilnosti, za koje su društvima propisani konkretni rokovi ispravaka, što su oni i ispoštovali.

Nakon izvršenog izvanrednog nadzora nad poslovanjem PBZ Croatia osiguranje d.d. društvom za upravljanje obveznim mirovinskim fondom i PBZ Croatia osiguranje obveznim mirovinski fondom podnesen je zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka protiv PBZ Croatia osiguranje d.d. društva za upravljanje obveznim mirovinskim fondom.

Nadzor Središnjeg registra osiguranika

Agencija provodi nadzor nad poslovanjem Središnjeg registra osiguranika (u daljnjem tekstu: REGOS) u svezi postupanja sa prikupljenim sredstvima doprinosa za obvezno mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje i vođenja evidencija o osiguranicima, članovima obveznih mirovinskih fondova.

Kontinuirani nadzor nad poslovanjem REGOS-a Agencija provodi analizom standardiziranih izvješća kojima REGOS, na propisani način i mjesečnom dinamikom, izvješćuje Agenciju o prikupljenim i obrađenim podacima o novčanom toku doprinosa, pohranjenim u elektronskoj bazi podataka informacijskog sustava REGOS u FINA-i i podacima o članstvu obveznih mirovinskih fondova, sadržanim u obveznim evidencijama koje REGOS vodi.

Provođenje kontinuiranog nadzora usmjereno je na praćenje rezultata radnih procesa iz nadležnosti REGOS-a i to:

- prikupljanje novčanih sredstava na prolaznom računu,
- povezivanje podataka i ostvarivanje uvjeta za prosljeđivanje sredstava,
- raspoređivanje sredstava,
- iniciranje i provođenje novčanih transakcija s prolaznog računa prema zakonskim primateljima,
- rješavanje statusa sredstava prenesenih na privremeni račun,
- izvršavanje prijenosa imovine članova fondova zakonskim korisnicima,
- rješavanje prijave osiguranika za odabir članstva u nekom od obveznih mirovinskih fondova,
- provođenje rasporeda osiguranika po službenoj dužnosti.

Svrha provođenja kontinuiranog nadzora izvještajnih podataka o rezultatima postupanja REGOS-a sa sredstvima uplaćenog doprinosa za obvezno mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje je ocjena cjelovitosti, pravodobnosti i dostupnosti podataka, logičke i matematičke ispravnosti podatka, promjene trenda u vremenskoj seriji podataka, poduzimanje radnji radi utvrđivanja razloga nastalih promjena, te ocjena svrsishodnosti sadržaja produciranih izvještaja za potrebe kontrole i uspoređivanja s podacima drugih sudionika unutar mirovinskog sustava.

U 2006. godini nisu uočeni podaci i kretanja koja bi ukazivala na propuste REGOS-a. Na primjeren način obrađeni i prethodno analizirani izvorni izvještajni podaci REGOS-a, korišteni su za izvještavanje javnosti o ukupnom iznosu uplaćenih doprinosa tijekom izvještajnog razdoblja, iznosu prosljeđenih sredstava na osobne račune, te o ukupnom broju i strukturi članova obveznih mirovinskih fondova, putem redovitih izvješća Agencije (web, tiskani materijali, prezentacije).

Program edukacije

Temeljem Pravilnika o uvjetima za stjecanje i provjeru stručnih znanja potrebnih za dobivanje dozvole ili licence za obavljanje poslova brokera, investicijskog savjetnika i ovlaštenog upravitelja mirovinskim fondovima¹⁴, Agencija je organizirala obrazovni program i polaganje ispita za ovlaštenog upravitelja mirovinskim fondovima.

Ispit za provjeru stručnih znanja za dobivanje licence za obavljanje poslova ovlaštenog upravitelja mirovinskim fondovima obuhvaća područja:

- Financijske institucije i tržišta,
- Financijska i investicijska analiza,
- Vrijednosni papiri,
- Teorija portfolija,
- Upravljanje poslovnim financijama i čitanje financijskih izvješća,
- Računovodstvo mirovinskih fondova i mirovinskih društava,
- Platni promet,
- Statističke metode i analize,
- Vrednovanje imovine mirovinskih fondova, MSFI i financijsko izvještavanje,
- Središnji registar osiguranika,
- Poslovno upravljanje i poslovna etika,
- Hrvatsko trgovačko pravo i
- Hrvatski zakonodavni okvir funkcioniranja financijskih tržišta.

Ispitu za ovlaštenog upravitelja mirovinskim fondovima u prvom ispitnom roku pristupilo ukupno 13 kandidata. Od ukupnog broja kandidata koji su pristupili ispitu, njih 7, odnosno 54% uspješno je položilo ispit.

U drugom ispitnom roku na koji je pristupilo 4 kandidata nijedan nije prešao prag uspješnosti.

Tablica 32. Rezultati ispita za ovlaštenog upravitelja mirovinskim fondovima

	Broj kandidata	Prolaznost
PRVI ROK		
ukupno pristupilo	13	
položili	7	54%
nisu položili	6	46%
DRUGI ROK		
ukupno pristupilo	4	
položili	-	-
nisu položili	4	100%
UKUPNA PROLAZNOST	7	54%

Izvor: HANFA

¹⁴ Narodne novine 97/06

4

Tržište osiguranja

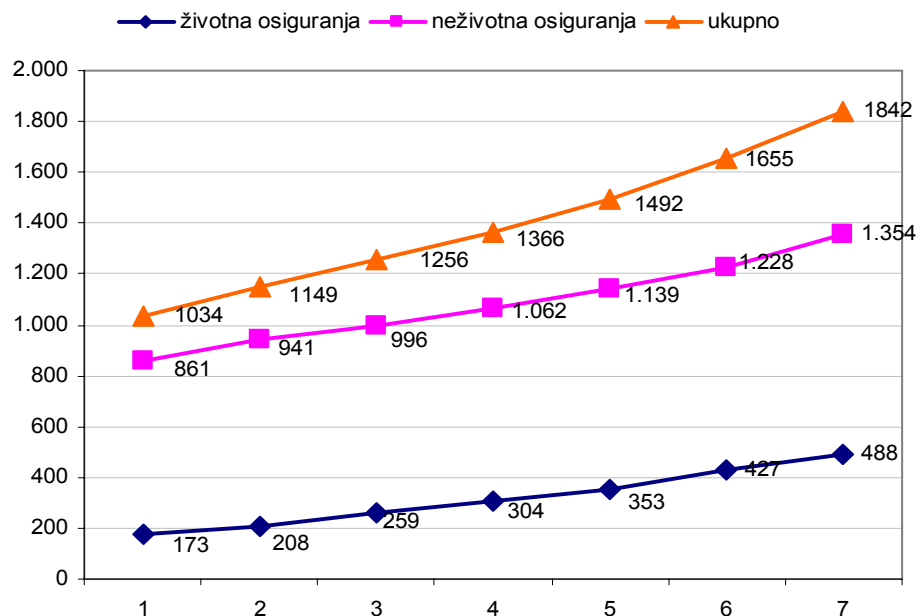
Tržište osiguranja

Uvod

Izviješće o stanju djelatnosti osiguranja izrađeno je na temelju obrađenih analiza financijskih izvješća, statističkih podataka i provedenog nadzora nad poslovanjem društava za osiguranje i društava za reosiguranje, društava za zastupanje i društava za posredovanje, te zastupnika i posrednika u osiguranju sukladno zadacima i poslovima koji su Zakonom o osiguranju¹⁵, Zakonom o obveznim osiguranjima u prometu¹⁶ i Zakonom o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga stavljeni u nadležnost Agencije. Naime, tržište osiguranja u 2006. godini obilježila je primjena i usklađenje cjelokupnog poslovanja društava za osiguranje i društava za reosiguranje, društava za zastupanje i društava za posredovanje te zastupnika i posrednika u osiguranju sa odredbama Zakona o osiguranju i Zakona o obveznim osiguranjima u prometu te pravilnicima propisanim na temelju istih.

Podaci o udjelu zaračunate bruto premije u bruto domaćem proizvodu, kao i podaci o gustoći osiguranja (zaračunatoj bruto premiji po stanovniku) važni su pokazatelji na osnovu kojih je moguće utvrditi stanje na tržištu osiguranja pojedinih zemalja. U nastavku je prikazan razvoj gustoće premije osiguranja i udio premije osiguranja u BDP-u u Republici Hrvatskoj u razdoblju 2000. - 2006. godine.

Grafikon 12. Premija po stanovniku u razdoblju 2000. – 2006. godine (u kn)

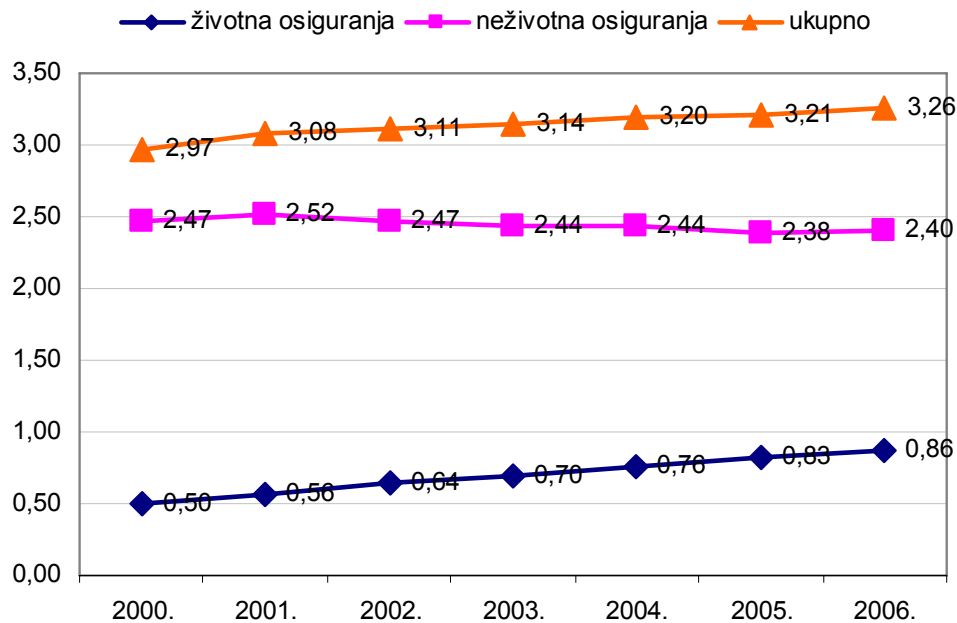

Izvor: HANFA

¹⁵ Narodne novine 151/05

¹⁶ Narodne novine 151/05

Grafikon 13. Udio premije u BDP-u u razdoblju 2000. – 2006. godine

Izvor: HANFA

Ukupna zaračunata bruto premija u razdoblju od 2000. - 2006. godine bilježi dvostruko brži rast od rasta BDP-a, međutim njezin udio u BDP-u i nadalje je relativno nizak, što se posebno odnosi na premiju životnih osiguranja. Iako je u 2005. godini udio premije neživotnih osiguranja u BDP-u smanjen u odnosu na prethodnu godinu, u 2006. godini zabilježio je lagani porast (sa 2,38% na 2,40%), dok udio segmenta životnih osiguranja postojano raste (porastao je sa 0,83% na 0,86%). Kao pokazatelj razvoja tržišta osiguranja često se iskazuje iznos premije po stanovniku (gustoća osiguranja), koji je u 2006. godini u Republici Hrvatskoj iznosio 1.842 kn, odnosno 252 €, što je daleko ispod prosjeka europskih zemalja.

Opis tržišta

Stanje na tržištu

Na tržištu osiguranja tijekom 2006. godine, djelatnost osiguranja provodilo je 25 društava od kojih su 2 društva registrirana za obavljanje poslova reosiguranja, 5 društava za osiguranje se isključivo bavilo poslovima životnih osiguranja, 8 društava za osiguranje obavljalo je poslove neživotnih osiguranja, dok je preostalih 10 društava za osiguranje registrirano za obavljanje poslova životnog i neživotnog osiguranja. Nastavno se daje pregled poslova osiguranja koja su društva obavljala tijekom poslovne 2006. godine.

Tablica 33. Poslovi osiguranja koje su društva za osiguranje obavljala tijekom 2006. godine

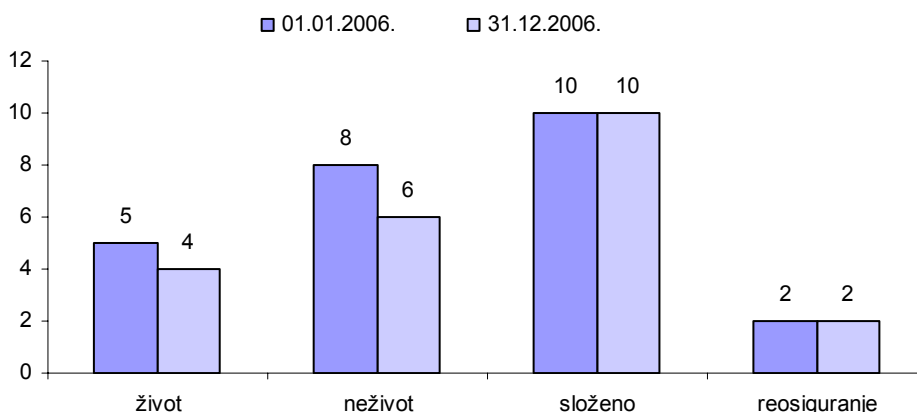
	Društvo za osiguranje	Poslovi osiguranja
1.	Addenda osiguranje d.d.	neživot
2.	Agram životno osiguranje d.d.	život
3.	Allianz Zagreb d.d.	složeno (život i neživot)
4.	Allianz reosiguranje d.d.	reosiguranje
5.	Basler osiguranje d.d.	neživot
6.	Basler životno osiguranje d.d.	život
7.	Cosmopolitan life d.d.	život
8.	Croatia osiguranje d.d.	složeno (život i neživot)
9.	Croatia Lloyd d.d.	reosiguranje
10.	Croatia zdravstveno osiguranje d.d.	neživot
11.	Erste Sparkassen osiguranje d.d.	život
12.	Euroherc osiguranje d.d.	neživot
13.	Generali osiguranje d.d.	neživot
14.	Generali životno osiguranje d.d.	život
15.	Grawe Hrvatska d.d.	složeno (život i neživot)
16.	Osiguranje Helios d.d.	složeno (život i neživot)
17.	HOK osiguranje d.d.	neživot
18.	Jadransko osiguranje d.d.	neživot
19.	Kvarner Wiener Städtische osiguranje d.d.	složeno (život i neživot)
20.	Libertas osiguranje d.d.	složeno (život i neživot)
21.	Merkur osiguranje d.d.	složeno (život i neživot)
22.	Sunce osiguranje d.d.	neživot
23.	Triglav osiguranje d.d.	složeno (život i neživot)
24.	Uniqa osiguranje d.d.	složeno (život i neživot)
25.	Osiguranje Zagreb d.d.	složeno (život i neživot)

Izvor: HANFA

Društvo Addenda zdravstveno osiguranje d.d., prestalo je s radom u travnju 2006. godine temeljem rješenja o oduzimanju dozvole za obavljanje poslova svih vrsta osiguranja, dok je krajem godine (29. prosinca 2006. godine) nastupilo je pripajanje društva Generali osiguranje d.d. i društva Generali životno osiguranje d.d. društvu Libertas osiguranje d.d., na način da su prethodno navedena društva prestala poslovati kao samostalne pravne osobe. Nakon provedenog postupka pripajanja, društvo Libertas osiguranje d.d. promijenilo je naziv tvrtke u Generali osiguranje d.d.

Slijedom nastalih promjena, na tržištu osiguranja na dan 31. prosinca 2006. godine djelovala su 22 društva za osiguranje i reosiguranje.

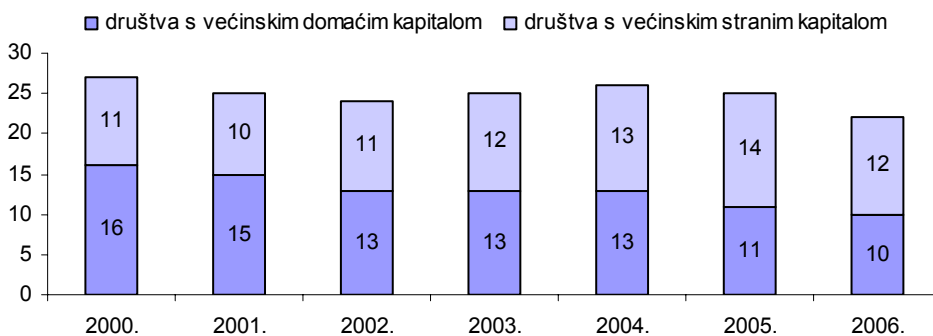
Grafikon 14. Broj društava za osiguranje i reosiguranje na dan 01.01. i 31.12.2006. godine

Izvor: HANFA

Od ukupno 12 društava koja su na hrvatskom tržištu osiguranja u 1994. godini imala odobrenje za rad, svega tri društva imala su većinski strani kapital, da bi na dan 31. prosinca 2006. godine od ukupno 22 društva koja djeluju na hrvatskom tržištu osiguranja 12 društava bila s većinskim stranim kapitalom. Društva za osiguranje s većinskim stranim kapitalom utjecala su na razvoj djelatnosti osiguranja u Republici Hrvatskoj, rast konkurentnosti hrvatskih društava za osiguranje, kao i na povećanje kvalitete i raznovrsnosti proizvoda i usluga osiguranja te je za očekivati da će približavanje Republici Hrvatskoj danu ulaska u punopravno članstvo Europske Unije omogućiti daljnji ulazak stranog kapitala na hrvatsko tržište osiguranja s ciljem osnivanja novih društava za osiguranje.

Grafikon 15. Vlasnička struktura društava za osiguranje i reosiguranje u razdoblju 2000. - 2006. godine

Izvor: HANFA

Od ukupno 1,5 mlrd. kn registriranog temeljnog kapitala društava za osiguranje i reosiguranje na dan 31. prosinca 2006. godine iznos od 883,1 mil. kn (59,8%) u vlasništvu je domaćih pravnih i fizičkih osoba, a iznos od 594,9 mil. kn (40,3%) je u vlasništvu stranih pravnih osoba.

Tablica 34. Udio većinskog domaćeg i stranog kapitala po skupinama osiguranja u ukupnom temeljnom kapitalu društava za osiguranje i reosiguranje na dan 31.12.2006. godine

	Udio većinskog domaćeg kapitala	Udio većinskog stranog kapitala
Skupine osiguranja		
Život	2,37%	3,73%
Neživot	13,81%	1,49%
Složeno	34,28%	34,95%
Reosiguranje	9,29%	0,09%
UKUPNO	59,75%	40,25%

Izvor: HANFA

Zaračunata bruto premija

Zaračunata bruto premija, kao prihod društava za osiguranje i reosiguranje, kod neživotnih osiguranja uključuje sve iznose premija koje su ugovorene (policirane) u tekućem obračunskom razdoblju na razdoblje najdulje do godinu dana, bez obzira da li se ti iznosi u cijelosti ili djelomično odnose na kasnije obračunsko razdoblje, dok kod životnih osiguranja uključuju sve iznose premija koji su naplaćeni do kraja obračunskog razdoblja. Nastavno se daje usporedni tabelarni prikaz zaračunate bruto premije po društvima za osiguranje.

Tablica 35. Zaračunata bruto premija društava za osiguranje u 2005. i 2006. godini (u kn)

	Društvo za osiguranje	Zaračunata bruto premija (ZBP)		Indeks 2006/2005	Udio u ukupnoj ZBP	
		2005.	2006.		2005.	2006.
1	Addenda osiguranje d.d.	29.796.698			0,41%	0,00%
2	Agram životno osiguranje d.d.	114.760.639	201.490.960	175,57	1,56%	2,46%
3	Allianz Zagreb d.d.	751.529.141	873.534.058	116,23	10,22%	10,68%
4	Basler osiguranje d.d.	22.198.663	21.094.458	95,03	0,30%	0,26%
5	Basler životno osiguranje d.d.	14.738.494	42.071.579	285,45	0,20%	0,51%
6	Cosmopolitan Life osiguranje d.d.	41.471.423	53.822.480	129,78	0,56%	0,66%
7	Croatia osiguranje d.d.	2.825.083.041	2.951.386.338	104,47	38,44%	36,08%
8	Croatia zdravstveno osiguranje d.d.	27.662.821	59.144.795	213,81	0,38%	0,72%
9	Erste Sparkassen osiguranje d.d.	10.289.109	51.488.658	500,42	0,14%	0,63%
10	Euroherc osiguranje d.d.	841.349.146	920.601.130	109,42	11,45%	11,25%
11	Generali osiguranje d.d.*	24.779.952	216.179.697	156,22	0,34%	2,64%
12	Generali životno osiguranje d.d.	56.186.556		0,00	0,76%	0,00%
13	Grawe Hrvatska d.d.	376.470.849	395.128.360	104,96	5,12%	4,83%
14	Osiguranje Helios d.d.	109.426.813	124.132.501	113,44	1,49%	1,52%
15	HOK osiguranje d.d.	4.671.688	4.965.006	106,28	0,06%	0,06%
16	Jadransko osiguranje d.d.	546.181.641	612.059.413	112,06	7,43%	7,48%
17	Kvarner Wiener Städtische osiguranje d.d.	292.974.559	400.840.206	136,82	3,99%	4,90%
18	Libertas osiguranje d.d.	57.411.740		0,00	0,78%	0,00%
19	Merkur osiguranje d.d.	233.685.220	259.250.716	110,94	3,18%	3,17%
20	Sunce osiguranje d.d.	167.901.438	122.293.199	72,84	2,28%	1,49%
21	Triglav osiguranje d.d.	273.912.176	318.382.222	116,24	3,73%	3,89%
22	Uniq osiguranje d.d.	91.383.766	109.656.947	120,00	1,24%	1,34%
23	Osiguranje Zagreb d.d.	436.207.932	442.632.822	101,47	5,93%	5,41%
	UKUPNO	7.350.073.505	8.180.155.545	111,29	100,00%	100,00%

Izvor: HANFA

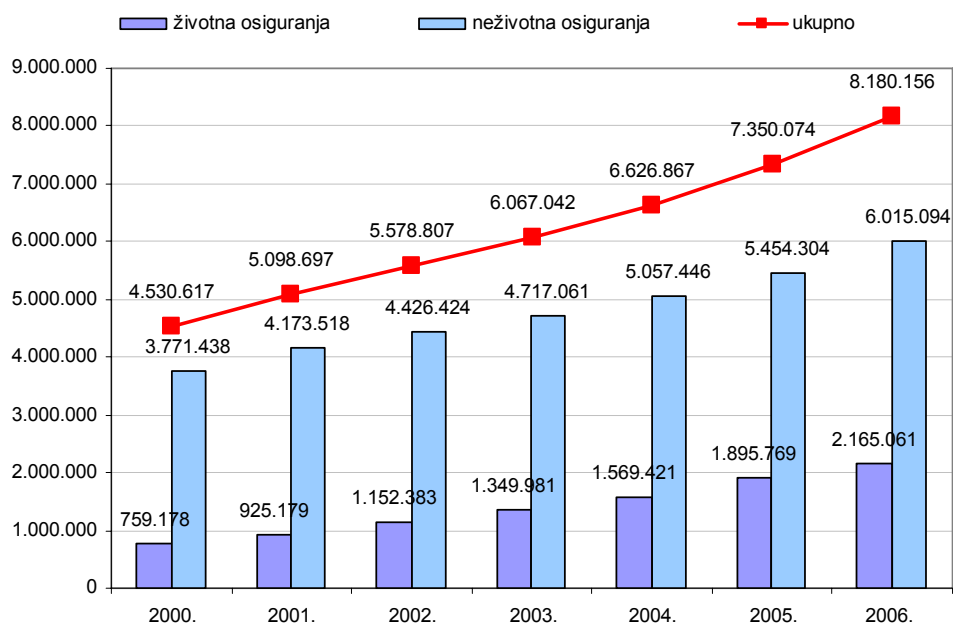
* Napomena: Prikazani podaci za 2006. godinu za društvo Generali osiguranje d.d. objedinjavaju vrijednosti zaračunate bruto premije društava: Libertas osiguranje d.d. i Generali životno osiguranje d.d. i Generali osiguranje d.d.

Najznačajnija obilježja tržišta osiguranja u Republici Hrvatskoj u 2006. godini su sljedeća:

- porast tržišta osiguranja u 2006. godini za 11,3% u odnosu na 2005. godinu,
- nastavak pada tržišnog udjela Croatia osiguranja d.d. iz 2005. godine, kao najvećeg društva za osiguranje na 36,1%,
- rast tržišnog udjela njegovih neposrednih konkurenata,
- rast premije kod 18 od 23 prikazana društva za osiguranje,
- tržišni udio šest društava manji od 1,0%.

Porast premije Croatia osiguranja d.d. od 4,5% znatno je manji od prosječnog rasta cjelokupne djelatnosti osiguranja, što je uzrokovalo nastavak trenda smanjivanja tržišnog udjela društva sa 38,4%, koliko je iznosio u 2005. godini, na 36,1% u 2006. godini. Unatoč niskim stopama rasta i smanjenju tržišnog udjela u ukupnom portfelju djelatnosti osiguranja na hrvatskom tržištu, Croatia osiguranje d.d. i nadalje je vodeći osiguratelj u poslovima neživotnih osiguranja s udjelom od 44,1% (u 2005. godini 46,8%), dok je u segmentu životnih osiguranja, s udjelom od 16,4% vodeću poziciju u odnosu na 2005. godinu (15,8%) zadržalo društvo Allianz Zagreb d.d.

Grafikon 16. Kretanje zaračunate bruto premije u razdoblju 2000. - 2006. godine (u 000 kn)

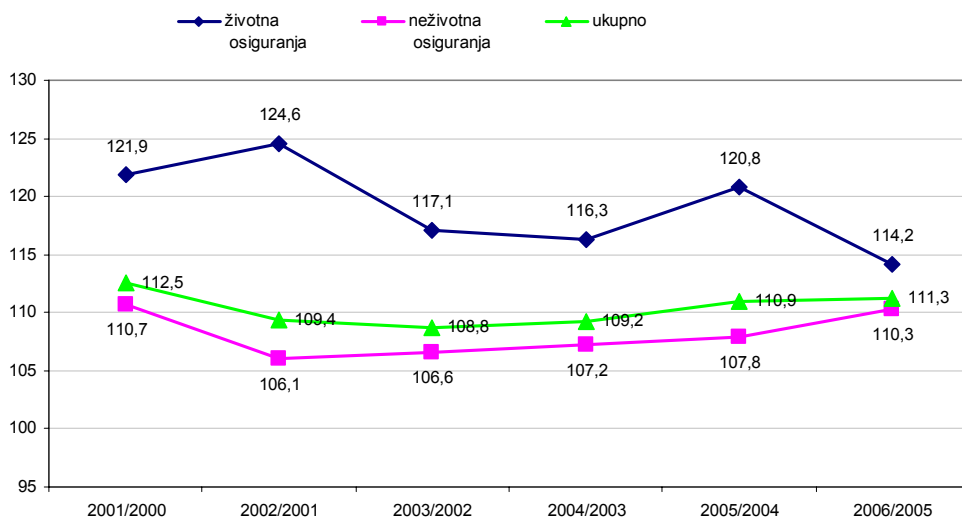

Izvor: HANFA

U 2006. godini društva za osiguranje ostvarila su ukupnu zaračunatu bruto premiju u iznosu od 8,2 mlrd. kn od čega se 6,0 mlrd. kn odnosi na premiju neživotnih osiguranja, a 2,2 mlrd. kn na premiju životnih osiguranja.

Ukupna zaračunata bruto premija porasla je u 2006. godini za 11,3% u odnosu na 2005. godinu te je nastavila trend dvoznamenkaste stope rasta iz 2005. godine (10,9%), dok je u posljednjih sedam godina rasla prosječnom godišnjom stopom od 10,4%. U promatranom razdoblju premija neživotnih osiguranja dvoznamenkastu stopu rasta zabilježila je u 2001. godini (10,7%) i 2006. godini (10,3%), dok prosječna godišnja ostvarena stopa rasta ove skupine osiguranja u posljednjih sedam godina iznosi 8,1%. Stopa rasta životnih osiguranja dvostruko je brža od stope rasta ukupne zaračunate bruto premije, odnosno prosječna godišnja stopa rasta iznosi 19,1%. U ovom segmentu tržišta osiguranja visoke stope rasta zabilježene su u 2001., 2002. i 2005. godini (21,9%; 24,6% i 20,8%), dok je nešto sporiji rast zabilježen u 2003., 2004. i 2006. godini (17,1%; 16,3% i 14,2%).

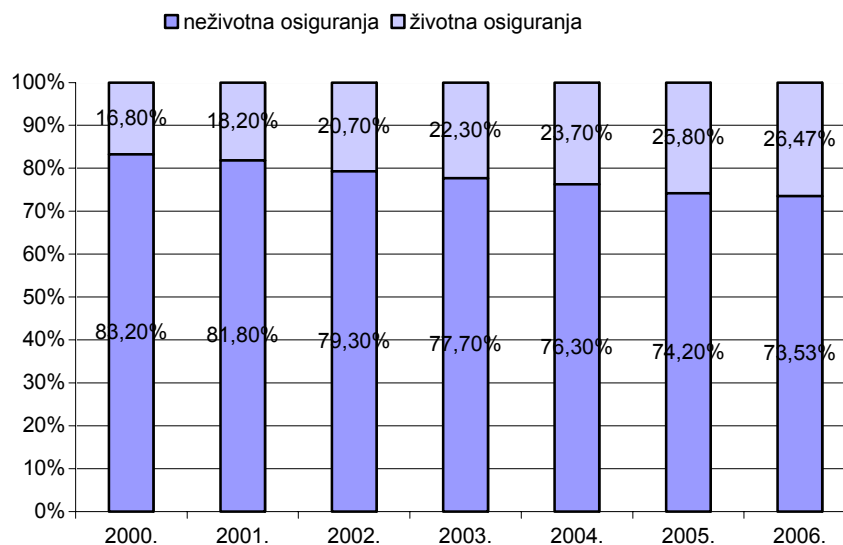
Grafikon 17. Indeksi zaračunate bruto premije osiguranja u razdoblju 2000. – 2006. godine

Izvor: HANFA

U razdoblju od 2000. do 2006. godine zabilježen je trend neprekidnog rasta udjela premije životnih osiguranja u ukupnom portfelju tržišta osiguranja (sa 16,8%, koliko je iznosio u 2000. godini, na 26,5% u 2006. godini), pri čemu se udio premije neživotnih osiguranja postupno smanjuje. Navedeni trend posljedica je visokih stopa rasta životnog osiguranja, a nastavkom ovakvog trenda hrvatsko tržište osiguranja postupno se približava trendu koji prevladava u razvijenim zemljama Europske Unije.

Grafikon 18. Udio životnih i neživotnih osiguranja u ukupnoj zaračunatoj bruto premiji osiguranja

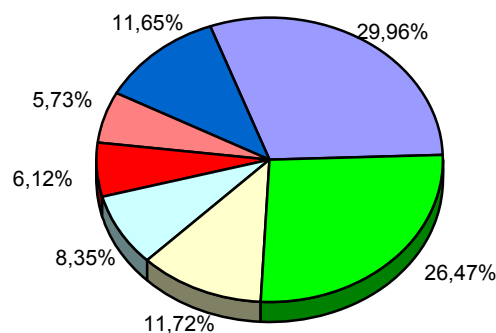

Izvor: HANFA

U strukturi ukupnog portfelja u 2006. godini nastavljen je trend neravnomjerne raspodjele udjela pojedinih vrsta osiguranja u ukupnom osigurateljnom portfelju, iz razloga što 6 vrsta osiguranja (od ukupno 19) zauzima gotovo 90% ukupnog osigurateljnog portfelja.

Grafikon 19. Struktura premije po vrstama osiguranja u 2006. godini (u %)

- Osiguranje od automobilske odgovornosti
- Životna osiguranja (osiguranje života i rentna osiguranja)
- Osiguranje cestovnih vozila - kasko
- Ostala osiguranja imovine
- Osiguranje od nezgode
- Osiguranje imovine od požara i nekih drugih opasnosti
- Ostalo (udio manji od 3%)

Izvor: HANFA

U strukturi ukupne premije osiguranja u skupini neživotnih osiguranja najveću zastupljenost i dalje ima:

- osiguranje od automobilske odgovornosti s 2,5 mlrd. kn zaračunate bruto premije, koje je poraslo za 9,1% u odnosu na 2005. godinu, dok je tržišni udio ove vrste osiguranja od 30,0% za 0,6 postotna boda niži u odnosu na 2005. godinu.
- osiguranje cestovnih vozila – kasko s 959,1 mil. kn zaračunate bruto premije poraslo je za 10,5% u odnosu na 2005. godinu, dok je tržišni udio od 11,7% za 0,1 postotna boda niži u odnosu na 2005. godinu.
- osiguranje imovine od požara i ostala osiguranja imovine s 1,2 mlrd. kn zaračunate bruto premije poraslo je za 10,6% u odnosu na 2005. godinu. Međutim, tržišni udio ovih vrsta osiguranja od 14,1% je za 0,1 postotna boda niži u odnosu na 2005. godinu.
- osiguranje od nezgode s 500,3 mil. kn zaračunate bruto premije poraslo je za 6,5% u odnosu na prethodnu godinu, ali je relativni položaj ove vrste s udjelom od 6,1% za 0,3 postotna boda niži u odnosu na 2005. godinu

Tablica 36. Obvezno osiguranje vlasnika odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete nanese trećim osobama u 2006. godini (u kn)

	Društva za osiguranje	Zaračunata bruto premija	Udio	Tehnički rezultat
1.	Croatia osiguranje d.d.	816.835.826	33,82%	-34.804.797
2.	Euroherc osiguranje d.d.	591.244.325	24,48%	14.074.569
3.	Jadransko osiguranje d.d.	417.149.075	17,27%	4.329.953
4.	Allianz Zagreb d.d.	149.266.618	6,18%	4.933.559
5.	Kvarner Wiener Städtische osiguranje d.d.	105.074.107	4,35%	-4.925.342
6.	Osiguranje Zagreb d.d.	103.708.111	4,29%	-7.072.616
7.	Triglav osiguranje d.d.	103.362.480	4,28%	2.527.895
8.	Grawe Hrvatska d.d.	44.357.786	1,84%	-9.674.856
9.	Sunce osiguranje d.d.	26.960.042	1,12%	-7.414.728
10.	Osiguranje Helios d.d.	26.549.607	1,10%	-2.600.612
11.	Generali osiguranje d.d.	15.819.627	0,65%	-4.653.389
12.	Uniqa osiguranje d.d.	14.889.835	0,62%	-516.208
	UKUPNO	2.415.217.439	100,00%	-45.796.572

Izvor: HANFA

Vezano na obvezno osiguranje vlasnika odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete nanese trećim osobama u 2006. godini najveću zaračunatu bruto premiju u visini od 816,8 mil. kn ostvarilo je Croatia osiguranje d.d. koje u ukupnoj premiji ovog segmenta osiguranja sudjeluje s udjelom od 33,8%. Slijede ga Euroherc osiguranje d.d. s premijom od 591,2 mil. kn i udjelom od 24,5% te Jadransko osiguranje d.d. s premijom od 417,1 mil. kn i udjelom od 17,3%. Pritom su Euroherc osiguranje d.d. i Jadransko osiguranje d.d. ostvarili pozitivan tehnički rezultat u ovoj vrsti osiguranja u iznosu od 14,1 mil. kn, odnosno 4,3 mil. kn, dok je Croatia osiguranje d.d. ostvarila negativan tehnički rezultat u iznosu od 34,8 mil. kn. Uz Croatia osiguranje d.d. u ovoj vrsti osiguranja negativno je poslovalo još sedam društava, stoga je konačan tehnički rezultat dvanaest društava koja provode obvezno osiguranje vlasnika odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete nanese trećim osobama gubitak u visini od 45,8 mil. kn.

Struktura aktive¹⁷

Vrijednost ukupne aktive na razini društava za osiguranje i reosiguranje prema stanju bilance na dan 31.12.2006. godine iznosila je 19,7 mlrd. kn i za 18,7% je veća u odnosu na vrijednost ukupne aktive iskazane na razini djelatnosti u 2005. godini. Od ukupne vrijednosti aktive 83,9% odnosi se na ulaganja, 10,1% na potraživanja, 3,4% na ostalu imovinu te 2,6% na nematerijalnu imovinu, ulaganja za račun i rizik vlasnika polica životnog osiguranja i plaćene troškove budućeg razdoblja.

Tablica 37. Struktura aktive društava za osiguranje i reosiguranje u 2005. i 2006. godini

	Iznos u 2005.	Udio	Iznos u 2006.	Udio	Indeks 2006./2005.
Potraživanja za upisani a neplaćeni kapital					
Nematerijalna imovina	106.641.893	0,6%	113.104.692	0,6%	106,1
Ulaganja	13.500.087.614	81,5%	16.493.589.663	83,9%	122,2
Ulaganja za račun i rizik vlasnika polica životnog osiguranja	56.518.079	0,3%	153.439.249	0,8%	271,5
Potraživanja	1.981.409.143	12,0%	1.991.263.054	10,1%	100,5
Ostala imovina	702.569.460	4,2%	665.862.819	3,4%	94,8
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	215.922.732	1,3%	245.541.095	1,2%	113,7
UKUPNO AKTIVA	16.563.148.921	100,0%	19.662.800.572	100,0%	118,7

Izvor: HANFA

Vrijednost ulaganja u iznosu od 16,5 mlrd. kn u 2006. godini zabilježila je porast za 22,2% u odnosu na 2005. godinu, što je dovelo do povećanja njezinog udjela u ukupnoj aktivi društava za osiguranje i reosiguranje s 81,5% u 2005. godini, na 83,9% u 2006. godini. Vrijednost ukupnih ulaganja u najvećem dijelu i dalje čine ulaganja u vrijednosne papire i ulaganja u zemljišta i građevinske objekte, koji u visini od 10,7 mlrd. kuna čine 65,1% ukupnih ulaganja.

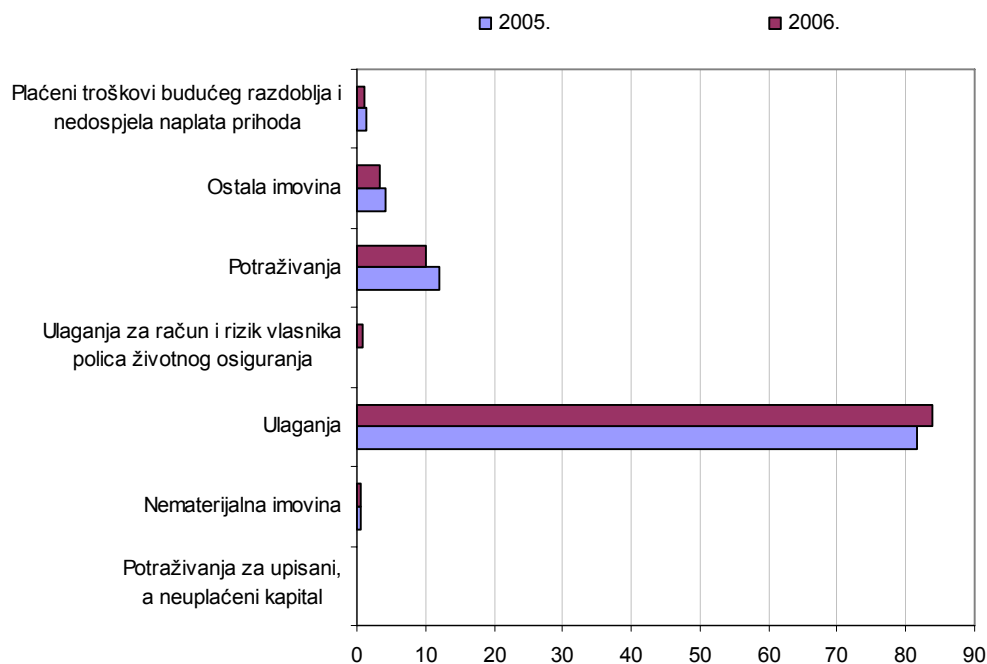
Ukupna potraživanja zadržala su se u odnosu na 2005. godinu na razini od 2,0 mlrd. kn i u strukturi ukupne aktive sudjeluju s 10,1% u čemu najveći udio (61,8%) čine potraživanja od osiguranika. Jedan od razloga visokog udjela potraživanja od osiguranika u ukupnim potraživanjima je nepravovremena naplata dospjelih a nenaplaćenih potraživanja po kojima je od dana dospijeca proteklo više od 180 dana.

¹⁷ Svi financijski podaci iz bilance stanja i računa dobiti i gubitka prikazi su na temelju nerevidiranih financijskih izvještaja, koje društva za osiguranje i reosiguranje dostavljaju Agenciji u zakonski propisanim rokovima, zbog lakše usporedivosti prikazanih podataka među društvima. Naime, društva koja su u većinskom vlasništvu stranog kapitala prikazala su podatke u revidiranim financijskim izvještajima primjenjujući adekvatne MSFI (Međunarodni standardi financijskog izvještavanja), što društvima omogućuje iskazivanje tehničkih pričuva u pasivi u bruto iznosima, uz istovremeno povećanje vrijednosti aktive za navedeni iznos. Osim toga, u računu dobiti i gubitka prikazani su kumulativni efekti vrednovanja ulaganja kroz protekle 3 godine, što je dovelo do različitog iskazivanja dobiti i gubitka u 2006. godini između nerevidiranih i revidiranih financijskih izvještaja kod pojedinih društava, budući da se financijski rezultat ne može retrogradno ispraviti. Nadalje, od 10 društava koja su u 2006. godini obavljala poslove osiguranja kredita, samo 2 društva su sukladno članku 107. Zakona o osiguranju iskazala pričuve za kolebanje šteta. Od preostalih 8 društava, 2 društva ostvarila su premiju manju od 10.000 kn.

Ostala imovina smanjila se s udjela od 4,2% u 2005. godini na udio od 3,4% u 2006. godini, a najvećim dijelom i dalje je čine vrijednost opreme i novac u banci i blagajni, koji s iznosom od 509,8 mil. kn sudjeluju u strukturi ostale imovine sa 76,6%.

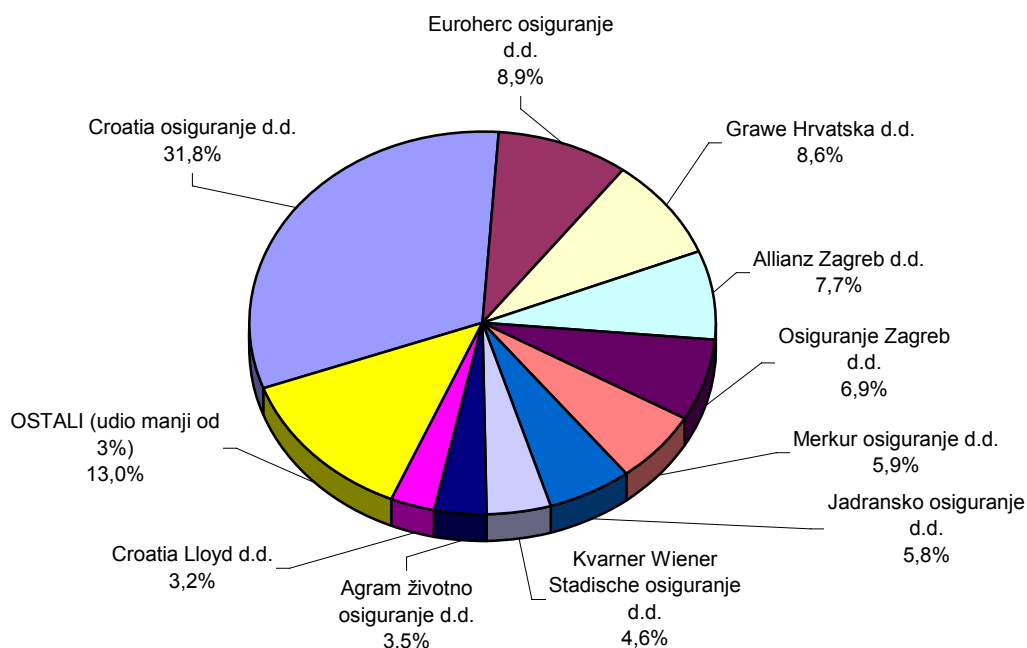
Značajan rast zabilježen je kod ulaganja za račun i rizik vlasnika polica životnog osiguranja (životna osiguranja vezana za jedinice investicijskih fondova) koja su s 56,5 mil. kn u 2005. porasla na 153,4 mil. kn u 2006. godini (porast za 171,5%).

Grafikon 20. Struktura aktive društava za osiguranje i reosiguranje u 2005. i 2006. godini (u %)

Izvor: HANFA

Grafikon 21. Udio aktive društva za osiguranje i reosiguranje u ukupnoj aktivnoj djelatnosti osiguranja u 2006. godini (u%)

Izvor: HANFA

Glede zastupljenosti pojedinih društava u ukupnoj aktivnoj djelatnosti društava za osiguranje i reosiguranje, najveći udio od 31,8% ima društvo Croatia osiguranje d.d., kojeg slijede Euroherc osiguranje d.d. s 8,9%, Grawe Hrvatska d.d. s 8,6%, Allianz Zagreb d.d. s 7,7%, Osiguranje Zagreb d.d. s 6,9%, Merkur osiguranje d.d. s 5,9%, Jadransko osiguranje d.d. s 5,8%, Kvarner Wiener Städtische osiguranje d.d. s 4,6%, Agram životno osiguranje d.d. s 3,5% i Croatia Lloyd d.d. za reosiguranje s 3,2%, dok sva ostala društva s udjelima nižim od 3,0% čine ukupno 13,0% ukupne aktive.

Struktura pasive

Od ukupne vrijednosti pasive na razini društava za osiguranje i reosiguranje u 2006. godini 71,4% odnosi se na tehničke pričuve, 19,8% na kapital i pričuve (vlastiti kapital), 5,9% na ostale obveze te 2,9% na tehničke pričuve životnih osiguranja kada ugovaratelj snosi rizik ulaganja, neosigurateljno-tehničke pričuve, depozite zadržane iz posla predanog u reosiguranje i odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja.

Tablica 38. Struktura pasive društava za osiguranje i reosiguranje u 2005. i 2006. godini

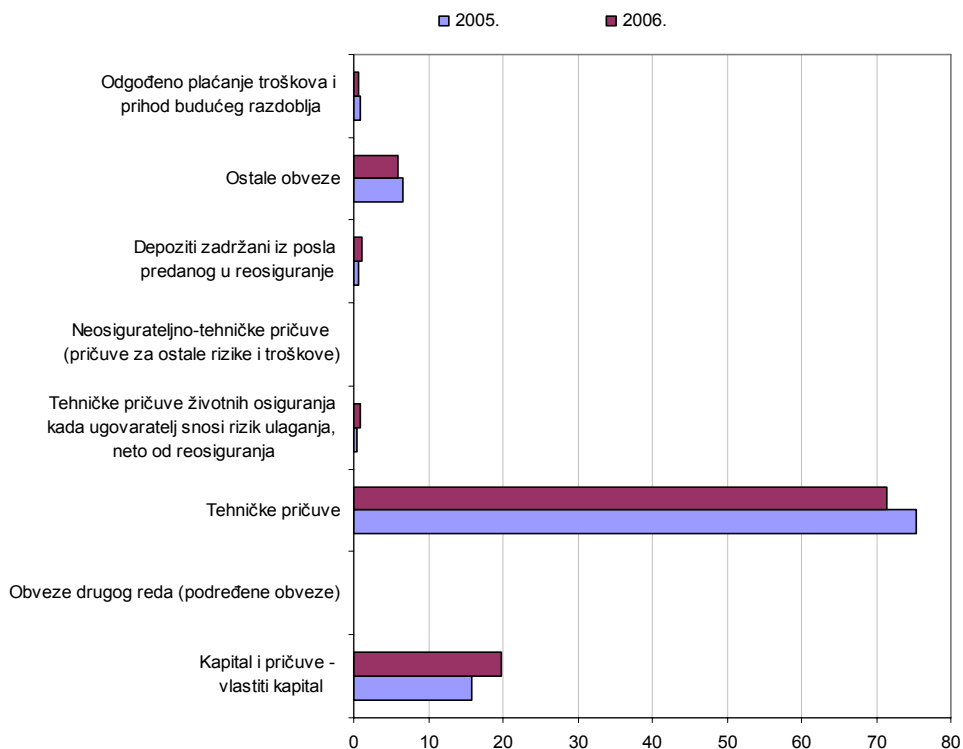
	Iznos u 2005.	Udio	Iznos u 2006.	Udio	Indeks 2006./2005.
Kapital i pričuve - vlastiti kapital	2.639.068.565	15,9%	3.885.779.084	19,8%	147,2
Obveze drugog (podređene obveze)					
Tehničke pričuve	12.485.570.931	75,4%	14.033.183.529	71,4%	112,4
Tehničke pričuve životnih osiguranja kada ugovaratelj snosi rizik ulaganja, neto od reosiguranja	56.194.330	0,3%	153.401.410	0,8%	273,0
Neosigurateljno-tehničke pričuve (pričuve za ostale rizike i troškove)	42.168.638	0,3%	62.596.334	0,3%	148,4
Depoziti zadržani iz posla predanog u reosiguranje	121.839.904	0,7%	221.314.236	1,1%	181,6
Ostale obveze	1.084.955.373	6,6%	1.163.665.734	5,9%	107,3
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	133.351.182	0,8%	142.860.245	0,7%	107,1
UKUPNO PASIVA	16.563.148.921	100,0%	19.662.800.572	100,0%	118,7

Izvor: HANFA

U strukturi pasive kao i prethodne godine najveći udio (71,4%) zauzimaju tehničke pričuve u iznosu od 14,0 mlrd. kn, koje su u odnosu na 2005. godinu porasle za 12,4%, na što je najviše utjecalo izdvajanje sredstava u matematičku pričuvu osiguranja života u iznosu od 6,7 mlrd. kn sa stopom rasta od 19,8% u odnosu na 2005. godinu, a uslijed porasta ove skupine osiguranja po stopi od 14,2%.

Kapital i pričuve (vlastiti kapital) u 2006. godini povećao se uslijed promjene zakonske regulative (povećani su iznosi minimalnog temeljnog kapitala za sve skupine osiguranja) za 47,2% i iznosi 3,9 mlrd. kn što čini 19,8% ukupne pasive. Ostale obveze društava za osiguranje i reosiguranje s udjelom od 5,9% i stopom rasta od 7,3% odnose se na obveze proizašle iz neposrednih poslova osiguranja i reosiguranja, obveze po zajmovima, obveze prema kreditnim institucijama i ostale obveze koje su stanjem na dan 31. prosinca 2006. godine iznose 1,2 mlrd. kn.

Grafikon 22. Struktura pasive društava za osiguranje i reosiguranje u 2005. i 2006. godini (u %)

Izvor: HANFA

Financijski rezultat poslovanja

Račun dobiti i gubitka jedan je od temeljnih financijskih izvještaja koja sastavljaju društva za osiguranje i reosiguranje, iz kojih je vidljivo kretanje ukupnih prihoda i ukupnih rashoda, kao i ostalih elemenata koji utječu na financijski rezultat društva. Slijedom navedenog, društva za osiguranje i reosiguranje dužna su izraditi obračun rezultata poslovanja posebno za neživotna osiguranja i životna osiguranja te iskazati jedinstveni rezultat na razini društva.

U 2006. godini djelatnost osiguranja ostvarila je neto dobit u iznosu od 311,3 mil. kn što je porast od 30,4% u odnosu na 2005. godinu, kada je ostvareno 238,7 mil. kn neto dobiti. Od 20 društava za osiguranje (2 za reosiguranje) koja su u 2005. godini obavljala poslove neživotnih osiguranja (uključujući i složena društva), u 2006. godini jedno društvo je izgubilo licencu (Addenda osiguranje d.d.), a jedno (Libertas osiguranje d.d.) je nakon pripajanja društva Generali osiguranje d.d. promijenilo ime u Generali osiguranje d.d., tako da je na 31. prosinca 2006. godine 8 društava prikazalo pozitivan, a 10 društva negativan rezultat tehničkog računa u ukupnom iznosu od 155,8 mil. kn, što predstavlja povećanje od 78,4% u odnosu na 2005. godinu. Pri tome valja napomenuti da je društvo Sunce osiguranje d.d. prikazalo pozitivan rezultat tehničkog računa isključivo zbog smanjenja pričuva šteta u iznosu od 10,5 mil. kn. Od 14 društava koja su na dan 31. prosinca 2006. godine obavljala poslove životnih osiguranja (uključujući i složena društva), 11 društava prikazalo je pozitivan, a 3 društva negativan rezultat tehničkog računa životnih osiguranja u ukupnom iznosu od 71,9 mil. kn, što predstavlja smanjenje od 17,7% u odnosu na 2005. godinu.

Od 20 društva za osiguranje i 2 društva za reosiguranje na dan 31. prosinca 2006. godine, neto dobit u visini od 335,5 mil. kn ostvarilo je 18 društava za osiguranje i reosiguranje, dok su gubitak u visini od 24,2 mil. kn ostvarila 4 društva za osiguranje.

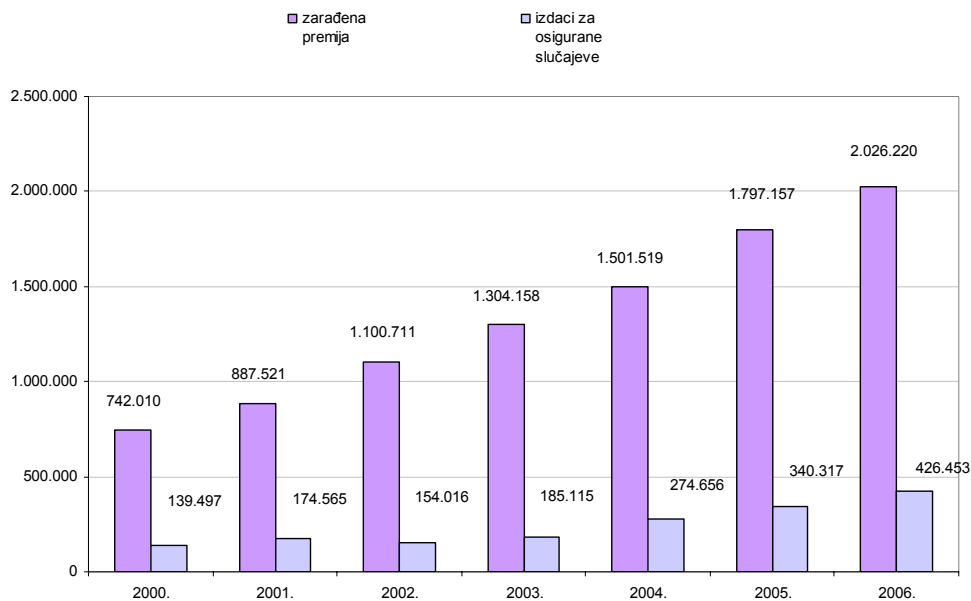
Gubitak u poslovanju ostvarila su sljedeća društva za osiguranje: Basler osiguranje d.d. 0,6 mil. kn, Basler životno osiguranje d.d. 1,8 mil. kn, Erste Sparkassen osiguranje d.d. 6,8 mil. kn te Generali osiguranje d.d. 15,0 mil. kn.

Izdaci za osigurane slučajeve

Izdaci za osigurane slučajeve predstavljaju iznos likvidiranih šteta u obračunskom razdoblju, neovisno o tome u kojem je obračunskom razdoblju šteta nastala, uvećane za pričuve šteta na kraju obračunskog razdoblja, a umanjene za pričuve šteta na početku obračunskog razdoblja.

Ukupni iznosi bruto izdataka za osigurane slučajeve, odnosno odštete kod životnih osiguranja, koji uključuju likvidirane štete (odštete) i promjene pričuva za štete (odštete) bez promjene matematičke pričuve životnih osiguranja, iznosili su u 2006. godini 426,5 mil. kn što je za 25,3% više od izdataka iste vrste ostvarenih u 2005. godini.

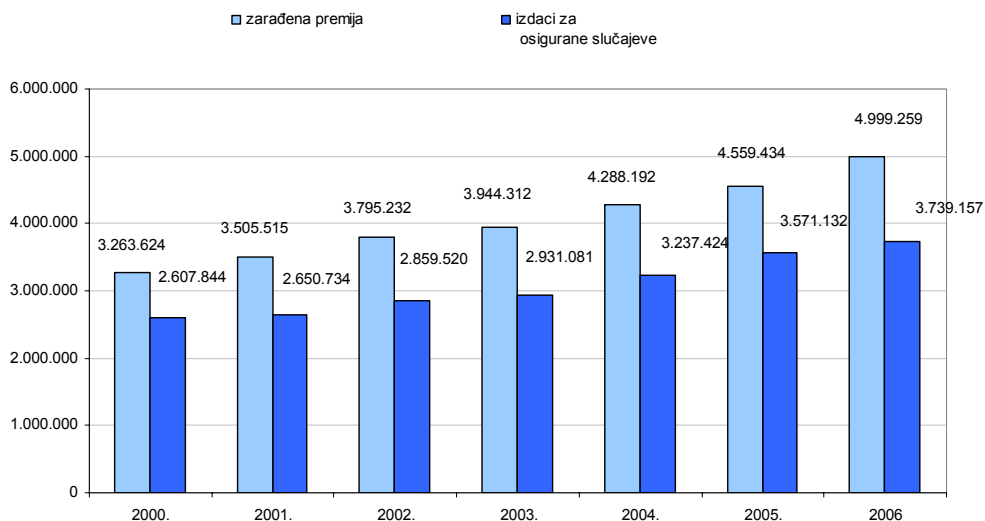
Grafikon 23. Izdaci za osigurane slučajeve i zarađena premija kod životnih osiguranja u razdoblju 2000. - 2006. godine (u 000 kn)

Izvor: HANFA

Ukupni izdaci za osigurane slučajeve u provođenju poslova neživotnih osiguranja, koji uključuju likvidirane štete i promjene pričuva za štete u bruto iznosima, iznosili su u 2006. godini 3,7 mlrd. kn što je za 4,7% više od iznosa ukupnih izdataka ostvarenih u ovoj skupini osiguranja u 2005. godini.

Grafikon 24. Izdaci za osigurane slučajeve i zarađena premija kod neživotnih osiguranja u razdoblju 2000. – 2006. godine (u 000 kn)

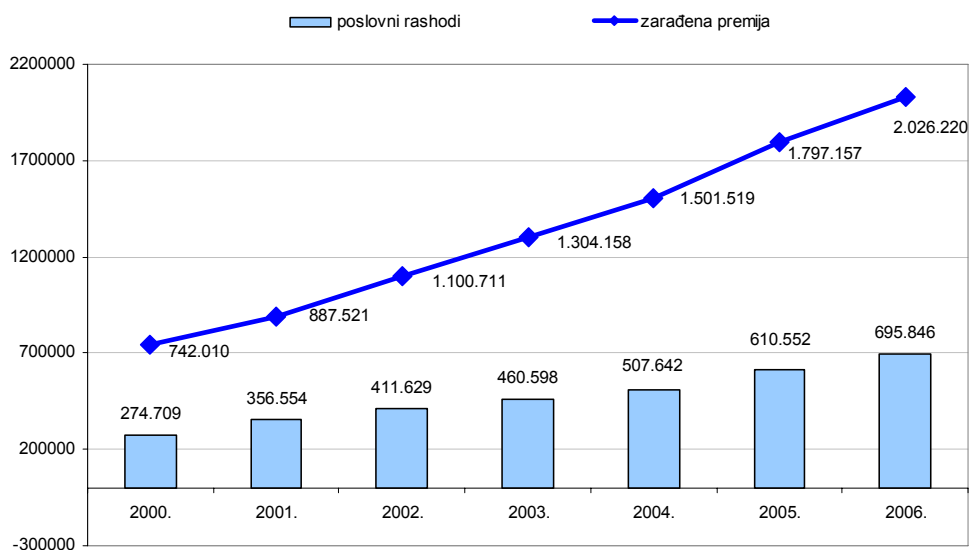

Izvor: HANFA

Poslovni rashodi

Poslovne rashode, odnosno izdatke za obavljanje djelatnosti u neto iznosu kod društava za osiguranje čine troškovi pribave (provizija i ostali troškovi pribave), promjene razgraničenih troškova pribave, troškovi uprave (amortizacija opreme i ostalih materijalnih sredstava, plaće, porezi i doprinosi iz i na plaće i ostali troškovi uprave) umanjeni za proviziju i udio u dobiti od reosiguratelja.

Grafikon 25. Poslovni rashodi i zarađena premija kod životnih osiguranja u razdoblju 2000. – 2006. godine (u 000 kn)

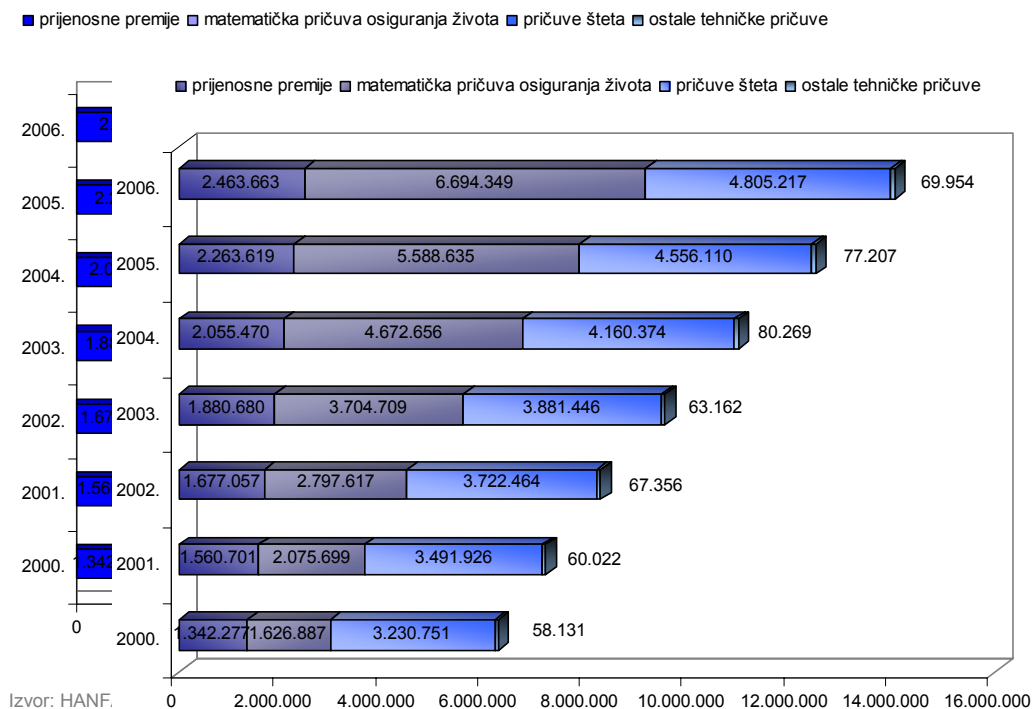
Izvor: HANFA

U 2006. godini poslovni rashodi ostvareni u provođenju poslova životnih osiguranja iznosili su 695,8 mil. kn i u odnosu na 2005. godinu povećani su za 14,0% na što je utjecalo povećanje troškova pribave za 14,2% i povećanje troškova uprave za 12,1%. Vezano uz udio poslovnih rashoda u zarađenoj premiji životnih osiguranja u 2006. godini nastavljen je trend prethodnih godina, odnosno iako je zarađena premija životnih osiguranja gotovo tri puta veća od ostvarenih poslovnih rashoda, udio poslovnih rashoda u zarađenoj premiji iznosi 34,3%, što je posljedica visokih troškova pribave s udjelom od 61,3%, u čemu troškovi provizije sudjeluju sa 72,9%.

Tehničke pričuve

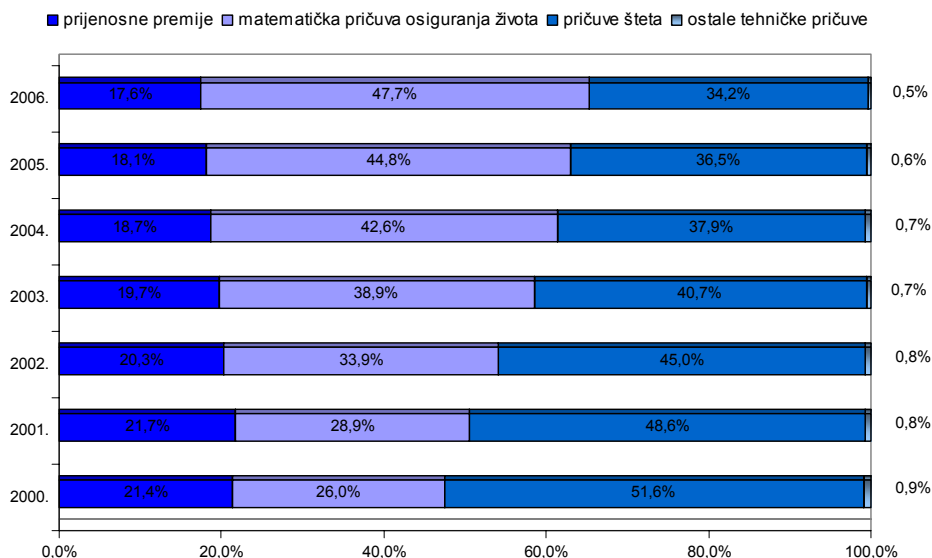
Sukladno odredbama Zakona o osiguranju, društva za osiguranje i reosiguranje tijekom svoje redovite aktivnosti obavljanja poslova osiguranja i reosiguranja iz sredstava premije moraju oblikovati odgovarajuće tehničke pričuve namijenjene pokriću budućih obveza iz osiguranja i eventualnih gubitaka zbog rizika koji proizlaze iz poslova osiguranja koje obavljaju, što znači da je način pokrića obveza po ugovorima o osiguranju usko vezan za formiranje pričuva koje se koriste za pokriće obveza prema osiguranicima. Tehničke pričuve sastoje se od: pričuve za prijenosne premije, pričuve šteta, pričuve za bonuse i popuste te drugih tehničkih pričuva osiguranja. Pritom je važno naglasiti kako je matematičke pričuve osiguranja, kao dio tehničke pričuve osiguranja, dužno oblikovati društvo za osiguranje koje obavlja poslove životnih osiguranja odnosno osiguranja osoba kod kojih se kumuliraju sredstva štednje ili sredstva za pokriće rizika u kasnijim godinama osiguranja, s višegodišnjim trajanjem na koja se primjenjuju tablice vjerojatnosti i izračun kao i na životna osiguranja, dok su pričuve za kolebanje šteta obvezna oblikovati društva za osiguranje koja obavljaju poslove osiguranja kredita.

Grafikon 26. Izdvajanja u tehničke pričuve u razdoblju 2000. – 2006. godine (u 000 kn)

Izdvojena sredstava tehničke pričuve sa stanjem na dan 31. prosinca 2006. godine iznosila su 14,0 mlrd. kn što je činilo 71,4% ukupne pasive. Visina tehničkih pričuva u 2006. godini porasla je za 12,4% u odnosu na 2005. godinu što je nešto više od stope rasta zaračunate bruto premije koja se u istom vremenskom razdoblju povećala za 11,3%. Kao i prethodne godine društva su najviše sredstava premije izdvojila u matematičku pričuvu osiguranja života koja čini 47,7% ukupnih tehničkih pričuva, te je u odnosu na 2005. godinu zabilježila porast od 19,8%, dok se u proteklih sedam godina povećala više od četiri puta.

Grafikon 27. Struktura tehničkih pričuva u razdoblju 2000. – 2006. godine (u 000 kn)

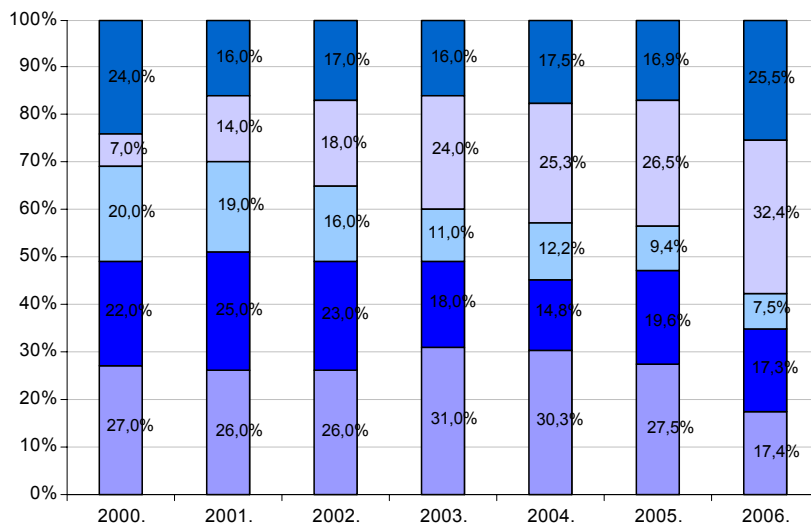
Izvor: HANFA

Ulaganja imovine za pokriće tehničke pričuve

Društva za osiguranje dužna su oblikovati imovinu za pokriće tehničke pričuve sukladno odredbama članaka 115. i 116. Zakona o osiguranju. Kod izbora ulaganja imovine za pokriće tehničke pričuve društvo za osiguranje dužno je uzimati u obzir vrstu poslova osiguranja koje obavlja s time da je zajamčena sigurnost, isplativost i tržišnost ulaganja te odgovarajuća raznovrsnost i disperzija ulaganja. Također dužna su ulaganja imovine za pokriće tehničke pričuve zbog kojih je društvo izloženo rizicima eventualnih gubitaka zbog promjene kamatnih stopa, tečajeva stranih valuta, odnosno drugih tržišnih rizika na odgovarajući način uskladiti sa svojim obvezama na temelju ugovora o osiguranju čija je visina ovisna o jednakim promjenama, kao i pri ulaganju imovine za pokriće na odgovarajući način uzimati u obzir dospjeće obveza iz ugovora o osiguranju.

Grafikon 28. Struktura ulaganja iz sredstava tehničke pričuve u razdoblju 2000. – 2006. godine
(u 000 kn)

■ zemljišta i građevinski objekti ■ depoziti ■ zajmovi osigurani založnim pravom □ vrijednosni papiri ■ ostalo

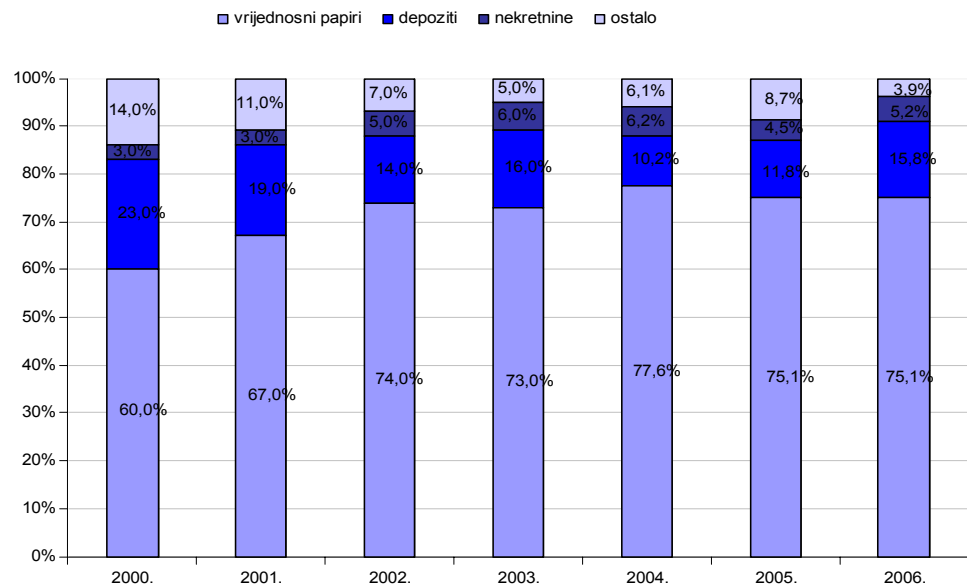
Izvor: HANFA

Ulaganja za pokriće matematičke pričuve

Iz sredstava osiguranja života društva za osiguranje dužna su oblikovati matematičku pričuvu osiguranja života u visini sadašnje vrijednosti svih budućih obveza društva za osiguranje na temelju sklopljenih ugovora o osiguranju umanjenu za sadašnju procijenjenu vrijednost budućih premija koje će biti uplaćene na temelju ovih osiguranja. Društvo za osiguranje koje provodi osiguranja u vrstama osiguranja za koje je nužno oblikovati matematičke pričuve dužno je oblikovati imovinu za pokriće matematičke pričuve i imovinom za pokriće matematičke pričuve upravljati odvojeno od druge imovine. Pritom vrijednost imovine za pokriće matematičke pričuve mora u svakom trenutku biti najmanje jednaka visini traženog pokrića koje obuhvaća matematičke pričuve.

Ova slobodna novčana sredstva društva za osiguranje dužna su ulagati sukladno odredbama članaka 122. i 123. Zakona o osiguranju, uzimajući u obzir vrste poslova osiguranja koje obavljaju, s time da je zajamčena sigurnost, isplativost te odgovarajuća raznovrsnost ulaganja. Slobodna novčana sredstva moraju biti kvalitetno uložena, kako bi se što više smanjio rizik ulaganja kroz veću disperziju i preciznije definiranje namjene ulaganja što se posebno odnosi na ulaganje sredstava životnih osiguranja, s obzirom da ta sredstva imaju karakter dugoročne štednje.

Grafikon 29. Struktura ulaganja iz sredstava matematičke pričuve u razdoblju 2000. – 2006. godine (u 000 kn)

Izvor: HANFA

Pokazatelji u djelatnosti osiguranja

U praćenju poslovanja društava za osiguranje koriste se pokazatelji specifični za ovu djelatnost kao što su: razmjer šteta, razmjer troškova, kombinirani razmjer i rezultat ulaganja (u Dodacima).

Razmjer šteta računa se kao odnos zbroja iznosa likvidiranih šteta, promjena pričuva za štete i promjena ostalih tehničkih pričuva i zarađene premije osiguranja (pomnoženo sa 100).

Razmjer troškova računa se kao odnos zbroja iznosa poslovnih rashoda (troškovi pribave i troškovi uprave), ostalih osigurateljno-tehničkih izdataka i zarađunate bruto premije umanjene za dio premije predane u reosiguranje (pomnoženo sa 100). Uobičajeni raspon unutar kojeg se kreće ovaj pokazatelj iznosi 20%-30% za djelatnost osiguranja.

Kombinirani razmjer računa se kao zbroj razmjera šteta i razmjera troškova, a pokazuje rezultat poslovanja prije uključivanja prihoda od ulaganja sredstava.

Rezultat ulaganja računa se kao odnos prihoda od ulaganja umanjениh za troškove ulaganja i stanje ulaganja (pomnoženo sa 100). Sigurnost uložениh sredstava vrlo je važna za djelatnost osiguranja jer društva za osiguranje kao financijske institucije akumuliraju velika financijska sredstva, a pri izračunu premije osiguranja u obzir uzimaju i budući rezultat od ulaganja, čime se za dio tog iznosa može umanjiti premija potrebna za isplatu osiguranih slučajeva i pokriće troškova provođenja osiguranja.

Temeljem podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka računaju se još i pokazatelji solventnosti (granica solventnosti) i profitabilnosti.

Pokazatelj solventnosti (granica solventnosti) koristi se za iskazivanje adekvatnosti kapitala odnosno ocjenu vrijednosti kapitala i jamstvenog kapitala društva za osiguranje u odnosu na obujam njegova poslovanja, a ovisi o adekvatnosti tehničkih pričuva koje moraju biti dostatne za podmirenje svih preuzetih obveza društva. Naime, sukladno odredbama članka 98. i 99. Zakona o osiguranju i Pravilnika o načinu izračuna granica solventnosti (adekvatnosti kapitala) društva za osiguranje¹⁸ propisano je odvojeno iskazivanje adekvatnosti kapitala za poslove osiguranja iz skupine neživotnih osiguranja, poslove osiguranja iz skupine životnih osiguranja, složena društva za osiguranje te društva za reosiguranje, pravila za izračun granica solventnosti (adekvatnost kapitala) društva za osiguranje, kao i oblik i sadržaj obrazaca pomoću kojih se izračunava granica solventnosti (adekvatnost kapitala) društva za osiguranje te rokovi i način izvještavanja Agencije. Sukladno odredbama članka 92. stavak 1. Zakona, adekvatnost kapitala definirana je na način da je društvo za osiguranje dužno održavati razinu kapitala adekvatnu opsegu i vrstama poslova osiguranja koje obavlja, obzirom na rizike kojima je izloženo. Za obavljanje poslova osiguranja u skupini životnih osiguranja propisano je da iznos kapitala društva za osiguranje mora biti najmanje jednak granici solventnosti koja se izračunava na način određen odredbama članka 98. Zakona, a za obavljanje poslova osiguranja u skupini neživotnih osiguranja i obavljanje poslova reosiguranja, propisano je da iznos kapitala

¹⁸ Narodne novine 140/05

društva mora biti najmanje jednak granici solventnosti izračunatoj na osnovi odnosa premija odnosno šteta, i to onoj koja je viša, sukladno odredbama članka 99. Zakona.).

Povrat na korišteni kapital (ROA) računa se kao odnos neto dobiti i ukupne aktive te pokazuje koliko 100 novčanih jedinica ukupnih sredstava (aktiva) donosi neto dobiti. Ovaj pokazatelj na razini svih društava za osiguranje iznosio je u 2006. godini 1,58% i povoljniji je u odnosu na 2000. godinu (0,53%), kao i na 2005. godinu, kada je iznosio 1,44%.

Rentabilnost vlastitih sredstava (ROE) predstavlja odnos između neto dobiti i vlastitih sredstava (upisani kapital, premija na emitirane dionice-kapitalni dobitak, revalorizacijska pričuva, pričuve i prenesena dobit ili gubitak) izražen u postotku, a pokazuje koliko neto dobiti donosi 100 kuna vlastitih sredstava. Ukupna rentabilnost vlastitih sredstava u 2006. godini iznosila je 8,01% i znatno je povoljnija u odnosu na 3,17% koliko je iznosila 2000. godine. Međutim, zabilježen je pad ovog pokazatelja, u odnosu na 2005. godinu, kada je iznosio 9,05%.

Regulatorne aktivnosti

Zakonski okvir

Zakonski okvir kojim je regulirano poslovanje i nadzor nad poslovanjem društava za osiguranje, izrada financijskih izvještaja, obavljanje unutarnje revizije i revizije društava za osiguranje, postupak likvidacije i stečaja, obavljanje poslova zastupanja i posredovanja u osiguranju, ovlasti nadzornog tijela te obavljanje nadzora određen je sljedećim zakonima: Zakonom o obveznim odnosima¹⁹, Zakonom o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga²⁰, Zakonom o računovodstvu²¹, Zakonom o reviziji²², Zakonom o osiguranju²³ i Zakonom o obveznim osiguranjima u prometu²⁴, koji su u primjeni od 01. siječnja 2006. godine te Zakonom o trgovačkim društvima²⁵, čije su posljednje izmjene u primjeni od 01. siječnja 2004. godine.

Izrada prijedloga zakona

U okviru Nacionalnog programa pristupanja Republike Hrvatske Europskoj Uniji, a vezano uz vođenje pregovora za poglavlje 9. Financijske usluge, tijekom 2006. godine imenovana je radna skupina za izradu izmjena i dopuna Zakona o osiguranju, koju čine zaposlenici Ministarstva financija i Agencije. Rok za donošenje Zakona je 30. lipanj 2008. godine, a u tijeku je izrada drugog nacrt teksta prijedloga izmjena i dopuna Zakona.

Izrada podzakonskih akata

Sukladno odredbama članka 15. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga, članka 303. Zakona o osiguranju i članka 70. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, a vezano uz usklađivanje cjelokupnog poslovanja društava za osiguranje i reosiguranje te društava za zastupanje i posredovanje sa prethodno citiranim zakonima, tijekom 2006. godine zaposlenici Agencije izradili su 16 podzakonskih akata i tri Mišljenja.

Poradi usklađivanja zakonodavnog okvira s odredbama smjernica Europske Unije, navedeni podzakonski akti detaljnije propisuju uvjete za izdavanje odobrenja kandidatu za člana uprave društva za osiguranje, izdavanje ovlaštenja za obavljanje poslova zastupanja, odnosno posredovanja u osiguranju te poslova ovlaštenog aktuara. Nadalje, propisuju način izračuna kapitala, jamstvenog kapitala i adekvatnosti kapitala društava za osiguranje, način

¹⁹ Narodne novine 35/05

²⁰ Narodne novine 140/05

²¹ Narodne novine 146/05

²² Narodne novine 146/05

²³ Narodne novine 151/05

²⁴ Narodne novine 151/05

²⁵ Narodne novine 111/93, 34/99 i 118/03

izračuna pokazatelja likvidnosti i granica solventnosti, ulaganja imovine za pokriće tehničkih pričuva te način obračuna i mjerila za izračun tehničkih pričuva osiguranja. Također, propisan je oblik i sadržaj revizorskog izvješća društava za osiguranje, postupak dodatnog nadzora nad grupama osiguravatelja, kao i raspored vrsta rizika po skupinama i vrstama osiguranja te statistički standardi izvještavanja.

Usklađivanje s pravnom stečevinom Europske Unije

Sukladno zaključcima Screening report-a Europske Komisije od 29. studenog 2006. godine, vezano uz pristupne pregovore Republike Hrvatske Europskoj Uniji za poglavlje 9. Financijske usluge, Zakon o osiguranju i Zakon o obveznim osiguranjima u prometu u najvećem dijelu su usklađeni s pravnom stečevinom Europske Unije, dok će se preostali dio neusklađenosti riješiti donošenjem izmjena i dopuna Zakona o osiguranju, Zakona o financijskim konglomeratima, Zakona o reorganizaciji i likvidaciji kreditnih institucija i društava za osiguranje kao i Odlukom Vlade Republike Hrvatske o minimalnoj razini pokrića u motornom osiguranju, koja će se primjenjivati od dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj Uniji.

Izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju propisat će se odredbe koje se odnose na izračun granice solventnosti društava za osiguranje i iznos osiguranih svota osiguranja od profesionalne odgovornosti posrednika i zastupnika u osiguranju, koje će stupiti na snagu usvajanjem izmjena i dopuna Zakona, a primjenjivat će se od dana stupanja Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske Unije, dok će se odredbe koje se odnose na reosiguranje društava za osiguranje i grupe osiguravatelja primjenjivati od dana donošenja Zakona. Donošenjem Zakona o financijskim konglomeratima u trećem kvartalu 2008. godine propisat će se definicija financijskog konglomerata i ostalih relevantnih pojmova, način utvrđivanja financijskog konglomerata, njegovog financijskog položaja, koncentracije rizika te nadzor nad poslovanjem financijskog konglomerata. Zakonom o reorganizaciji i likvidaciji kreditnih institucija i društava za osiguranje odredbe vezane uz stečaj i likvidaciju društava za osiguranje bit će izdvojene iz Zakona o osiguranju, a propisat će se i javna objava reorganizacijskih mjera.

Licenciranje

U 2006. godini donijeta su dva rješenja sa mjerama za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti u poslovanju društava za osiguranje, te je podnijeto šest zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka protiv društava za osiguranje i odgovornih osoba u društvima za osiguranje.

Zbog neispunjenja zadanih naloga Direkcije za nadzor društava za osiguranje (pravnog prednika Agencije), utvrđenih tijekom provođenja nadzora nad društvom za osiguranje u 2005. godini, u travnju 2006. godine društvu Addenda zdravstveno osiguranje d.d., koje je obavljalo poslove zdravstvenog osiguranja i osiguranja osoba od posljedica nezgode, oduzeta je dozvola za obavljanje poslova svih vrsta osiguranja. Cjelokupni portfelj društva Addenda zdravstveno osiguranje d.d. u svibnju 2006. godine preuzelo je društvo Osiguranje Zagreb d.d. Također, temeljem utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti neposrednim nadzorom oduzeto je odobrenje za obavljanje funkcije članu uprave društva Agram životno osiguranje d.d.

Nadalje, temeljem zaprimljenih zahtjeva zastupnika i posrednika u osiguranju, a u svezi usklađenja s odredbama Zakona o osiguranju u 2006. godini 90 postojećih i 4 novoosnovana društva za zastupanje u osiguranju ovlaštena su za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju, kao i 4 postojeća i 6 novoosnovanih društava za posredovanje u osiguranju, koja su ovlaštena za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju. Ovlaštenje za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju dobilo je i 97 postojećih i 4 novoosnovana obrta za zastupanje u osiguranju.

Pored navedenog izdano je 987 ovlaštenja za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju i 138 ovlaštenja za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju fizičkim osobama koje su imale ovlaštenje za obavljanje poslova zastupanja odnosno posredovanja u osiguranju Ministarstva financija.

Tijekom 2006. godine održano je i sedam ispitnih rokova za polaganje ispita za stjecanje ovlaštenja za obavljanje poslova zastupanja, odnosno posredovanja u osiguranju. Ispitu je pristupilo 1.955 kandidata, od čega je 1.203 kandidata (61,5%) uspješno položilo ispit i dobilo licencu za obavljanje poslova zastupanja odnosno posredovanja u osiguranju.

Nadzor nad poslovanjem tržišta osiguranja

U okviru svoje nadležnosti Agencija je u tijeku 2006. godine provodila posredni i neposredni nadzor nad poslovanjem društava za osiguranje, društava za reosiguranje, zastupnika i posrednika u osiguranju. Sukladno odredbama Zakona o osiguranju, a temeljem dostavljenih financijskih i statističkih izvještaja, mišljenja aktuara i revizorskih izvještaja sustavno je obavljana analiza i kontrola subjekata nadzora.

Tijekom 2006. godine izvršen je neposredni nadzor nad dijelom poslovanja 12 društava za osiguranje vezano uz primjenu zajedničkih Uvjeta za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti i Temelnog premijskog sustava za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti u Republici Hrvatskoj, dok je kod 8 društava za osiguranje obavljen nadzor nad ulaganjem sredstava matematičke i tehničke pričuve u nekretnine. Nadalje, kod 2 društva za osiguranje (Agram životno osiguranje d.d. i Osiguranje Zagreb d.d.) provedena je kontrola izvršenja zadanih naloga Direkcije za nadzor društava za osiguranje iz 2005. godine. Kod društva Kvarner Wiener Städtische osiguranje d.d. proveden je neposredni nadzor nad dijelom poslovanja društva na zahtjev Općinskog državnog odvjetništva u Rijeci. Također, u prosincu 2006. godine započeti su neposredni nadzori nad dijelom poslovanja društava Allianz Zagreb d.d., Triglav osiguranje d.d. vezano uz ulaganja sredstava matematičke i tehničke pričuve u nekretnine, te nadzor nad dijelom poslovanja društva Croatia osiguranje d.d., Jadransko osiguranje d.d. i Osiguranje Helios d.d. vezano uz primjenu zajedničkih Uvjeta za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti i Temelnog premijskog sustava za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti u Republici Hrvatskoj, koji su u međuvremenu i okončani.

Neposrednim nadzorom ulaganja sredstava matematičke i tehničke pričuve na dan 30. lipnja 2006. godine, kod 3 društava za osiguranje (Basler osiguranje d.d., Basler životno osiguranje d.d. i Merkur osiguranje d.d.) nisu utvrđene nepravilnosti, kod 4 društva (Agram životno osiguranje d.d., Cosmopolitan Life osiguranje d.d., Kvarner Wiener Städtische osiguranje d.d. i Libertas osiguranje d.d.) nije bila provedena uknjižba prava vlasništva nad nekretninama, dok je Croatia zdravstveno osiguranje d.d. ulaganje sredstava tehničke pričuve iskazalo na pogrešnoj bilančnoj poziciji, što je tijekom godine i ispravljeno. Za društva kod kojih su utvrđene nepravilnosti u tijeku je postupak uknjižbe prava vlasništva kod nadležnih trgovačkih sudova.

Neposrednim nadzorom nad dijelom poslovanja društva Kvarner Wiener Städtische osiguranje d.d. utvrđene su sljedeće nepravilnosti: društvo je dane jamstvene depozite povezanom društvu Kvarner Wiener Städtische nekretnine d.o.o. u svrhu osiguranja plaćanja zakupnine evidentiralo kao potraživanja za predujmove, iako je riječ o dugoročnom beskamatnom angažiranju sredstava u povezanom društvu. Također, troškove pribave odnosno marketinške usluge društvo je evidentiralo temeljem nevjerodostojne dokumentacije, čime je dovedena u pitanje visina evidentiranih troškova. U tijeku nadzora društvo je djelomično otklonilo utvrđene nepravilnosti.

Nadzorom društva za zastupanje Hrvatska-američka inicijativa d.o.o. utvrđena je upitnost iskazanog stanja u bilanci na dan 31. kolovoza 2006. godine u pogledu evidentiranja nematerijalne imovine. Međutim, društvo je po obavljenom nadzoru naknadno dostavilo dokumentaciju kojom pravda nastali poslovni događaj.

Primjena zajedničkih Uvjeta za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti i Temelnog premijskog sustava za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti u Republici Hrvatskoj

Neposrednim nadzorom, kod 12 društava za osiguranje, utvrđeno je da se društva: Allianz Zagreb d.d., Croatia osiguranje d.d., Euroherc osiguranje d.d., Jadransko osiguranje d.d., Kvarner Wiener Städtische osiguranje d.d., Sunce osiguranje d.d., Osiguranje Zagreb d.d. te Triglav osiguranje d.d. nisu pridržavala zajedničkih Uvjeta za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti i Temelnog premijskog sustava za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti u Republici Hrvatskoj. Sukladno podacima Informacijskog centra Hrvatskog ureda za osiguranje, u društvima: Croatia osiguranje d.d., Euroherc osiguranje d.d., Jadransko osiguranje d.d., Kvarner Wiener Städtische osiguranje d.d., Osiguranje Zagreb d.d. te Sunce osiguranje d.d. u kraćem roku ponovljen je neposredni nadzor. Po utvrđenim nepravilnostima, poduzete su zakonom propisane mjere protiv društava za osiguranje i odgovornih osoba u društvima za osiguranje.

5

**Mirovinska
osiguravajuća
društva**

Mirovinska osiguravajuća društva

Opis tržišta

Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo d.o.o. (u daljnjem tekstu: Raiffeisen MOD) trenutno je jedino mirovinsko osiguravajuće društvo koje djeluje u Republici Hrvatskoj. Prema dostavljenim podacima na dan 31. prosinca 2006. godine sklopljeno je 287 ugovora o mirovini, od kojih je započela isplata za 260 korisnika mirovine.

Raiffeisen MOD isplaćuje mirovine članovima obveznih i dobrovoljnih mirovinskih fondova, te mirovine temeljem izravnih jednokratnih uplata fizičkih osoba i poslodavaca za njihove zaposlenike u vrijeme njihovog umirovljenja. Visina mirovine ovisi o visini kapitaliziranih uplata doprinosa člana fonda i trajanju njezine isplate, a određuje se na temelju načela uzajamnosti i načela određenih doprinosa, ugovorom o mirovini koji zaključuje član fonda s mirovinskim osiguravajućim društvom. Mirovinsko osiguravajuće društvo može jednom korisniku (osoba koja prima mirovinu od mirovinskog osiguravajućeg društva na osnovi ugovora o mirovini) isplaćivati mirovinu ostvarenu na temelju uplata doprinosa u sklopu samo jednog obveznog mirovinskog fonda. Pritom isto mirovinsko osiguravajuće društvo može isplaćivati mirovinu ostvarenu i na temelju uplata doprinosa u sklopu jednog ili više dobrovoljnih mirovinskih fondova.

Regulatorne aktivnosti

Zakonski okvir i podzakonski akti

Zakonski okvir kojim je regulirano poslovanje i nadzor nad poslovanjem mirovinskih osiguravajućih društava određen je sljedećim zakonima: Zakonom o mirovinskim osiguravajućim društvima i isplati mirovina na temelju individualne kapitalizirane štednje²⁶ koji je u primjeni od 01. siječnja 2002. godine, Zakonom o obveznim odnosima, Zakonom o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga, Zakonom o računovodstvu, Zakonom o reviziji, koji su u primjeni od 01. siječnja 2006. godine, te Zakonom o trgovačkim društvima, čije su posljednje izmjene u primjeni od 01. siječnja 2004. godine.

Temeljem Zakona o mirovinskim osiguravajućim društvima i isplati mirovina na temelju individualne kapitalizirane štednje Agencija za nadzor mirovinskih fondova i osiguranja (pravni prednik Agencije) donijela je 11 podzakonskih akata.

Izrada prijedloga zakona

U okviru Nacionalnog programa pristupanja Republike Hrvatske Europskoj Uniji, a vezano uz vođenje pregovora za poglavlje 19. Socijalna politika i zapošljavanje, tijekom 2006. godine pod pokroviteljstvom Ministarstva gospodarstva imenovana je radna skupina za izradu izmjena i dopuna Zakona o mirovinskim osiguravajućim društvima i isplati mirovina na temelju individualne kapitalizirane štednje. Rok za donošenje izmjena i dopuna Zakona je 31. prosinca 2007. godine.

²⁶ Narodne novine 106/99, 63/00

Nadzor nad poslovanjem mirovinskih osiguravajućih društava

Tijekom 2006. godine proveden je posredni nadzor nad poslovanjem Raiffeisen MOD –a, analizom dostavljenih statističkih i financijskih izvještaja, na osnovu kojih je utvrđeno sljedeće:

Vrijednost aktive (43,9 mil. kn) društva porasla je u 2006. godini za 83,2% (u 2005. godini za 28,4%), od čega najznačajniji udio u iznosu od 39,2 mil. kn čine financijska ulaganja (od tog iznosa 83,5% čine ulaganja iz sredstava dobrovoljnog mirovinskog osiguranja). Iz sredstava tehničke pričuve dobrovoljnog mirovinskog osiguranja umanjениh za premiju budućeg razdoblja (6,7 mil. kn) u državne obveznice uloženo je 91,6%. Prikazana struktura ulaganja u skladu je sa zakonom propisanim odredbama za ulaganja, iako ovakva ulagačka politika bez diversifikacije portfelja nije povoljna sa stanovišta prinosa.

U pasivi najznačajniji udio (67,1%) čine tehničke pričuve, dok vlastita sredstva (kapital i pričuve) čine 14,8% vrijednosti pasive. Iako je gubitak iz ranijih razdoblja u iznosu od 7,7 mil. kn kao i gubitak tekuće godine u iznosu od 0,5 mil. kn uzrokovao smanjenje vlastitih sredstava na 6,5 mil. kn, a što je još uvijek iznad 5,0 mil. kn zakonom propisanog minimalnog iznosa temeljnog kapitala. Međutim, u slučaju da društvo iz poslovanja u budućim obračunskim razdobljima ostvari negativan rezultat, isto može imati za posljedicu smanjenje jamstvenog kapitala ispod minimalnog iznosa. Iz tog razloga, a zbog daljnjeg obavljanja poslovanja društvo će biti dužno povećati vlastita sredstva do zakonom tražene razine.

Ukupni prihodi ostvareni u 2006. godini porasli su za 87,6% i iznose 23,9 mil. kn, od čega su najznačajniji prihodi u iznosu od 21,3 mil. kn ostvareni u dobrovoljnom mirovinskom osiguranju s temelja doznaka mirovinskih društava i izravnih jednokratnih uplata. Međutim, rast prihoda nije bio dostatan da pokrije ukupne rashode društva koji su porasli za 59,3% i iznose 24,4 mil. kn (rashodi ostvareni u dobrovoljnom mirovinskom osiguranju s temelja ugovora o mirovini iznose 22,0 mil. kn), tako je društvo iskazalo negativan rezultat (0,5 mil. kn) za poslovnu 2006. godinu.

6

Leasing

Leasing

Uvod

Tržište leasinga u Republici Hrvatskoj, počelo se intenzivnije razvijati od 1997. godine, a sve do donošenja Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga u studenome 2005. godine odnosno do 01. siječnja 2006. godine kada je započela s radom Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga i donošenja Zakona o leasingu²⁷, djelatnost leasinga u Republici Hrvatskoj nije bila ni sustavno nadzirana niti zakonodavno regulirana.

Hrvatska narodna banka je od lipnja 2003. godine za potrebe sastavljanja statističkih izvještaja, započela sa sustavnim prikupljanjem financijskih podataka o poslovanju leasing društva. U međuvremenu je tržište leasinga u Republici Hrvatskoj višestruko poraslo. Prema podacima HNB-a, ukupna aktiva 37 leasing društva na dan 31. prosinca 2004. godine iznosila je oko 16,5 mlrd. kn, dok je na dan 31. prosinca 2005. godine prema podacima Agencije ukupna aktiva obuhvaćenih 52 leasing društava iznosila gotovo 20,4 mlrd. kn što predstavlja povećanje ukupne aktive društva od 23,1% u odnosu na prethodnu godinu. Na dan 31. prosinca 2006. godine aktiva 57 obuhvaćenih leasing društava iznosi gotovo 27,0 mlrd. kn ili 32,2% više u odnosu na 2005. godinu. Obzirom na kontinuirani rast aktive, leasing društva postupno zauzimaju sve značajniji položaj na financijskom tržištu Republike Hrvatske. Prema podacima na dan 31. prosinca 2006. godine, 57 leasing društava zapošljavalo je 868 djelatnika, što je za 22% više u odnosu broj djelatnika zaposlenih u 2005. godini.

Od ukupnog volumena financirane vrijednosti u iznosu od 32,5 mlrd. kn, više od jedne trećine ili čak 35,3% financirane vrijednosti odnosi se na osobna vozila. Leasing gospodarskih vozila, strojeva i opreme te postrojenja čini trećinu ili 33,1% ukupno financirane vrijednosti svih aktivnih ugovora, dok se ostali dio odnosi na nekretnine, plovila i ostale objekte leasing/zajma.

Promatrajući vlasničku strukturu leasing društava temeljem upisanog temeljnog kapitala u sudski registar na dan 31. prosinca 2006. godine, evidentno da je od 57 leasing društva, čak 39 društva u neposrednom je vlasništvu nerezidenata, dok se taj broj posredno²⁸ i neposredno promatrajući strukturu temeljnog kapitala, doseže broj od 49 društava ili 85,9% svih obuhvaćenih leasing društava u stranom vlasništvu i to u pretežitom većinskom vlasništvu inozemnih banaka te s njima povezanim društvima.

²⁷ Narodne novine 135/06

²⁸ Posredno vlasništvo leasing društva podrazumijeva porijeklo temeljnog kapitala matice.

Opći podaci

Na financijskom tržištu u Republici Hrvatskoj prema podacima kojima raspolaže Agencija, zabilježen je kontinuirani porast broja registriranih društva koja provode poslove leasinga, odnosno obavljaju djelatnost operativnog i financijskog leasinga, a što pokazuju i sljedeći podaci:

Tablica 40. Broj obuhvaćenih leasing društava po godinama, na dan 31.12.

	2003.	2004.	2005.	2006.
Broj obuhvaćenih leasing društava	35	37	52	57

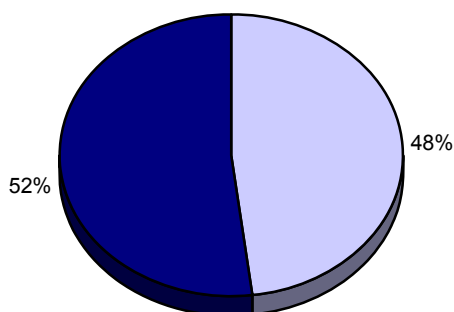
Izvor: HNB (2003. i 2004.), HANFA (2005. i 2006.)

Ukoliko se sva obuhvaćena leasing društva grupiraju prema vlasništvu, u Republici Hrvatskoj na dan 31. prosinca 2006. godine, posluje 8 leasing grupa²⁹ unutar kojih posluje 38 leasing društava, dok preostalih 19 leasing društava posluje samostalno.

Od ukupno obuhvaćenih 57 leasing društava, 39 društava je u direktnom vlasništvu nerezidenata, dok se samo 8 leasing društava nalazi u vlasništvu rezidenata. Međutim, promatrajući društva grupirana po posrednom i neposrednom vlasništvu, od ukupnog broja društava čak 49 društava nalazi se u vlasništvu nerezidenata a što je razvidno iz sljedećega grafičkoga prikaza.

Grafikon 30. Temeljni kapital djelatnosti leasinga po porijeklu kapitala na dan 31.12.2006. godine

□ Temeljni kapital u vlasništvu rezidenata ■ Temeljni kapital u vlasništvu nerezidenata

Izvor: HANFA

Prema podacima iz Agregirane bilance stanja djelatnosti leasinga na dan 31. prosinca 2006. godine, udio stranoga kapitala u ukupno upisanom temeljnom kapitalu djelatnosti leasinga iznosi 51,9%, dok se 48,1% odnosi na temeljni kapital u vlasništvu rezidenata. U ukupnom temeljnom kapitalu rezidenata, udio upisanoga temeljnoga kapitala

²⁹ Leasing grupa predstavlja 2 i/ili više leasing društava registriranih kod nadležnog Trgovačkog suda u Republici Hrvatskoj te povezanih u smislu vlasništva

Croatia leasinga d.o.o. iznosi 49,2% ukupnoga temeljnoga kapitala rezidenata cjelokupne djelatnosti.

Struktura portfelja djelatnosti leasinga

Na dan 31. prosinca 2006. godine prema podacima prikupljenim od 57 leasing društva aktivnih je 134.102 ugovora što je za 19,1% više nego u poslovnoj 2005. godini. Najveći porast bilježe ugovori o operativnom leasingu kojih je za 24,7% više u odnosu na 2005. godinu. Financirana vrijednost aktivnih ugovora na dan 31. prosinca 2006. godine iznosi 32,5 mlrd. kn i viša je za 30,0% u odnosu na prethodnu poslovnu godinu a na što je u najvećem dijelu utjecao porast ugovora o financijskom leasingu, čija financirana vrijednost na dan 31. prosinca 2006. godine iznosi 12,4 mlrd. kn i koja je veća za 31,6% od iskazanog iznosa u 2005. godini. Usporedba stanja aktivnih ugovora prikazana je u sljedećoj tabeli.

Tablica 41. Struktura aktivnih ugovora djelatnosti leasinga na dan 31.12.2006. i 31.12.2005. godine³⁰

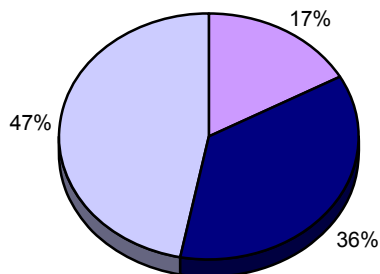
	Broj aktivnih ugovora			Financirana/ugovorena vrijednost ³¹ aktivnih ugovora		
	31.12.2006.	31.12.2005.	Indeks 2006./2005.	31.12.2006.	31.12.2005.	Indeks 2006./2005.
Operativni leasing	63.613	51.032	124,65	11.968.845.607	9.337.835.972	128,18
Financijski leasing	47.975	39.336	121,96	12.360.554.831	9.396.325.242	131,55
Zajam	22.514	22.201	101,41	8.126.518.472	6.234.123.838	130,36
UKUPNO	134.102	112.569	119,13	32.455.918.910	24.968.285.052	129,99

Izvor: HANFA

U strukturi aktivnih ugovora na dan 31. prosinca 2006. godine najveći udio se odnosi na ugovore u operativnom leasingu koji čine 47,4% svih aktivnih ugovora, dok se na ugovore o financijskom leasingu odnosi se 35,8%, dok se čak 16,8% svih aktivnih ugovora cjelokupne djelatnosti leasinga na dan 31. prosinca 2006. godine odnosilo na ugovore o zajmu, a koje ugovore stupanjem na snagu Zakonom o leasingu, leasing društva ne smiju sklapati, odnosno ne smiju odobravati kredite niti odobravati zajmove.

Grafikon 31. Struktura broja zaključenih ugovora na dan 31.12.2006. godine

■ Operativni leasing ■ Financijski leasing □ Zajam

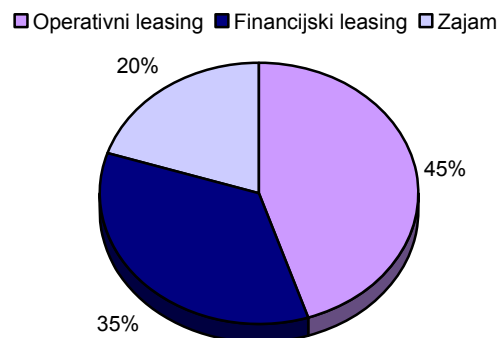
Izvor: HANFA

³⁰ Nerevidirani Izvještaj leasing društava (TMSI-LD) na dan 31.12.2006. godine

³¹ Financirana/ugovorena vrijednost ugovora predstavlja kod ugovora o operativnom leasingu zbroj svih obroka kroz vrijeme trajanja najma dok kod financijskog leasinga i zajma taj se iznos odnosi na ugovoreni iznos s kojim leasing društvo financira primatelja leasinga/zajma.

Broj aktivnih ugovora u ukupnom portfelju cjelokupne djelatnosti leasinga na dan 31. prosinca 2005. godine iznosi 112.569 ugovora, od koji se čak 19,7% odnosi na ugovore o zajmu, dok su i nadalje najzastupljeniji s 45,3% ugovori o operativnom leasingu a što je razvidno iz grafičkog prikaza.

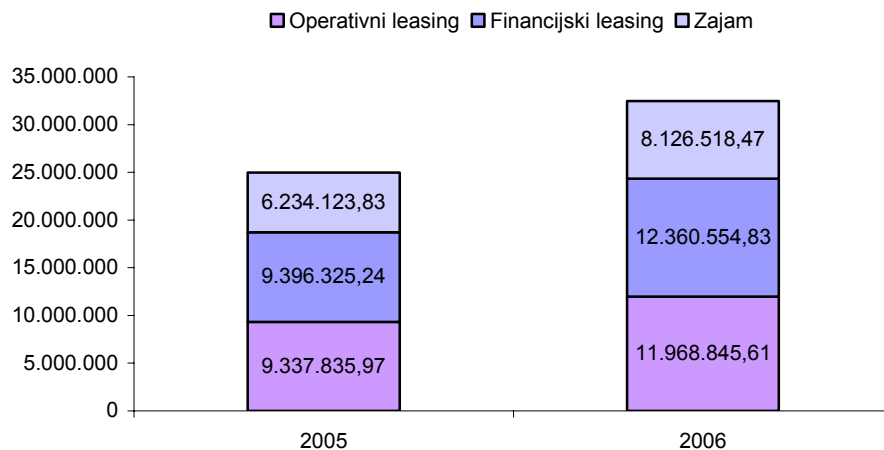
Grafikon 32. Struktura broja zaključenih ugovora na dan 31.12.2005. godine

Izvor: HANFA

Nastavno se daje usporedni tabelarni prikaz zastupljenosti financijskog i operativnog leasinga kao i zajmova u ukupno financiranoj/ugovorenoj vrijednosti na dan 31. prosinca 2006. i 31. prosinca 2005. godine.

Grafikon 33. Usporedba vrijednosti financiranih/ugovorenih aktivnih ugovora 2005. i 2006. godine (u 000 kn)

Izvor: HANFA

Promatrajući kretanje broja, strukture i financirane vrijednosti novo-zaključenih ugovora o leasingu u razdoblju od 01.01. - 31.12.2006. godine, evidentno je 54.344 novih ugovora što je za 23,9% više u odnosu na poslovnu 2005. godinu, dok je financirana vrijednost/vrijednost ugovora zaključenih u istom razdoblju iznosila 13,3 mlrd. kn, što je više za 39,9% u odnosu na vrijednost zaključenih ugovora tijekom 2005. godine. Iako je broj sklopljenih ugovora o zajmu u 2006. godini manji u odnosu na broj zaključenih ugovora o zajmu tijekom 2005. godine, vidljivo je da je financirana vrijednost ugovora o zajmu odobrenih tijekom 2006. godine veća za čak 60,2% u odnosu na prethodnu 2005. godinu, što govori o povećanom volumenu odobrenih zajmova u 2006., a prije stupanja na snagu

Zakona o leasingu, kojim je određeno da leasing društva ne smiju više odobravati zajmove i kredite. Nastavno se daje prikaz usporednih podataka za 2005. i 2006. godinu.

Tablica 42. Broj, struktura i financirana vrijednost ugovora ³²

	Broj zaključenih ugovora			Vrijednost/Financirana vrijednost zaključenih ugovora		
	2006.	2005.	Indeks 2006/2005	2006.	2005.	Indeks 2006/2005
Operativni leasing	29.153	22.618	128,89	4.934.717.676	3.585.547.208	137,63
Financijski leasing	19.400	15.417	125,84	5.129.880.772	3.902.079.030	131,47
Zajam	5.791	5.843	99,11	3.279.550.518	2.047.856.419	160,15
UKUPNO	54.344	43.878	123,85	13.344.148.966	9.535.482.657	139,94

Izvor: HANFA

Struktura portfelja djelatnosti leasinga prema objektima leasinga/zajma

U odnosu na vrstu objekta leasinga, najveći broj ili čak 69,4% aktivnih ugovora na dan 31. prosinca 2006. godine se odnosi na osobne automobile, gospodarska vozila 19,1% dok strojevi i oprema čine 8,0% svih aktivnih ugovora. Na dan 31. prosinca 2005. godine broj aktivnih ugovora u najvećem dijelu se odnosi na osobne automobila 68,4%, udio gospodarskih vozila iznosi 20,2%, dok se preostali dio odnosi na strojeve i opremu.

Tablica 43. Broj svih aktivnih ugovora djelatnosti leasinga prema objektima leasinga/zajma ³³

Objekt leasinga/zajma	Broj aktivnih ugovora na dan				
	31.12.2006.	Udio	31.12.2005.	Udio	Indeks 2006./2005.
Osobni automobili	93.012	69%	76.969	68%	120,84
Gospodarska (teretna + prijevozna) vozila	25.565	19%	22.729	20%	112,48
Strojevi i oprema	10.667	8%	9.451	9%	112,87
Postrojenja	59	0%	54	0%	109,26
Nekretnine	1.274	1%	897	1%	142,03
Plovila	1.539	1%	1.147	1%	134,18
Ostalo	1.986	2%	1.324	1%	150,00
UKUPNO	134.102	100%	112.571	100%	119,13

Izvor: HANFA

Analizom strukture financirane/ugovorene vrijednosti svih aktivnih ugovora razvrstanih po objektima leasinga/zajma, razvidno je da je na dan 31.12.2006. godine najveći udio ili 35,3% ukupne vrijednosti aktivnih ugovora za leasing/zajam osobnih automobila.

³² Nerevidirani Izvještaj leasing društava (TMSI-LD) na dan 31.12.2006. godine

³³ Nerevidirani Izvještaj leasing društava (TMSI-LD) na dan 31.12.2006. godine

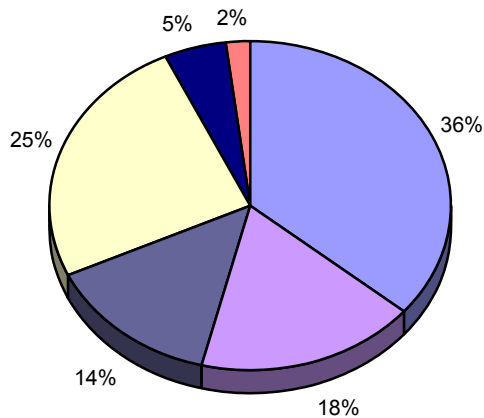
Tablica 44. Financirana/ugovorena vrijednost svih zaključenih ugovora ³⁴

Objekt leasinga/zajma	Financirana/ugovorena vrijednost aktivnih ugovora na dan				
	31.12.2006.	Udio	31.12.2005.	Udio	Indeks 2006./2005.
Osobni automobili	11.454.086.650	35%	8.875.217.136	39%	129,06
Gospodarska (teretna + prijevozna) vozila	5.989.812.303	19%	4.973.775.565	22%	120,43
Strojevi i oprema	4.684.137.792	14%	3.511.603.210	16%	133,39
Postrojenja	61.749.099	0%	53.041.633	0%	116,42
Nekretnine	8.082.322.266	25%	4.003.226.555	18%	201,90
Plovila	1.593.554.312	5%	886.048.487	4%	179,85
Ostalo	590.256.488	2%	333.327.659	1%	177,08
UKUPNO	32.455.918.910	100%	22.636.240.245	100%	143,38

Izvor: HANFA

Nadalje, po visini financirane vrijednosti slijede ugovori za leasing/zajam nekretnina s 24,90%, te gospodarska vozila s 18,46% financirane/ugovorne vrijednosti svih aktivnih ugovora djelatnosti leasinga na dan 31. prosinca 2006. godine. Nastavno se daje usporedni grafički prikaz financirane/ugovorene vrijednosti ugovora po objektima leasinga/zajma.

Grafikon 35. Financirana vrijednost aktivnih ugovora na dan 31.12.2006. godine

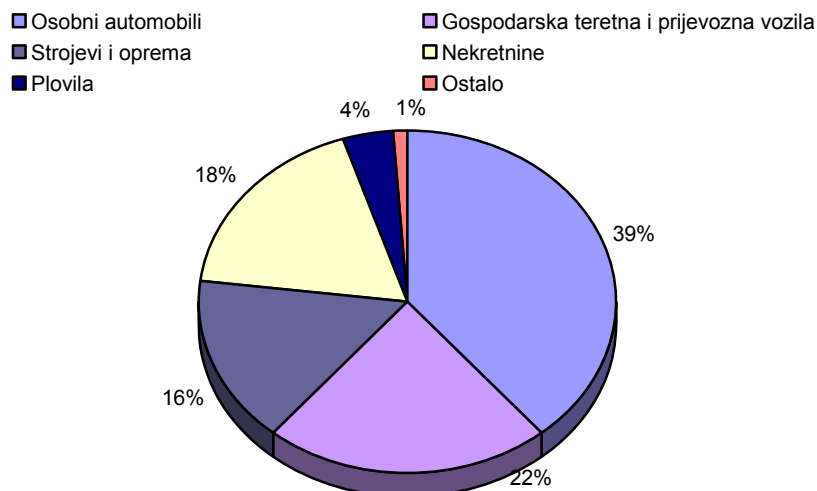

Izvor: HANFA

U strukturi ukupno financirane/ugovorene vrijednosti aktivnih ugovora na dan 31. prosinca 2006. godine po objektima leasinga, najveći udio ili 36,2% se odnosi na financiranu vrijednost ugovora o leasingu/zajmu za osobna vozila, a slijede nekretnine s ukupno financiranom/ugovorenom vrijednošću od 24,9%, te gospodarska vozila s udjelom od 18,5%.

³⁴ Nerevidirani Izvještaj leasing društava (TMSI-LD) na dan 31.12.2006. godine

Grafikon 36. Financirana vrijednost aktivnih ugovora na dan 31.12.2005. godine

Izvor: HANFA

Tijekom 2006. godine, zaključeno je ukupno 54.344 ugovora o leasingu i zajmu od čega se 38.627 ugovora odnosi na leasing/zajam osobnih vozila, dok se 9.440 ili 17,4% svih novo-zaključenih ugovora u 2006. godini odnosi na gospodarska vozila. Gotovo ista struktura broja novo-zaključenih ugovora bila je i u 2005. godini i to kako slijedi u tablici.

Tablica 45. Broj i struktura ugovora zaključenih u razdoblju 2005. i 2006. godine³⁵

Objekt leasinga	Broj zaključenih ugovora u razdoblju				
	2006.	Udio	2005.	Udio	Indeks 2006./2005.
Osobni automobili	38.627	71%	30.837	70%	125,26
Gospodarska (teretna + prijevozna) vozila	9.440	18%	7.883	18%	119,75
Strojevi i oprema	3.831	7%	3.474	8%	110,28
Postrojenja	10	0%	14	0%	71,43
Nekretnine	506	1%	309	1%	163,75
Plovila	655	1%	460	1%	142,39
Ostalo	1.275	2%	901	2%	141,51
UKUPNO	54.344	100%	43.878	100%	123,85

Izvor: HANFA

Najveći rast od čak 63,8% u broju zaključenih ugovora u 2006. u odnosu na 2005. godinu odnosi se na nekretnine, potom slijede plovila sa rastom od 42,4% u ukupnom broju zaključenih ugovora tijekom poslovne 2006. godini.

Tijekom 2006. godine zaključeno je ugovora u ukupnoj vrijednosti od 13,3 mlrd. kn, u kojemu u najvećem dijelu sudjeluje vrijednost ugovora za osobna vozila s iznosom od 4,7 mlrd. kn ili 35,1%, dok vrijednost ugovora za leasing/zajam nekretnina sudjeluje u iznosu od 3,9 mlrd. kn ili 29,3%, dok su najmanje zastupljeni zaključeni ugovori za leasing/zajam postrojenja, a što je razvidno iz sljedećeg pregleda.

³⁵ Nerevidirani Izvještaj leasing društava (TMSI-LD) na dan 31.12.2006. godine

Tablica 46. Financirana/vrijednost ugovora zaključenih u razdoblju 01.01. - 31.12.2006. i 01.01. - 31.12.2005.³⁶ godine

Objekt leasinga	Vrijednost/Financirana vrijednost zaključenih ugovora u razdoblju				
	2006.	Udio	2005.	Udio	Indeks
Osobni automobili	4.681.769.027	35%	3.568.799.204	38%	131,19
Gospodarska (teretna + prijevozna) vozila	2.288.044.718	17%	1.786.259.938	19%	128,09
Strojevi i oprema	1.526.196.759	12%	1.268.772.996	13%	120,29
Postrojenja	8.743.964	0%	12.287.707	0%	71,16
Nekretnine	3.905.711.810	29%	2.132.532.378	22%	183,15
Plovila	683.715.280	5%	542.977.027	6%	125,92
Ostalo	249.967.408	2%	223.853.406	2%	111,67
UKUPNO	13.344.148.966	100%	9.535.482.656	100%	139,94

Izvor: HANFA

Tijekom 2005. godine struktura vrijednosti novo-zaključenih ugovora bila je gotovo istovjetna u odnosu na 2006. godinu. Naime, vrijednost ugovora za leasing osobnih automobila i nekretnina je najviša, a potom slijede gospodarska vozila, dok su postrojenja zastupljena s najnižom vrijednošću novo-zaključenih ugovora o leasingu/zajmu.

Imovina, kapital i obveze

Aktiva

Ukupna aktiva leasing društava na dan 31. prosinca 2006. godine iznosi 27,0 mlrd. kn i veća je za 6.564.988.947 kuna ili 32,2% od aktive iskazane za 2005. godinu. Nastavno se daje tabelarni pregled i grafički prikaz rasta ukupne aktive leasing društava po godinama kako slijedi iz tablice.

Tablica 47. Ukupna aktiva leasing društava na dan 31.12. (u mil. kn)

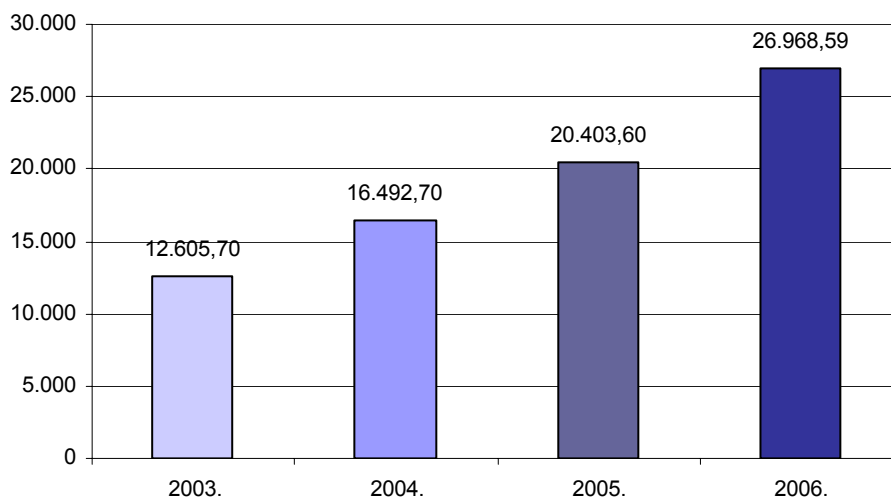
Opis	2003.	2004.	Indeks 2004./2003.	2005.	Indeks 2005./2004	2006.	Indeks 2006./2005.
UKUPNO	12.605,70	16.492,70	130,84	20.403,60	123,71	26.968,59	132,18
Obuhvaćeno društava	35	37		52		57	

Izvor: HNB (2003. i 2004.), HANFA (2005..i 2006.)

U odnosu na aktivu iskazanu za 2003. godinu, ukupna aktiva leasing društava u Republici Hrvatskoj u 2006. godini više se no udvostručila tj. veća je za 113,9% ili za čak 14,4 mlrd. kn.

³⁶ Nerevidirani Izvještaj leasing društava (TMSI-LD) na dan 31.12.2006. godine

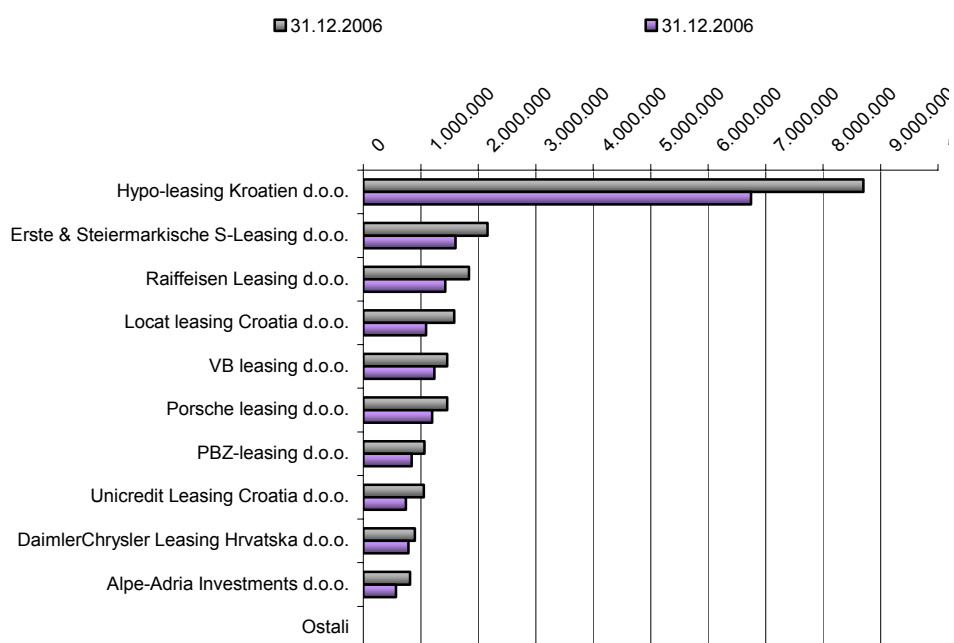
Grafikon 37. Ukupna imovina leasing društava na dan 31.12. (u mil. kn)

Izvor: HANFA

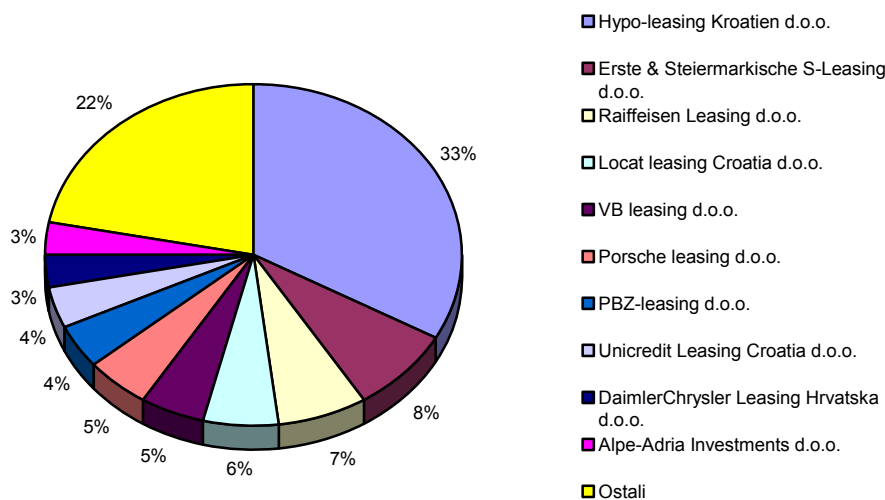
U odnosu na ukupno iskazanu imovinu leasing društava u poslovnoj 2006. godini u najvećem dijelu odnosno u iznosu od 8,7 mlrd. kn ili 32,3% zastupljeno je leasing društvo Hypo leasing Kroatien d.o.o., nadalje slijede leasing društva Erste&Steiermerkische S-Leasing d.o.o. s aktivom od 2,2 mlrd. kn ili 8,0%, Raiffeisen Leasing d.o.o. s aktivom od 1,8 mlrd. kn ili 6,8% ukupne aktive djelatnosti leasinga u 2006. godini. Nastavno se daje rang lista i grafički prikaz deset leasing društava s udjelom u ukupnoj imovini za 2006./2005. godinu.

Grafikon 38. Ukupna imovina 10 najvećih leasing društava u 000 kn

Izvor: HANFA

Grafikon 39. Udio imovine 10 najvećih leasing društava u ukupnoj imovini djelatnosti leasinga na dan 31.12.2006. godine

Izvore: HANFA

Kamatonosna aktiva djelatnosti leasinga

Kamatonosna aktiva leasing društva obuhvaća imovinu koja za leasing društvo predstavlja osnovu za ostvarivanje prihoda iz obavljanja poslova leasinga, a sastoji se od: materijalne aktive dane u operativni leasing, danih dugotrajnih zajmova, dugotrajna potraživanja po osnovi financijskog leasinga, kratkotrajna potraživanja po osnovi operativnog leasinga, kratkotrajna potraživanja po osnovi financijskog leasinga te danih kratkotrajnih zajmova.

Ukupna kamatonosna aktiva leasing društava na dan 31. prosinca 2006. godine iznosi 23,4 mlrd. kn i veća je za 26,5% u odnosu na kamatonosnu aktivu iskazanu za poslovnu 2005. godinu. Rast kamatonosne aktive manji je od rasta ukupne aktive koja je povećana za 32,2% u odnosu na prethodnu poslovnu godinu, dok su ostale stavke aktive veće za 86,8% u odnosu na 2005. godinu, a što je razvidno iz tabelarnog pregleda.

Tablica 48. Kamatonosna aktiva djelatnosti leasinga na dan 31.12.2006. i 31.12.2005. ³⁷ godine (u kn)

	31.12.2006	Udio u ukupnoj aktivi	31.12.2005.	Indeks 2006./2005.
Ukupna kamatonosna aktiva	23.390.701.633	86,73%	18.488.009.240	126,52
Ostale stavke aktive	3.577.889.392	13,27%	1.915.592.838	186,78
UKUPNA AKTIVA	26.968.591.025	100,00%	20.403.602.078	132,18

Izvor: HANFA

Kamatonosna aktiva čini 86,7% ukupne aktivne, dok se preostalih 13,3% odnosi na ostale stavke ukupno iskazane aktive leasing društava sa stanjem na dan 31. prosinca

³⁷ Nerevidirani Izvještaj leasing društava (TMSI-LD) na dan 31.12.2006. godine

2006. godine. Visina kamatonosne aktive djelatnosti leasinga u 2006. godini prema podacima na dan 31. prosinca 2006. godine iznosi 23,4 mlrd. kn, a nastavno se daje usporedni tabelarni prikaz strukture kamatonosne aktive iskazane za poslovnu 2006./2005. godinu.

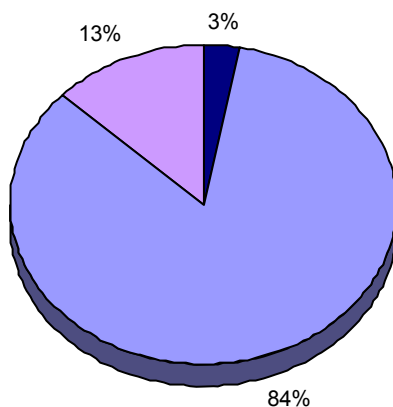
Tablica 49. Struktura kamatonosne aktive djelatnosti leasinga³⁸

Pozicija u bilanci	31.12.2006.	Udio u ukupnoj kamatonosnoj imovini	31.12.2005.	Udio u ukupnoj kamatonosnoj imovini
DUGOTRAJNA AKTIVA	22.484.433.512	96,13%	17.371.487.907	93,96%
Materijalna aktiva dana u operativni leasing	8.585.079.768	36,71%	6.786.581.572	36,71%
Dani dugotrajni zajmovi	5.351.956.268	22,88%	4.326.719.262	23,40%
Potraživanja po osnovi financijskog leasinga	8.547.397.476	36,54%	6.258.187.073	33,85%
KRATKOTRAJNA AKTIVA	906.268.121	3,87%	1.116.521.333	6,04%
Potraživanja po osnovi operativnog leasinga	217.332.796	0,93%	252.749.496	1,37%
Potraživanja po osnovi financijskog leasinga	501.363.871	2,14%	585.649.424	3,17%
Dani kratkotrajni zajmovi	187.571.454	0,80%	278.122.413	1,50%
UKUPNO KAMATONOSNA AKTIVA	23.390.701.633	100,00%	18.488.009.240	100,00%

Izvor: HANFA

Grafikon 40. Struktura aktive djelatnosti leasinga na dan 31.12.2006. godine

- Kratkotrajna kamatonosna imovina
- Dugotrajna kamatonosna imovina
- Ostale stavke aktive

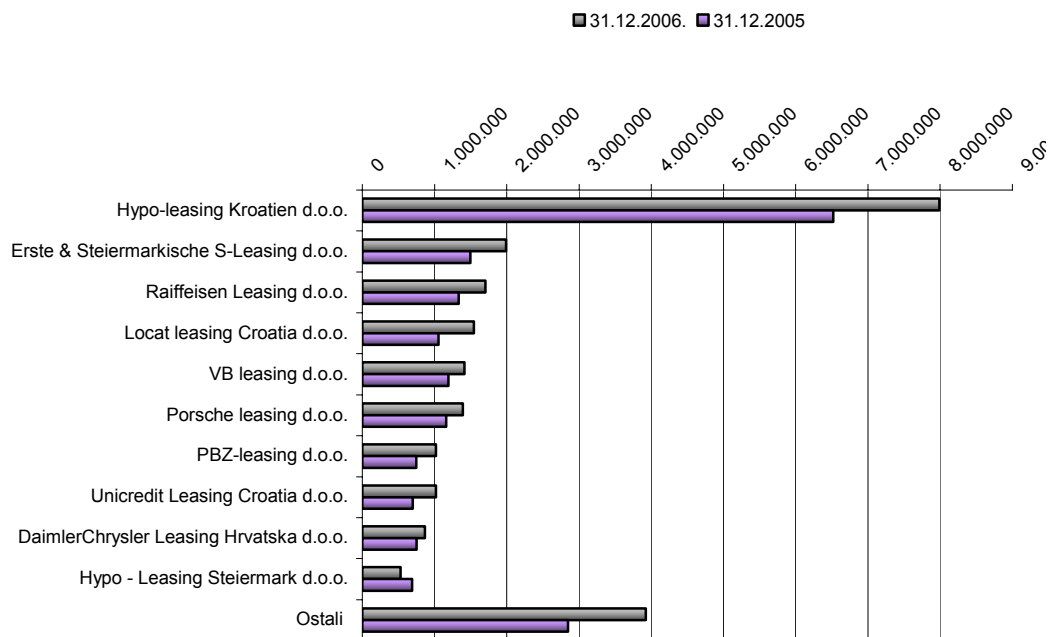

Izvor: HANFA

U odnosu na ukupno iskazanu kamatonosnu imovinu leasing društava u poslovnoj 2006. godini nastavno se daje rang lista i grafički prikaz deset leasing društava u 2006./2005 godinu.

³⁸ Nerevidirani Izvještaj leasing društava (TMSI-LD) na dan 31.12.2006. godine

Grafikon 41. 10 najvećih društava poredanih po visini kamatonosne aktive (u 000 kn)

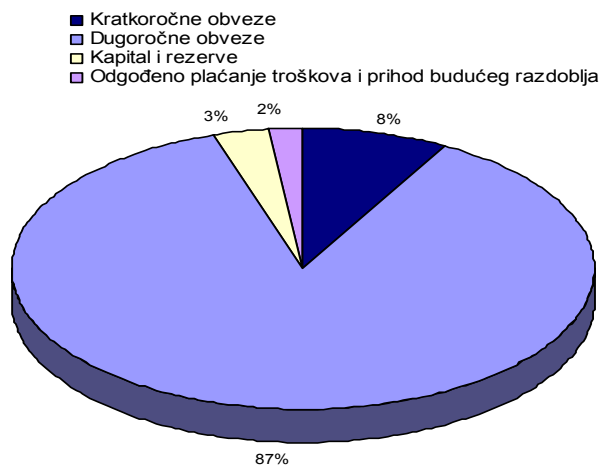

Izvor: HANFA

Pasiva

Prema strukturi pasive djelatnosti leasinga za 2006. godinu najveći dio ili 86,7% se odnosi na dugoročne obveze, dok kratkoročne obveze čine 8,4%, a vlastiti kapital leasing društava u ukupnoj pasivi sudjeluje s neznatnih 3,2%.

Grafikon 42. Struktura pasive djelatnosti leasinga na dan 31.12.2006. godine

Izvor: HANFA

Kapital i rezerve

Ukupno iskazani iznos kapitala i rezervi svih leasing društava iznosi 865 mil. kn i sastoji se od ostalih rezervi u iznosu od 443 mil. kn te upisanog kapitala u iznosu od 380,4 mil. kn 44,2% ukupnoga kapitala i rezervi.

Tablica 50. Struktura vlastitog kapitala djelatnosti leasinga na dan 31.12.2006. i 31.12.2005.

	31.12.2006.	Udio u ukupnom kapitalu i rezervama	31.12.2005.	Udio u ukupnom kapitalu i rezervama	Indeks 2006./2005.	Apsolutna promjena (2006.-2005.)
Upisani kapital	380.419.393	44,21%	342.039.793	46,09%	111,22	38.379.600
Revalorizacijska rezerva	5.691.789	0,66%	732.602	0,10%	776,93	4.959.187
Ostale rezerve ³⁹	442.902.536	51,47%	368.478.886	49,65%	120,20	74.423.650
Zadržana dobit/preneseni gubitak	-58.418.502	-6,79%	-196.210.107	-26,44%	29,77	137.791.605
Dobit/gubitak tekuće godine	89.901.507	10,45%	227.096.451	30,60%	39,59	-137.194.945
Dobit tekuće godine	177.643.377		263.056.953		67,53	-85.413.576
Gubitak tekuće godine	-87.741.870		-35.960.502		244,00	-51.781.368
UKUPNO KAPITAL I REZERVE	860.496.723	100,00%	742.137.625	100,00%	115,95	118.359.098

Izvor: HANFA

Prenijeti gubitak iskazan u iznosu od 58,4 mil. kn u 2006. godini manji je za 70,3% u odnosu na prenijeti gubitak iskazan u 2005. godini, dok je ostvarena dobit tekuće godine cjelokupne djelatnosti leasinga iskazana u iznosu od 89,9 mil. kn i manja je za 60,4% u odnosu na dobit iskazanu u 2005. godini.

Leasing društva poredana po visini vlastitog kapitala na dan 31.12.2006. godine

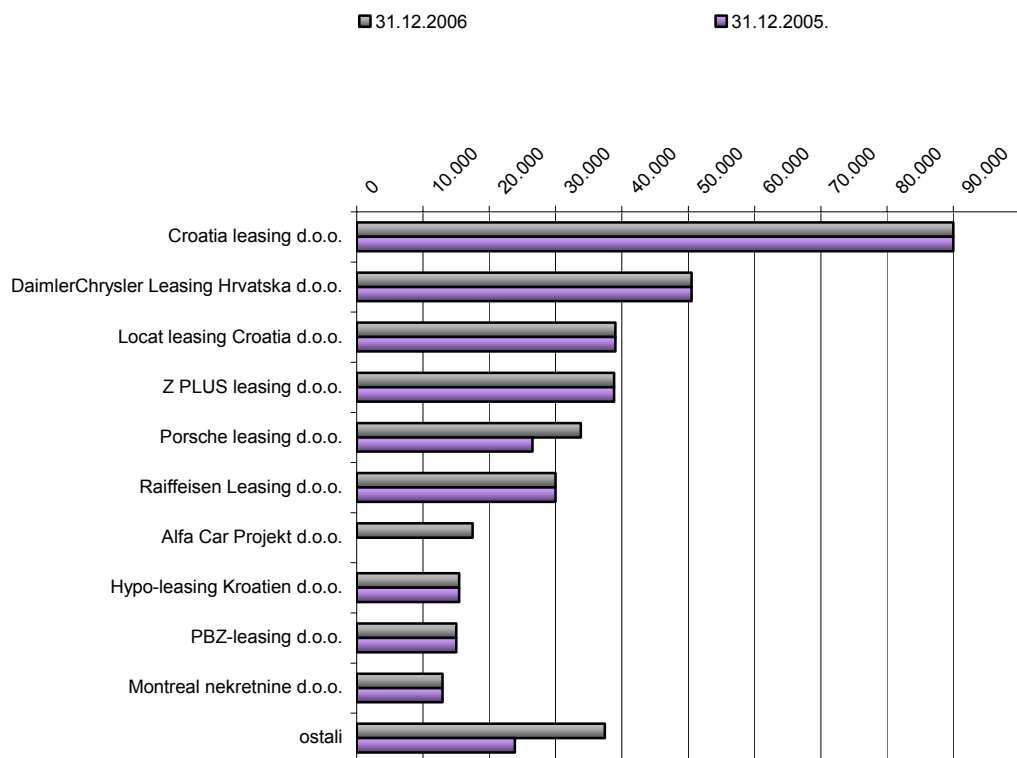
Od svih društava poredanih po visini vlastitog kapitala, čak 17 leasing društava u 2006. godini imaju iskazan gubitak iznad visine kapitala u ukupnom iznosu od 60,5 mil. kn, dok je u 2005. godini gubitak iznad visine kapitala iskazalo 14 društava u iznosu od 91,2 mil. kn što je 33,7% više u odnosu na 2006. godinu.

Zastupljenost pojedinih leasing društava u ukupnom temeljnom kapitalu djelatnosti

U odnosu na ukupno iskazan temeljni kapital u visini od 380,4 mil. kn u poslovnoj 2006. godini nastavno se daje tabelarni pregled i grafički prikaz 10 najvećih leasing društava u 2006/2005 godini.

Grafikon 43. 10 najvećih društava poredanih po visini temeljnog kapitala

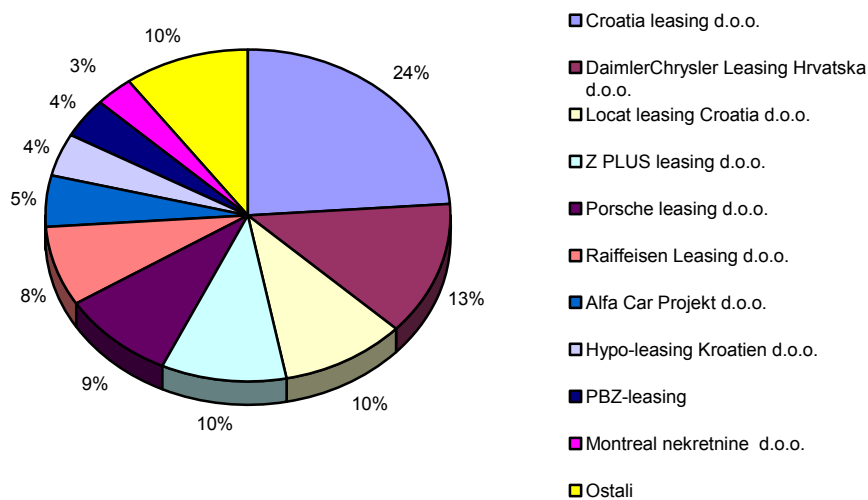
³⁹ Ostale rezerve. Vrlo raširena praksa među leasing društvima je korištenje ubrzanih amortizacijskih stopa za imovinu u operativnom leasingu pri čemu se dio duple amortizacije ne knjiži u okviru imovine, nego u okviru rezervi kapitala.

Izvor: HANFA

Najveći iznos temeljnog kapitala sa stanjem na dan 31. prosinca 2006. godine iskazala je Croatia leasing d.o.o., društvo u 100%-tnom vlasništvu Croatia osiguranja d.d., u iznosu od 90,0 mil. kn ili 24,0% ukupnog temeljnoga kapitala djelatnosti leasinga. Slijedi DaimlerChrysler Leasing Hrvatska d.o.o. s 50,5 mil. kn ili 13,0% ukupnog temeljnoga kapitala, te Locat leasing d.o.o. s 39,0 mil. kn ili 10,0% ukupnog temeljnoga kapitala djelatnosti leasinga.

Grafikon 44. 10 najvećih društava u ukupnom temeljnom kapitalu djelatnosti leasinga na dan 31.12.2006. godine

Izvor: HANFA

Od ukupno 57 leasing društava, 35 društava ima upisani temeljni kapital manji od 1 mil. kn, odnosno manje od najnižeg iznosa temeljnoga kapitala propisanog Zakonom o leasingu. Društva koja obavljaju poslove leasinga, visinu temeljnoga kapitala kao i cjelokupno poslovanje, dužna su uskladiti s odredbama Zakona o leasingu najkasnije do 21. lipnja 2007. godine.

Obveze

Obveze iskazane na dan 31. prosinca 2006. godine na nivou djelatnosti leasinga iznose 26,1 mlrd. kn, a sastoje se od dugoročnih obveza u iznosu 22,4 mlrd. kn ili 89,5%, kratkoročnih obveza u iznosu 2,3 mlrd. kn ili 8,7% i odgođenog plaćanja troškova i prihoda budućeg razdoblja u iznosu 466,0 mil. kn ili 1,8% ukupnih obveza.

Ukupne obveze bilježe rast u iznosu od 6,4 mlrd. kn ili 32,8% u odnosu na prethodno razdoblje. Od ukupno iskazanih obveza, dugoročne obveze veće su za 5,6 mlrd. kn ili 31,6%, kratkoročne obveze su veće za 700,0 mil. kn ili 44,5% dok je odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja veće za 129,1 mil. kn, odnosno 38,3% u odnosu na prethodno razdoblje, a prikazano je u pregledu kako slijedi.

Tablica 51. Struktura obveza djelatnosti leasinga na dan 31.12.2006. i 31.12.2005.⁴⁰ godine (u kn)

Opis	31.12.2006.	Udio u ukupnim obvezama	31.12.2005.	Indeks 2006./2005.	Apsolutno promjena 2006.-2005.
Dugoročne obveze	23.367.423.151	89,50%	17.749.954.578	131,65	5.617.468.573
Kratkoročne obveze	2.274.685.011	8,71%	1.574.636.045	144,46	700.048.966
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	465.986.140	1,79%	336.873.830	138,33	129.112.310
UKUPNE OBVEZE	26.108.094.302	100,00%	19.661.464.453	132,79	6.446.629.849

Izvor: HANFA

Grafikon 45. Struktura obveza djelatnosti leasinga na dan 31.12.2006. godine

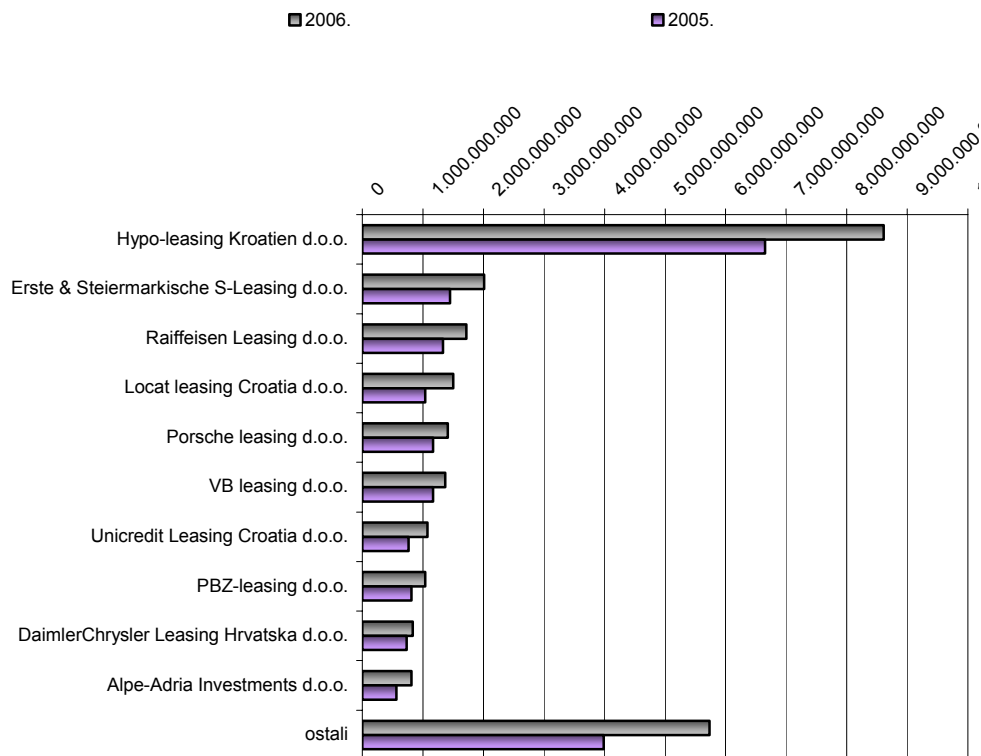

Izvor: HANFA

⁴⁰ Nerevidirani Izvještaj leasing društava (TMSI-LD) na dan 31.12.2006. godine

Nastavno se daje pregled deset najvećih leasing društava po visini obveza.

Grafikon 46. 10 najvećih leasing društava po visini obveza (u kn)

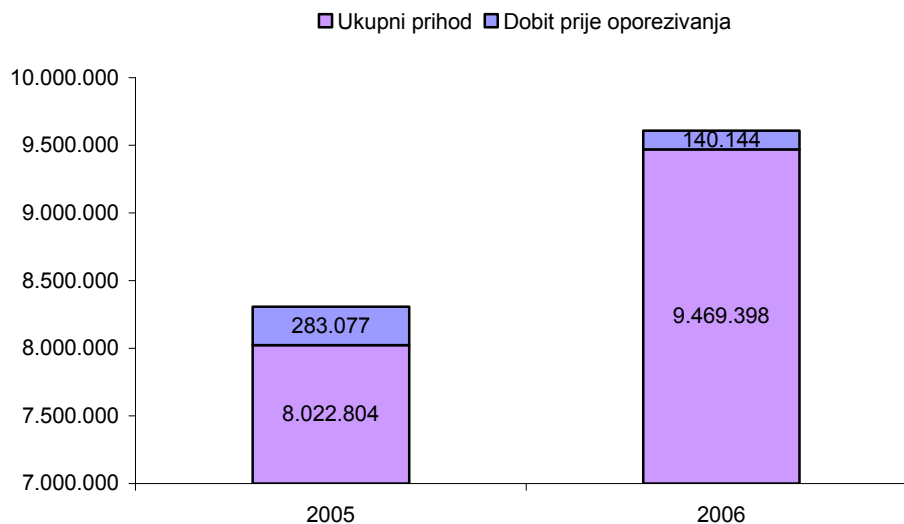
Izvor: HANFA

Na dan 31. prosinca 2006. godine obveze 10 najvećih leasing društava u odnosu na ukupno iskazane obveze iznose 20,4 mlrd. kn kuna ili 78,0%, dok obveze preostalih 47 društava iznose 5,7 mlrd. kn ili 21,9% u odnosu na ukupno iskazane obveze na nivou cjelokupne djelatnosti leasinga.

REZULTAT POSLOVANJA

U poslovnoj 2006. godini na razini djelatnosti leasinga ostvaren je ukupan prihod u iznosu od 9,5 mlrd. kn, što predstavlja povećanje od 1,4 mlrd. kn ili 18,0%, dok su ukupni rashodi iskazani u iznosu od 9,3 mlrd. kn a što je više za 1,6 mlrd. kn ili 21,0% u odnosu na prethodnu godinu. Prema navedenom ukupni prihodi bilježe sporiji rast od ukupnih rashoda. Nastavno se daje usporedni prikaz udjela dobiti prije oporezivanja u ukupno ostvarenim prihodima za 2006./2005. godinu.

Grafikon 47. Udio dobiti prije oporezivanja u ostvarenim ukupnim prihodima na dan 31.12.2006. i 31.12.2005. godine

Izvor: HANFA

U strukturi ukupnih prihoda najveći rast bilježe prihodi ostvareni po osnovi obavljanja poslova financijskog leasinga i to u visini od 28,3%, nadalje rast bilježe i prihodi ostvareni po osnovi obračunatih kamata, provizija i naknada za 20,2% u odnosu na prethodnu poslovnu godinu, dok su ostali poslovni prihodi manji za 13,8% u odnosu na 2005. godinu. U nastavku se daje usporedni prikaz strukture prihoda za 2006./2005.godinu.

Tablica 52. Ukupni prihodi djelatnosti leasinga ostvareni u 2006. i 2005.⁴¹ godini

	2006.	Udio u ukupnom prihodu 2006.	2005.	Indeks 2006./2005.
Prihodi od kamata, provizija i naknada	1.038.633.575	10,97%	863.968.651	120,22
Prihod ostvaren po osnovi operativnog leasinga	2.050.327.475	21,65%	1.626.137.034	126,09
Prihod od «prodaje» po osnovi financijskog leasinga ⁴²	4.906.319.779	51,81%	3.822.817.749	128,34
Ostali poslovni prihodi	1.474.116.800	15,57%	1.709.880.664	86,21
Ukupno	9.469.397.629	100,00%	8.022.804.098	118,03

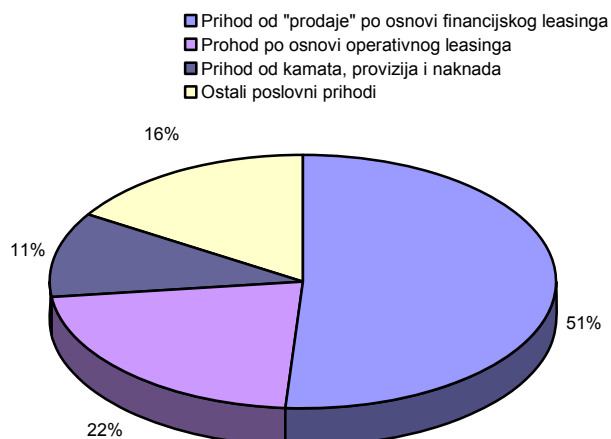
Izvor: HANFA

Prema strukturi ukupnih prihoda u 2006. godini, najveći udio čine prihodi od prodaje po osnovi financijskog leasinga od 51,8%, a slijede prihodi ostvareni po osnovi operativnog leasinga koji sudjeluju s 21,6% u ukupnom prihodu djelatnosti leasinga. Prihodi od kamata, provizija i naknada u ukupnom prihodu sudjeluju s 10,9% dok ostali poslovni prihodi sudjeluju sa 15,6% u ukupnim prihodima 2006. godine.

⁴¹ Nerevidirani Izvještaj leasing društava (TMSI-LD) na dan 31.12.2006. godine

⁴² Prihod od prodaje imovine u financijskom leasingu predstavlja ukupni iznos fakturirane vrijednosti objekata leasinga, isporučenih po osnovi zaključenih ugovora o financijskom leasingu s primateljima leasinga.

Grafikon 48. Struktura ukupnog prihoda djelatnosti leasinga u 2006. godine

Izvor: HANFA

Leasing društva na nivou djelatnosti u poslovnoj 2006. godini ostvarili su rashode u ukupnom iznosu od 9,3 mlrd. kn a što je u odnosu na prethodnu poslovnu godinu više za 1,6 mlrd. kn ili 20,5%. U ukupnim rashodima, rashodi na ime troškova nabave imovine za financijski leasing sudjeluju sa 52,8%, a koji su troškovi zabilježili porast od 23,0% u odnosu na prethodnu poslovnu godinu, dok se najveći porast u 2006. godini od čak 43,2% u odnosu na poslovnu 2005. godinu na razini djelatnosti bilježe troškovi po osnovi kamata, naknada i provizija. U nastavku se daje usporedni pregled i grafički prikaz strukture ukupnih rashoda djelatnosti leasinga ostvaren u 2006./2005. godinu.

Tablica 53. Ukupni rashodi djelatnosti leasinga ostvareni u 2006. i 2005.⁴³ godine

Opis	2006.	Udio u ukupnom rashodu	2005.	Indeks 2006./2005.
Rashodi po osnovi kamata, provizija i naknada	837.334.535	8,98%	584.695.331	143,21
Trošak amortizacije aktive u operativnom leasingu	1.699.763.924	18,22%	1.424.598.101	119,32
Trošak nabave imovine za financijski leasing ⁴⁴	4.930.707.805	52,85%	4.008.826.226	123,00
Ostali poslovni rashodi	1.714.836.789	18,38%	1.553.898.217	110,36
Rezerviranja za sumnjiva i sporna potraživanja	146.610.631	1,57%	167.709.533	87,42
Ukupno	9.329.253.684	100,00%	7.739.727.408	120,54

Izvor: HANFA

⁴³ Nerevidirani Izveštaj leasing društava (TMSI-LD) na dan 31.12.2006. godine

⁴⁴ Trošak nabave aktive za financijski leasing, predstavlja iznos fakturirane vrijednosti od strane dobavljača objekata leasinga, koje leasing društvo financira.

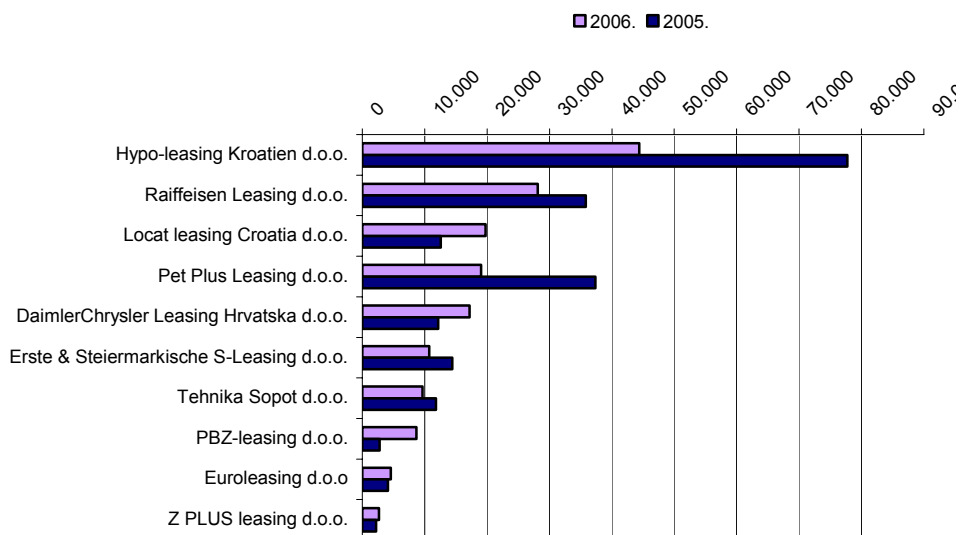
Grafikon 49. Struktura ukupnih rashoda djelatnosti leasinga ostvarenih u 2006. godini

Izvor: HANFA

Društava koja obavljaju poslove leasinga u razdoblju 01.01. - 31.12.2006. godine iskazala su na nivou djelatnosti leasinga dobit nakon oporezivanja u visini od 89,9 mil. kn, što je za 137,2 mil. kn, odnosno 60,4% manje nego u istom razdoblju prethodne poslovne 2005. godine kada je ista iskazana u visini od 227,1 mil. kn. Nastavno se daje pregled deset najvećih leasing društava prema visini ostvarene dobiti nakon oporezivanja.

Grafikon 50. Leasing društva po visini ostvarene dobiti nakon oporezivanja u 2006. godini (u 000 kn)

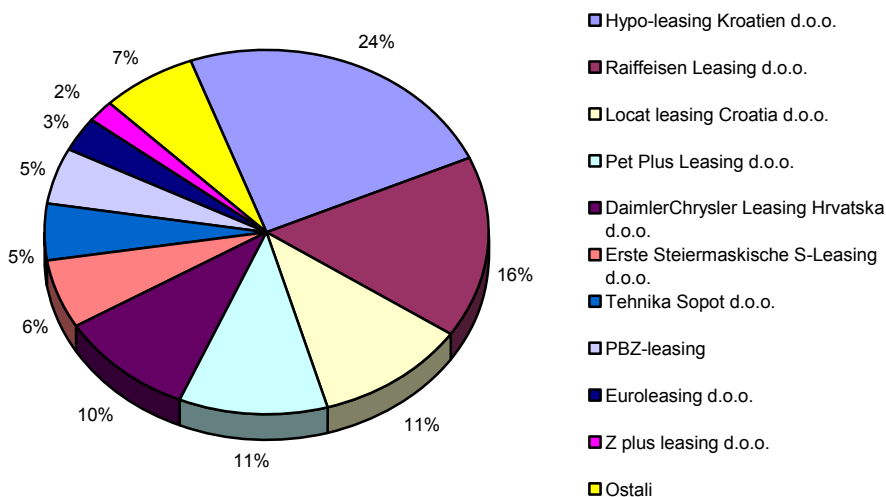

Izvor: HANFA

Od ukupnog broja leasing društava, 37 društava je ostvarilo dobit nakon oporezivanja u ukupnom iznosu od 177,6 mil. kn, u kojem iznosu u visini od 24,0% sudjeluje

Hypo leasing Kroatien d.o.o., dok Raiffeisen Leasing d.o.o. sudjeluje sa 16,0% te Locat leasing Croatia d.o.o. sa 11,0% u ukupno ostvarenoj dobiti nakon oporezivanja na nivou djelatnosti leasinga.

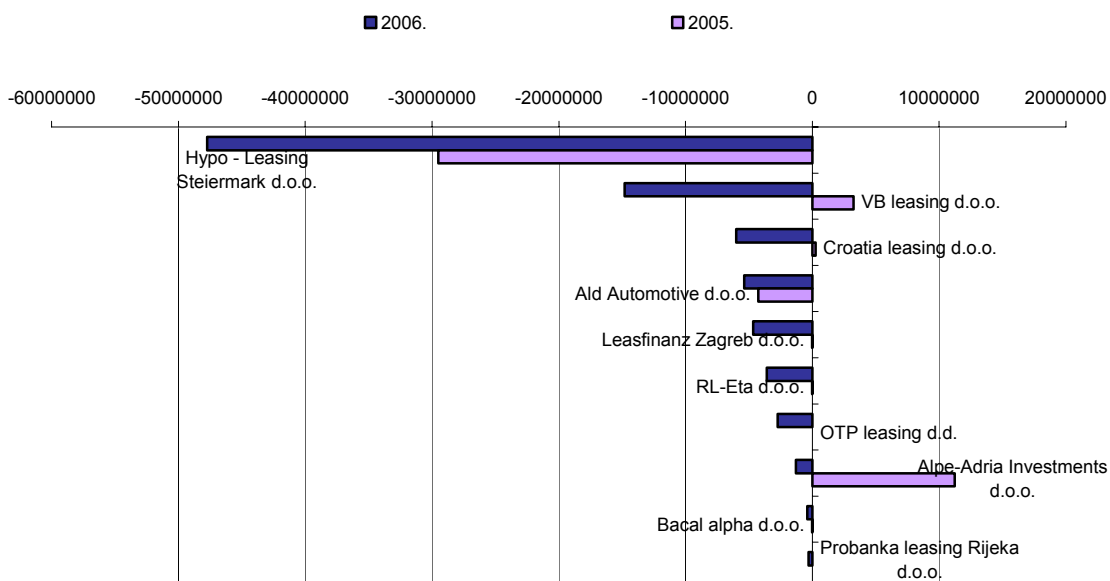
Grafikon 51. 10 najvećih društava u ostvarenoj dobiti djelatnosti leasinga u 2006. godini

Izvor: HANFA

U poslovnoj 2006. godini na nivou djelatnosti leasinga, 20 leasing društava su iskazala gubitak u iznosu od 87,7 mil. kn. Najveći gubitak u iznosu od 47,7 mil. kn ostvarilo je društvo Hypo leasing Steiermark d.o.o. što čini 54,4% od ukupno iskazanog gubitka. Nastavno se daje usporedni prikaz 10 leasing društava prema visini iskazanog gubitka u 2006./2005. godini.

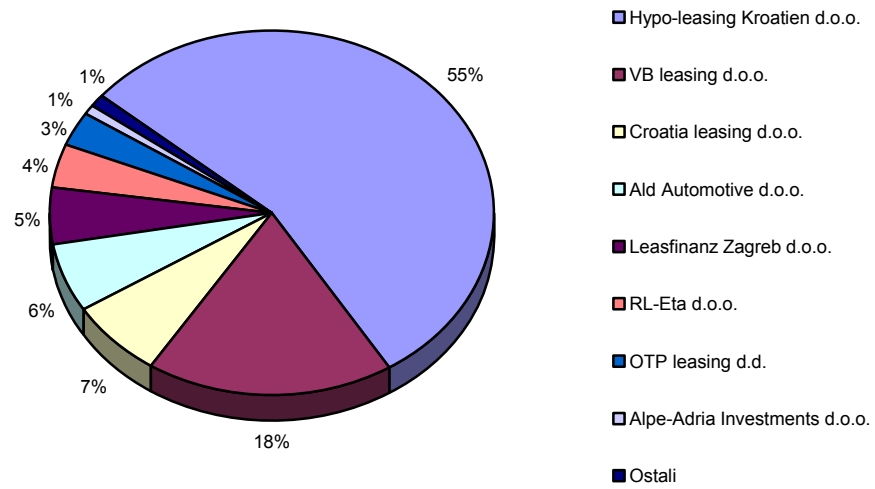
Grafikon 52. 10 najvećih leasing društava po visini iskazanog gubitka u 2006. godini (u 000 kn)

Izvor: HANFA

Visina iskazanih gubitaka 10 leasing društava u poslovnoj 2006. godini iznosi 86,8 mil. kn što čini 99,0% ukupno iskazanog gubitka na razini djelatnosti leasinga.

Grafikon 53. Udio 10 najvećih leasing društava u gubitka u 2006. godini (u %)

Izvor: HANFA

Pokazatelj solventnosti i likvidnosti djelatnosti leasinga

Pokazatelji likvidnosti

Koeficijent tekuće likvidnosti (eng. *current ratio*) predstavlja ocjenu likvidnosti i solventnosti i prikazuje raspoloživost obrtnih sredstava (kratkotrajne aktive) u odnosu na tekuće (kratkoročne) obveze. Pokazatelj tekuće likvidnosti u 2006. godini na razini djelatnosti je **0,96** što znači da je vrijednost kratkotrajne aktive manja za 4% od visine kratkoročnih obveza. Isti pokazatelj u 2005. godini iznosio je 1,24 što znači da je vrijednost kratkotrajne aktive bila veća od visine kratkoročnih obveza i što ukazuje na pogoršanje tekuće likvidnosti u 2006. godini.

Ukupno 37 društva imalo je u 2006. godini veći ili jednak koeficijent prosječnom koeficijentu tekuće likvidnosti djelatnosti, dok je u isto vrijeme 25 društava imalo manji koeficijent tekuće likvidnosti od prosječnoga.

Koeficijent trenutne likvidnosti pokazuje pokrivenost kratkoročnih obveza likvidnom kratkotrajnom aktivom, odnosno novčanim sredstvima. Ovaj pokazatelj na razini djelatnosti leasinga u 2006. godini iznosio je **0,15**, a u 2005. godini iznosio je 0,14 što je iznad granice trenutne likvidnosti.

Ukupno 32 društva imalo je veći ili jednak koeficijent prosječnom koeficijentu trenutne likvidnosti, dok je 25 društava imalo manji koeficijent trenutne likvidnosti od prosječnoga.

Pokazatelji financijske stabilnosti

Stupanj pokrića I. prikazuje stupanj samofinanciranja dugotrajne aktive tj. financiranja dugotrajne aktive iz vlastitih izvora. S gledišta stabilnosti poslovanja poželjnim se smatra što veći udio dugotrajne aktive financiran vlastitim sredstvima. Iznos pokazatelja od **0,03** u 2006. godini znači da je na razini djelatnosti leasinga jedinica dugotrajne aktive pokrivena s 0,03 jedinica vlastitog kapitala što govori o vrlo niskom stupnju samofinanciranja djelatnosti leasinga. Ovaj pokazatelj u 2005. godini iznosio je 0,04.

Ukupno 20 društava imalo je stupanj pokrića I. u 2006. godini viši ili jednak prosječnom na razini djelatnosti, a čak 37 društava ima stupanj pokrića I niži i od prosječnoga, vrlo niskoga, na nivou djelatnosti leasinga.

Stupanj pokrića II. prikazuje stupanj financiranja dugotrajne aktive iz dugoročnih izvora. Poželjnim se smatra da je dugotrajna aktiva u potpunosti financirana dugoročnim izvorima (pokazatelj = 1). Iznos pokazatelja za djelatnost iznosi **0,98** u 2006. godini i pokazuje da je na razini djelatnosti leasinga vrijednost vlastitog kapitala i dugoročnih obveza manja od dugotrajne aktive za 2%. U 2005. godini ovaj pokazatelj iznosio je 1 te se zaključuje o pogoršanju stanja financiranja dugoročne aktive iz dugoročnih izvora.

Ukupno 37 društava imalo je stupanj pokrića I. u 2006. godini viši ili jednak prosječnom na razini djelatnosti, dok u istom razdoblju 20 društava ima stupanj pokrića II, niži od prosječnoga.

Pokazatelji zaduženosti

Koeficijent (stupanj) samofinanciranja prikazuje udio vlastitih sredstava u ukupnoj imovini. S gledišta zaduženosti poželjna je što viša vrijednost ovog pokazatelja. Iznos pokazatelja od **0,03** u 2006. godini na razini djelatnosti leasinga znači da vlastiti kapital predstavlja samo 3% ukupne aktive. U 2005. godini ovaj pokazatelj iznosio je 0,04.

Ukupno 21 društvo imalo je koeficijent samofinanciranja u 2006. godini veći ili jednak od prosječnoga, a 36 društava manji koeficijent samofinanciranja od prosječnoga na nivou djelatnosti leasinga.

Koeficijent zaduženosti prikazuje stupanj udjela obveza u ukupnoj imovini. Iznos pokazatelja od **0,97** u 2006. godini znači da obveze leasing društava predstavljaju čak 97% ukupne aktive. Vidljiv je porast ovog pokazatelja, koji je u 2005. godini iznosio 0,96, a što upućuje na povećanje zaduženosti na razini djelatnosti leasinga.

Ukupno 39 društava imalo je koeficijent zaduženosti u 2006. godini veći ili jednak od prosječnoga, a 18 društava imaju manji koeficijent zaduženosti od prosječnoga na razini djelatnosti leasinga.

Pokazatelji aktivnosti

Koeficijent obrtaja ukupne aktive prikazuje učinkovitost upotrebe ukupne aktive u ostvarivanju prihoda, odnosno koliko se puta u jednoj godini aktiva pretvori u prihode. Poželjno je da koeficijent bude što veći. Iznos pokazatelja od **0,35** u 2006. godini znači da je iznos jednogodišnjih prihoda na razini djelatnosti leasinga bio manji od ukupne aktive za 65%. Vidljivo je smanjenje ovoga pokazatelja koji je u 2005. godini iznosio nešto više ili 0,39.

Ukupno 21 društvo imalo je koeficijent obrtaja ukupne imovine u 2006. godini veći ili jednak od prosječnoga, dok u isto vrijeme 36 društava ima manji koeficijent obrtaja ukupne aktive od prosječnoga na nivou djelatnosti leasinga.

Pokazatelji rentabilnosti (profitabilnosti)

Stopa povrata na ukupnu aktivu (eng. Return on Total Assets - ROA); izračunava se stavljanjem u odnos bruto dobiti s ukupnim sredstvima (aktivom). Iznos pokazatelja od **0,52%** u 2006. godini znači da je stopa povrata na ukupnu imovinu svega 0,52%, što govori da o niskoj profitabilnosti djelatnosti leasinga. Vidljivo je smanjenje ovog pokazatelja, koji je u 2005. godini iznosio 1,39%, a što ukazuje na pogoršanje stope povrata na ukupnu imovinu u 2006. Smanjenje profitabilnosti aktive u 2006. godini rezultat je smanjenja bruto dobiti uz istovremeno povećanje vrijednosti aktive.

Ukupno 19 društava imalo je ROA u 2006. godini veću ili jednaku prosječnoj, dok je u istom razdoblju 38 društava imalo nižu stopu povrata na ukupnu aktivu od prosječne na nivou djelatnosti leasinga.

Stopa povrata kapitala (eng. Return on Equity - ROE) predstavlja izračun stope povrata na vlastiti kapital. Poželjno je da pokazatelj bude što veći. Iznos pokazatelja od 10,45% u 2006. godini predstavlja stopu povrata na vlastiti kapital u tom postotku. Ovaj

pokazatelj u 2005. godini iznosio je 30,60%, što ukazuje na pogoršanje stope povrata na vlastiti kapital.

Ukupno 33 društava imalo je ROE u 2006. godini veći ili jednak prosjeku djelatnosti, dok su u isto vrijeme 24 društava iskazala nižu stopu povrata kapitala od prosječne na nivou djelatnosti leasinga.

Zbog specifičnosti u načinu financiranja djelatnosti leasinga koje se gotovo u potpunosti oslanja na tuđe izvore, i to mahom povezane inozemne banke, pogoršanje većine promatranih pokazatelja poslovanja u odnosu na prethodnu godinu, za sada ne predstavlja problem u poslovanju. Međutim, znakovito je upozorenje te potvrđuje ispravnost odluke o potrebi kontinuiranog nadzora nad poslovanjem leasing društava.

Regulatorni okvir

Osnovni zakonski propis kojim se regulira poslovanje leasing društava je Zakon o leasingu ⁴⁵ koji je stupio je na snagu 21. prosinca 2006. godine, a slijedom prijelaznih odredbi većina odredbi primjenjivat će se protekom šest mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona ili od 21. lipnja 2007. godine. Zakonom o leasingu uređuju se:

1. uvjeti za osnivanje, poslovanje i prestanak rada leasing društva,
2. ugovor o leasingu,
3. prava i obveze subjekata u poslovima leasinga,
4. financije i izvještavanje,
5. nadzor nad poslovanjem leasing društva,
6. upravljanje rizicima. Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga zadužena je za provedbu Zakona o leasingu

U dijelu upravljanja rizicima, Zakonom je određeno da leasing društvo mora imati razrađene politike i procedure za identificiranje, mjerenje i praćenje rizika kojima je izloženo u svom poslovanju, dok Agencija pravilnikom može propisati obvezu leasing društva te podružnice stranog leasing društva kriterije i način upravljanja rizicima, oblikovanje pričuva, uvjete i način upotrebe pričuva te oblik, način i rokove izvještavanja o upravljanju rizicima. Leasing društvo sastavlja i objavljuje financijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Zakonom je predviđena mogućnost propisivanja i kontnog plana za leasing društva.

Odredbe Zakona o leasingu u narednom razdoblju promijeniti će stanje na tržištu djelatnosti leasinga, prvenstveno u dijelu poslova koja leasing društva mogu obavljati, naime danom stupanja na snagu Zakona, leasing društva ne mogu odobravati kredite i zajmove što je u dotadašnjoj praksi bio uobičajeni proizvod koji je time bitno mijenjao stanje financijskog tržišta. Prema Zakonu o leasingu, leasing društvo može obavljati samo poslove financijskog i operativnog leasinga te poslove posredovanja kod prodaje, odnosno prodaje predmeta koji pripadaju leasing društvu po osnovi obavljanja poslova leasinga.

Posao financijskog leasinga, prema Zakonu o leasingu, pravni je posao u kojem primatelj leasinga u razdoblju korištenja objekta leasinga plaća davatelju leasinga naknadu koja uzima u obzir cjelokupnu vrijednost objekta leasinga, snosi troškove amortizacije tog objekta i opcijom kupnje može steći pravo vlasništva nad tim objektom leasinga po određenoj cijeni koja je u trenutku izvršenja te opcije manja od stvarne vrijednosti objekta leasinga u tom trenutku.

Zakonom o leasingu definiran je posao operativnog leasinga prema kojemu je to pravni posao u kojem primatelj leasinga u razdoblju korištenja objekta leasinga plaća davatelju leasinga određenu naknadu koja ne mora uzimati u obzir cjelokupnu vrijednost objekta leasinga, davatelj leasinga snosi troškove amortizacije tog objekta leasinga i primatelj leasinga nema određenu opciju kupnje, može se prekinuti uz određene uvjete.

⁴⁵ Narodne novine 135/06

Prema Zakonu o leasingu i strano leasing društvo može obavljati poslove leasinga na području Republike Hrvatske, ali samo preko podružnice, na osnovi odobrenja za obavljanje poslova leasinga od strane Agencije.

Veliki zaokret na leasing tržištu prema Zakonu o leasingu odnosi se na visinu temeljnog kapitala leasing društava, obzirom da je propisan minimalni iznos temeljnog kapitala koji ne može biti manji od iznosa od milijun kn (1,0 mil. kn) a koji u cijelosti mora biti uplaćen u novcu prije upisa osnivanja društva. Kako je do dana donošenja Zakona o leasingu, visina temeljnog kapitala pri osnivanju društava regulirana je odredbama Zakona o trgovačkim društvima, tako većina leasing društava u Republici Hrvatskoj ima upisani temeljni kapital u minimalno propisanom iznosu od 20.000 kuna.

Nadalje prema podacima Agencije na dan 31. prosinca 2006. od 57 leasing društava, čak 32 društvo nemaju niti jednoga djelatnika. Status uprave leasing društva reguliran je odredbama članaka 19. do 23., Zakona o leasingu, prema kojem je reguliran i status uprave leasing društva na način da broj članova uprave ne smije brojiti manje od dva člana od kojih najmanje jedan član mora imati prebivalište u Republici Hrvatskoj, dok svi članovi uprave moraju biti zaposleni u leasing društvu na puno radno vrijeme isto tako moraju imati odobrenje za člana Uprave izdanu od Agencije.

Obzirom da je odredbom članka 106. Zakonom o leasingu, propisana obveza usklađenja cjelokupnog poslovanja leasing društava s ostalim odredbama Zakona do 21. lipnja 2007. godine a isto tako propisana je i obveza ishođenja odobrenja za obavljanje poslova leasinga koje izdaje Agencija, čime će se steći preduvjeti za cjelovit uvid u sva društva koja se bave poslovima leasinga u Republici Hrvatskoj. Dana 21. lipnja 2007. godine ističe rok za usklađivanja s odredbama Zakona o leasingu, nakon čega su moguće promjene u broju leasing društva, te u vlasničkoj strukturi. Isto tako i sami poslovi leasinga kao ostali poslovi koje su do dana stupanja na snagu Zakona o leasingu, leasing društva obavljala, biti će usklađeni sa odredbama Zakona, obzirom da će leasing društva moći obavljati isključivo leasing djelatnost, a što se može odraziti na strukturu i sam broj članova uprava leasing društva u Republici Hrvatskoj.

Nadzor nad poslovanjem leasing društava

U okviru svoje nadležnosti Agencija je u tijeku poslovne 2006. godine kontinuirano provodila posredni i neposredni nadzor nad poslovanjem leasing društava.

Agencija u okviru zadataka utvrđenih Zakonom o leasingu, a na temelju dostavljenih podataka, kontrolira i analizira financijsko izvješće svakog pojedinog leasing društava u cjelini kako s aspekta obavljanja djelatnosti sukladno važećim propisima, tako i u odnosu na parametre koji određuju financijsku stabilnost društva s ciljem sagledavanja položaja leasing društava, a time i djelatnosti leasinga u cjelini.

Od listopada do prosinca 2006. godine pokrenuto je ukupno 9 postupaka neposrednog nadzora nad poslovanjem leasing društava. Cjeloviti nadzor nad poslovanjem 2 leasing društva (Alfa nekretnine d.o.o. i Beta nekretnine d.o.o.) proveden je do kraja poslovne 2006. godine, dok je neposredni nadzori nad poslovanjem započeti kod 7 leasing društava (Hypo leasing Kroatien d.o.o., Hypo centar Šibenik d.o.o., Alpe Adria Poslovodstvo d.o.o., Alpe Adria Investments d.o.o., Jadran jahte d.o.o., Croatia leasing d.o.o. i PBZ leasing d.o.o.) koji su do dana pisanja ovog izvješća i okončani.

Budući da je Zaklon o leasingu donijet 13. prosinca 2006. godine, postupci neposrednog nadzora nad poslovanjem leasing društava, pokrenuti su temeljem članka 15. stavka 1. točka 2. alineja 8. i članka 8. stavka 1. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga, a obavljani su temeljem kontrole primjene Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja te provedbe Zakona o računovodstvu⁴⁶, Zakona o trgovačkim društvima⁴⁷ te ostalih zakonskih propisa koja su i inače društva u Republici Hrvatskoj dužna primjenjivati.

⁴⁶ Narodne novine 145/05

⁴⁷ Narodne novine 111/93, 34/99, 121/99 i 118/03

Metodološke napomene

U razdoblju od 2003. do 31. prosinca 2005. godine, statističke podatke od leasing društava prikupljala je Hrvatska narodna banka, dok podatke o financijskom poslovanju leasing društava te strukturi portfelja, Agencija sustavno prikuplja na obrascima Izvješće leasing društava (TMSI-LD) od početka poslovne 2006. godine. Izvješće o stanju u djelatnosti leasinga izrađeno je na temelju obrađenih financijskih izvješća i statističkih podataka prikupljenih od 57 leasing društava.

Obuhvat podataka

Prema podacima Agencije, na dan 31. prosinca 2006. godine u Republici Hrvatskoj aktivno poslove leasinga obavlja 58 leasing društva, dok je Izvješćem obuhvaćeno 57 leasing društava. Broj registriranih društava za obavljanje financijskog i operativnog leasing daleko je veći, međutim neovisno o registriranoj djelatnosti brojna društva ne obavljaju poslove leasinga.

Točnost podataka

Ovdje obrađeni i objavljeni godišnji podaci dani su temeljem nerevidiranih Izvješća leasing društava (TMSI-LD) propisanih za potrebe statistike i nadzora od strane Agencije. Agencija sustavno prikuplja podatke od leasing društava od 30. rujna 2006. na zadanim obrascima propisanim prije donošenja Zakona o leasingu te podzakonskih propisa o sadržaju i obliku izvješćivanja Agencije. Dio obuhvaćenih leasing društava, na dan 31. prosinca 2006. godine, nije dostavilo sve podatke zatražene Izvješćem leasing društava (TMSI-LD). To se prije svega odnosi na podatke o strukturi portfelja po izvornoj ročnosti, djelatnosti, veličini transaktora. Razlozi za nepotpune i netočne podatke različiti su: od tek započetog prikupljanja podataka po zadanom obrascu, programske ograničenosti koju nije bilo moguće prevladati u kratkom vremenu pa do različitosti u načinu objavljivanja pojedinih bilančnih pozicija zbog nepostojanja jedinstvenog računskog plana za leasing društva.

7

Factoring

Factoring

Prema dostavljenim financijskim izvještajima o poslovanju za 2006. godinu, u Republici Hrvatskoj poslove factoringa, osim banaka, obavlja osam društava. Od tih osam društava četiri društva ostvaruju značajniji financijski volumen (Prvi faktor d.o.o., Erste factoring, Adriatic Zagreb d.o.o. i Croatia factoring d.o.o.), dok ostala četiri društva obavljaju factoring poslove u manjem opsegu (Alfa Faktor d.o.o., CEI Zagreb d.o.o. i Novi faktor) ili im poslovi factoringa nisu glavna djelatnost (Alea d.o.o.). U sudskom registru postoji više društava registriranih za djelatnost factoringa, ali se trenutno ne bave tom djelatnošću. Neka od tih društava su tek osnovana, a neka ne obavljaju djelatnost factoringa (Euro faktor d.o.o., Duga faktor d.o.o. i Lucet d.o.o.).

Tablica 54. Ukupna aktiva factoring društva u Republici Hrvatskoj na dan 31.12.2006. (u kn.)

Naziv	Ukupna aktiva na dan 31.12.2006.	Ukupna aktiva na dan 31.12.2005.	Apsolutna promjena 2006/2005.	% promjene
Erste factoring d.o.o.	781.981.583	0	781.981.583	
Prvi faktor d.o.o.	758.842.860	324.640.444	434.202.415	133,75
Adriatic Zagreb d.o.o.	80.834.021	5.207.552	75.626.469	1.452,25
Croatia factoring d.o.o.	30.700.981	0	30.700.981	
Alea d.o.o.	30.221.640	2.352.776	27.868.864	1.184,51
Alfa faktor d.o.o.	2.190.203	949.326	1.240.877	130,71
CEI Zagreb d.o.o.	1.321.141	1.204.226	116.914	9,71
Novi faktor d.o.o.	1.034.741	1.498.906	-464.165	-30,97
Ukupno	1.687.127.171	335.853.231	1.351.273.939	402,34

Izvor: HANFA

Razvoj factoringa u Republici Hrvatskoj, putem specijaliziranih društava, započeo je 2003. godine ulaskom na tržište Prvog faktora d.o.o. koji je preko Prvi faktor d.o.o. Ljubljana u vlasništvu Nove Ljubljanske Banke i Slovenske Izvozne Družbe, društava iz Republike Slovenije. Prvi faktor d.o.o. je društvo koje od svih factoring društava ostvaruje najveći prihod od factoringa te, iako nema najveću aktivu, ima najveća potraživanja po osnovi factoringa (502,8 mil. kn). Erste factoring d.o.o., koji je osnovan 2006. godine i član je Erste grupe, ima najveću aktivu, ali ne i potraživanja po factoringu (199,2 mil. kn) jer značajan dio sredstava (433,0 mil. kn) drži u depozitima kod OTP banke d.d., Hrvatske Poštanske Banke d.d. i Volksbank d.d. Ostala dva značajnija factoring društva Adriatic Zagreb d.o.o. i Croatia factoring d.o.o. (osnovano 2006. godine) su u privatnom vlasništvu.

Factoring društva u Republici Hrvatskoj se, osim poslova factoringa (domaći, uvozni i izvozni factoring), bave davanjem zajmova i eskontiranjem mjenica. Poslovi factoringa mogu biti s pravom regresa (ukoliko se potraživanja ne naplate od kupca factoring društvo ima pravo teretiti prodavatelja potraživanja) ili bez prava regresa (ukoliko se potraživanja ne naplate od kupca factoring društvo nema pravo teretiti prodavatelja potraživanja).

Factoring u Republici Hrvatskoj je još u začetku, ali se može očekivati daljnji razvoj i registracija novih društava kao i aktiviranje već registriranih, ali neaktivnih društava.

8

**Suradnja, zaštita
potrošača i
edukacija**

Suradnja i zaštita potrošača

Suradnja s domaćim i stranim institucijama i međunarodnim organizacijama

Sukladno odredbama članaka 16. do 18. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga, Agencija je tijekom 2006. godine aktivno surađivala sa domaćim i stranim institucijama čije je područje djelokruga i nadležnosti vezano uz nadzor financijskih usluga i financijskog tržišta, a s ciljem učinkovite razmjene informacija i razvoja nadzora, te unapređenja suradnje Agencije s navedenim institucijama.

Predstavnici Agencije su tako sudjelovali u pripremi protokola o suradnji i uspostavi međuinstitucionalne radne skupine za sprečavanje pranja novca i financiranje terorizma, te u nizu tjednih radionica vezanim uz istu tematiku, a koje u sklopu programa CARDS 2003 organiziraju austrijski predstavnici u Državnom Odvjetništvu.

U vezi navedene tematike, zaposlenici Agencije sudjelovali su i u radu treće evaluacije Moneyvala. Predstavnici Agencije sudjelovali su i u okviru realizacije aktivnosti CARDS twinning projekta «Jačanje kapaciteta Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta» koja se održavala pod vodstvom eksperata Europske Komisije.

Temeljem odredbi članka 16. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga, Agencija surađuje sa Hrvatskom narodnom bankom preko razmjene podataka i informacija o subjektima nadzora iz svog djelokruga i nadležnosti. Radi jačanja suradnje, a sukladno zakonskim odredbama, Agencija i Hrvatska narodna banka potpisale su i Sporazum o suradnji. Tim Sporazumom obje institucije izražavaju spremnost na suradnju na području promicanja i očuvanja stabilnosti financijskog sustava i nadzora zakonitosti poslovanja subjekata nadzora, te ostalih zakonom propisanih ovlasti, temeljenu na uzajamnom povjerenju i razumijevanju. Sporazumom su definirani sadržaj i način međusobne suradnje u obavljanju svojih zakonskih ovlasti.

Agencija je tijekom cijele godine sukladno članku 17. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga surađivala s domaćim institucijama, i to sa: Hrvatskom narodnom bankom, Ministarstvom unutarnjih poslova, Ministarstvom financija, Uredom za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, Ministarstvom gospodarstva, rada i poduzetništva, Uredom za sprečavanje pranja novca i financiranje terorizma, Agencijom za zaštitu tržišnog natjecanja, Državnim odvjetništvom Republike Hrvatske, te Općinskim državnim odvjetništvom u Zagrebu.

Na području međunarodne suradnje, Agencija je s ciljem ostvarivanja novih te poboljšanja postojećih kontakata surađivala s nizom institucija i organizacija, između ostalih sa Državnom komisijom za regulaciju financijskih usluga iz Ukrajine, Austrijskim udruženjem osiguravatelja, nadzornim tijelom za područje osiguranja iz Italije, Slovenskom agencijom za nadzor vrijednosnih papira, Bankarskim i platnim autoritetom Kosova itd.

Agencija je članica međunarodnih institucija IOSCO (International Organization Of Securities Commissions), IOPS (International Organization Of Pension Supervisors) i IAIS (International Association of Insurance Supervisors), a u skladu s odredbama članka 18. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga.

EU Screening

Zaposlenici Agencije su tijekom 2006. godine bili uključeni u rad triju radnih skupina u dijelu analitičkoga pregleda i ocjene usklađenosti nacionalnoga zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske Unije, poznatijeg kao screening, čija je osnovna svrha utvrditi postojeće razlike u svakom poglavlju pregovora između nacionalnog zakonodavstva i pravne stečevine Europske Unije s kojom je do trenutka pristupanja u članstvo potrebno uskladiti nacionalno zakonodavstvo.

Te radne skupine odnose se na Poglavlje 4. Sloboda kretanja kapitala, Poglavlje 6. Pravo trgovačkih društava i Poglavlje 9. Financijske usluge.

Poglavlje 4. Sloboda kretanja kapitala obuhvaća zakonodavstvo kretanja kapitala i plaćanja, platnih sustava te sprječavanja pranja novca za koje je eksplanatorna i bilateralna faza screeninga održana u 2005. godini, dok su djelatnici Agencije u listopadu 2006. godine u Bruxellesu sudjelovali na tehničkom sastanku vezanom za navedeno poglavlje, a u svezi izrade Akcijskog plana za sprečavanje pranja novca i financiranje terorizma u Hrvatskoj.

Tijekom prosinca izrađen je i Akcijski plan za sprečavanje pranja novca i financiranje terorizma. Agencija će sukladno Akcijskom planu:

- osnovati Odbor za sprečavanje pranja novca,
- u sklopu redovitog nadzora, nadzirati i pranje novca i financiranje terorizma,
- obavljati izvanredne nadzore na zahtjev Ureda za sprečavanje pranja novca,
- stalno educirati zaposlenike u nadzor glede novih pojava oblika pranja novca u ne bankarskom sektoru,
- organizirati sastanke sa drugim nadzornim tijelima u Hrvatskoj,
- redovito organizirati edukaciju za sudionike tržišta glede sprečavanja pranja novca,
- uključiti kao obavezan predmet sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma u obrazovni broker za brokere i investicijske savjetnike i upravitelje mirovinskim fondovima
- objaviti upute (osiguranje, tržište kapitala) radi lakšeg identificiranja sumnjivih transakcija glede pranja novca i financiranja terorizma

Dana 21. lipnja 2006. godine u Bruxellesu je održan eksplanatorni screening sastanak za poglavlje 6. Pravo trgovačkih društava, a 19. srpnja 2006. godine bilateralna faza screeninga s ciljem detaljnog pregleda pravne stečevine u tom području koje obuhvaća dva područja, a to su Pravo trgovačkih društava i upravljanje trgovačkim društvima i Financijsko izvješćivanje. Pravna stečevina o pravima trgovačkih društava uključuje propise o osnivanju, registriranju, domaćem i prekograničnom udruživanju i razdvajanju trgovačkih društava. Na području financijskog izvješćivanja, u pravnoj stečevini EU-a navedena su pravila sastavljanja godišnjih i konsolidiranih izvještaja, uključujući pojednostavljena pravila za mala i srednja poduzeća. Osim sudjelovanja u analitičkom pregledu i ocjeni usklađenosti zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske Unije, djelatnici Agencije sudjelovali su i u izradi nacrta prijedloga Pregovaračkog stajališta za navedeno poglavlje koje je Vlada Republike Hrvatske usvojila 1. veljače 2007. godine

Poglavlje 9. Financijske usluge obuhvaća pružanje financijskih usluga i to usluge u bankarstvu, usluge društava za osiguranje i društava za trgovanje vrijednosnim papirima te investicijske usluge.

U sklopu usklađivanja s pravnom stečevinom Europske Unije, a vezano za područje koje obuhvaća Poglavlje 9, zaposlenici Agencije sudjelovali su u eksplanatornoj fazi screeninga za Poglavlje 9. Financijske usluge održanom u Bruxellesu 29. i 30. ožujka 2006. godine s ciljem detaljnog pregleda pravne stečevine u tom području. Na sastanku je predstavljeno relevantno zakonodavstvo Europske Unije, između ostalog, i za područje osiguranja, mirovinskih fondova i tržište vrijednosnica s ciljem prikupljanja informacija za pripremu bilateralnog screeninga koji se održao također u Bruxellesu 4. i 5. svibnja 2006. godine.

Bilateralna faza screeninga obuhvaćala je prikaz trenutne situacije pri usporedbi nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske Unije, prikaz administrativnog kapaciteta za provedbu zakonodavstva te planove usklađenja zakonodavstva. Izlaganja predstavnika Agencije obuhvaćala su sljedeće:

- Posredovanje i zastupanje u osiguranju,
- Administrativni okvir za nadzor nebankarskog sektora, nadzor društava za osiguranje i mirovinskih fondova,
- Dobrovoljna mirovinska osiguranja čiji je pokrovitelj poslodavac,
- Godišnja i konsolidirana financijska izvješća kod društava za osiguranje,
- Grupe osiguravajućih društava,
- Reosiguranje,
- Životno osiguranje,
- Neživotno osiguranje i povezani međunarodni ugovori,
- Reorganizacija i likvidacija društava za osiguranje,
- Administrativni kapacitet za nadzor tržišta vrijednosnih papira i investicijskih usluga,
- Tržišta financijskih instrumenata,
- Sustav osiguranja ulagatelja,
- UCITS,
- Prospekt,
- Zloupotreba tržišta,
- Obveze transparentnosti za društva kojima se trguje na organiziranom tržištu

Osim sudjelovanja u analitičkom pregledu i ocjeni usklađenosti zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske Unije (screening), radna skupina za pripremu pregovora po Poglavlju 9. sudjelovala je i u izradi nacrtu prijedloga Pregovaračkog stajališta za navedeno poglavlje koje je Vlada Republike Hrvatske usvojila 28. ožujka 2007. godine.

Vezano za postupak pridruživanja Europskoj Uniji, djelatnici Agencije sudjelovali su u izradi Nacionalnog programa za pridruživanje Europskoj Uniji za 2007. godinu u dijelu koji se odnosi na zakonodavne i provedbene aktivnosti vezane uz proces pristupanja Republike Hrvatske Europskoj Uniji u Poglavlju 9., odnosno na sve zakonske i podzakonske propise čije je usvajanje predviđeno tijekom 2007. godine, a kojima se provodi usklađivanje s pravnom stečevinom Europske Unije.

Također, potrebno je istaknuti i sudjelovanje na sastancima Pododbora za ekonomska i financijska pitanja, te statistiku kao i Pododbora o unutarnjem tržištu i tržišnom natjecanju, a sukladno Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica te Republike Hrvatske.

Zaštita potrošača

Člankom 14. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga propisano je jedno od načela Agencije, a podrazumjeva izvješćivanje potrošača što uključuje i razvijanje svijesti o koristima i rizicima koji su povezani s različitim vrstama ulaganja i financijskih poslova. Agencija prati, analizira i poduzima mjere za zaštitu potrošača, te također, zaprima pritužbe i predstavke potrošača vezane uz odredbe zakona iz nadležnosti i djelokruga Agencije, kao i Zakona o zaštiti potrošača u dijelu koji se odnosi na usluge koje se pružaju na financijskom tržištu.

U 2006. godini otvorena su ukupno 44 predmeta od čega se 35 odnosi na predstavke potrošača na poslovanje subjekata nadzora Agencije, a ostalih 9 na upite upućene samoj Agenciji vezane za pružanje informacija iz djelokruga rada Agencije, a u svrhu zaštite potrošača.

Tablica 55. Broj predstavki za pojedine subjekte nadzora tijekom 2006.

	Broj predstavki
Jadransko osiguranje d.d.	5
Osiguranje Zagreb d.d.	5
Euroherc osiguranje d.d.	4
Kvarner Wiener Städtische d.d.	4
Croatia osiguranje d.d.	3
Libertas osiguranje d.d.	2
Sunce osiguranje d.d.	2
Grawe Hrvatska d.d.	2
Addenda zdravstveno osiguranje d.d.	2
HOK osiguranje d.d.	1
Generali životno osiguranje d.d.	1
Alianz Zagreb d.d.	1
Triglav osiguranje d.d.	1
Uniqa osiguranje d.d.	1
HPB Invest d.o.o.	1

Izvor: HANFA

Edukacija zaposlenika Agencije

Tijekom 2006. godine djelatnici Agencije su bili sudionici u nizu seminara u zemlji i inozemstvu, a koji su svojim tematikom vezani uz ciljeve, načela, djelokrug te nadležnost Agencije. Pri izboru seminara na koje su upućeni djelatnici Agencije prednost su imali oni seminari na kojima je osim bavljenja tematikom relevantnom za rad Agencije naglasak stavljen i na teoriju i na praktične spoznaje.

Djelatnici Agencije su tako u 2006. godini sudjelovali na sljedećim seminarima, susretima i savjetovanjima:

- Financijsko restrukturiranje profitnog i neprofitnog sektora u Hrvatskoj, Pula
- IOSCO Emerging Markets Committee Meeting, Šangaj,
- The 6th Eurmoney Regional Finance and Investment Conference for SouthEast Europe, Cavtat,
- Dani Zagrebačke burze, Rovinj,
- Dani hrvatskog osiguranja 2006, Opatija,
- IT Audit - Critical Security Issues, Zagreb,
- IBM forum, Umag,
- Upravno pravo i pravni postupak u praksi, Opatija,
- Konferencija o tržišnom natjecanju, Zagreb,
- Studijsko putovanje za državne službenike i dužnosnike: Bruxelles, Strasbourg, Luxembourg,
- IAIS Insurance Core Principles Seminar, Zagreb,
- International Financial Reporting Standards, Prag,
- Specijalistički seminar MSFI 7-Financijski instrumenti, Zagreb,
- Regional Seminar on Selected Insurance Core Principles for Supervision in Central and East Europe, Beč,
- Development of Insurance Supervision in non EU Countries, London,
- 7th International Professional Meeting of Leaders of the Actuarial Profession and Actuarial Educators in Central and Eastern Europe, Varšava,
- EBRD-ov seminar o sprečavanju pranja novca, Zagreb,
- Savjetovanje "Interna revizija i kontrola", Poreč,
- Compliance in the Financial Sector, Bruxelles,
- Project Management in WB-funded Projects: control of project delivery, procurement and financial management procedures, Torino,
- Metodologija pisanja europskih projekata, Zagreb,
- EU Accession Negotiation Training, Workshop 11-Financial Services , Zagreb

9

**Financijsko
izvješće
Agencije**

Financijsko izvješće Agencije

U skladu s odredbom članka 20. Zakona o hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga, Agencija se može financirati:

- iz sredstava državnog proračuna,
- iz naknada od imovine i prihoda subjekata nadzora i
- iz naknada za pružene usluge iz nadležnosti djelokruga Agencije

Tijekom 2006. godine Agencija se financirala od naknada za pružene usluge i naknada iz prihoda i imovine subjekata nadzora. Agencija nije koristila sredstva državnog proračuna za financiranje svojih aktivnosti.

U 2006. godini Agencija je ostvarila prihode u visini od 43,0 mil. kn, a koji je u najvećem dijelu (41,9 mil. kn) ostvaren temeljem naplaćenih naknada od imovine i prihoda subjekata nadzora kao i od naplaćenih naknada za pružene usluge iz djelokruga Agencije. Ostvareni rashodi Agencije iznosili su 20,6 mil. kn. Od ukupnog rashoda Agencije, na bruto plaće djelatnika odnosi se 66,5%, dok ostali rashodi čine 33,5%.

Vrsta i visina naknada koji su prihod Agencije, a obveza subjekata nadzora, utvrđena je Pravilnikom o izračunu, visini i naplati naknada koje se plaćaju Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga⁴⁸ te Pravilnikom o vrsti i visini naknada i administrativnih pristojbi Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga⁴⁹. Navedeni pravilnici donijeti su temeljem članka 20. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga⁵⁰.

Na dan 31.12.2006. godine, ukupna aktiva iznosi 34,1 mil. kn od čega se 5,6 mil. kn odnosi na dugotrajnu imovinu, a preostalih 28,5 mil. kn čini kratkotrajnu imovinu Agencije.

Obzirom da se u 2006. godini Agencija isključivo financirala iz naknada naplaćenih od subjekata nadzora, i s obzirom da su naknade naplaćene pravovremeno, Agencija prema Bilanci stanja nema iskazane nepodmirene obveze sa stanjem na dan 31. prosinca 2006. godine. Agencija vodi računovodstvo po principu neprofitnih organizacija.

⁴⁸ Narodne novine 105/06

⁴⁹ Narodne novine 45/06

⁵⁰ Narodne novine 140/05

Bilanca za 2006.

AKTIVA	
Dugotrajna imovina	5.566.908
Kratkotrajna imovina	28.541.584
UKUPNA AKTIVA	34.108.492
PASIVA	
Izvori financiranja	34.108.492
UKUPNO PASIVA	34.108.492

Račun prihoda i rashoda za 2006.

PRIHODI	43.073.939
Prihodi od članarina i naknada	41.923.779
Ostali prihodi	1.150.160
RASHODI	20.653.659
Materijalni troškovi i amortizacija	4.410.526
Troškovi za zaposlene	14.003.891
Ostali rashodi	2.239.242
VIŠAK PRIHODA NAD RASHODIMA	22.420.280

10

Dodaci

